

32002O0002

15.7.2002

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 185/1

SMERNICA EVROPSKE CENTRALNE BANKE**z dne 7. marca 2002****o spremembi Smernice ECB/2000/7 o instrumentih in postopkih monetarne politike Eurosistema****(ECB/2002/2)****(2002/553/ES)**

SVET EVROPSKE CENTRALNE BANKE JE –

(4) V skladu s členoma 12.1 in 14.3 Statuta so smernice ECB sestavni del prava Skupnosti –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: „Pogodba“) in zlasti prve alinee člena 105(2),

SPREJEL NASLEDNJO SMERNICO:

ob upoštevanju členov 12.1 in 14.3 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (v nadaljnjem besedilu: „Statut“), v povezavi s prvo alineo člena 3.1, člena 18.2 in prvim odstavkom člena 20,

Člen 1

**Načela, instrumenti, postopki in merila za izvajanje
enotne monetarne politike**

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Enotna monetarna politika zahteva opredelitev instrumentov in postopkov, ki se bodo uporabljali v Eurosistemu, sestavljenemu iz nacionalnih centralnih bank (NCB) držav članic, ki so uvedle euro v skladu s Pogodbo (v nadaljevanju: „sodelujoče države članice“), in Evropske centralne banke (ECB), da bi izvajale tako politiko na enoten način v vseh sodelujočih državah članicah.

Priloga k tej smernici (Enotna monetarna politika v euroobmočju – splošna dokumentacija instrumentov in postopkov monetarne politike Eurosistema) nadomesti Prilogo 1 k Smernici ECB/2000/7 z dne 31. avgusta 2000 o instrumentih in postopkih monetarne politike Eurosistema ⁽¹⁾ (Enotna monetarna politika v tretji fazi – splošna dokumentacija instrumentov in postopkov monetarne politike Eurosistema).

Člen 2

- (2) Nadaljnji razvoj opredelitve in izvajanja enotne monetarne politike v euroobmočju se mora ustrezno upoštevati.

Preverjanje

- (3) ECB je pooblaščen za izdajo potrebnih smernic za instrumente in postopke, ki se bodo uporabljali za izvajanje enotne monetarne politike, in NCB so dolžne delovati v skladu s takimi smernicami.

NCB pošljejo ECB najpozneje do 25. aprila 2002 podrobne informacije glede besedil in sredstev, s katerimi se nameravajo uskladiti s to smernico.

⁽¹⁾ UL L 310, 11.12.2000, str. 1.

Člen 3

3. Ta smernica se objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Končne določbe

V Frankfurtu na Majni, 7. marca 2002

1. Ta smernica je naslovljena na NCB sodelujočih držav članic.

V imenu Sveta ECB

Predsednik

2. Ta smernica začne veljati 7. julija 2002.

Willem F. DUISENBERG

---

*PRILOGA***ENOTNA MONETARNA POLITIKA V EUROOBMOČJU****Splošna dokumentacija o instrumentih in postopkih monetarne politike Eurosistema****April 2002**

KAZALO

	<i>Stran</i>
Uvod	108
POGLAVJE 1	
1. Pregled okvira monetarne politike	109
1.1 Evropski sistem centralnih bank	109
1.2 Cilji Eurosistema	109
1.3 Instrumenti monetarne politike Eurosistema	109
1.3.1 Operacije odprtega trga	109
1.3.2 Odprte ponudbe	110
1.3.3 Obvezne rezerve	110
1.4 Poslovni partnerji	110
1.5 Finančno premoženje za zavarovanje terjatev	111
1.6 Spremembe okvira monetarne politike	111
POGLAVJE 2	
2. Primerne sodelujoče stranke	112
2.1 Splošna merila primernosti	112
2.2 Izbira sodelujoče stranke za hitre avkcije in dvostranske operacije	112
2.3 Sankcije v primeru neizpolnitve obveznosti sodelujoče stranke	113
2.4 Prepoved dostopa ali izključitev zaradi razlogov varnega poslovanja	113
POGLAVJE 3	
3. Operacije odprtega trga	114
3.1 Povratne transakcije	114
3.1.1 Splošni opis	114
3.1.2 Operacije glavnega refinanciranja	114
3.1.3 Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	115
3.1.4 Povratne operacije finega uravnavanja	115
3.1.5 Povratne strukturne operacije	116
3.2 Dokončne transakcije	116
3.3 Izdaja dolžniških certifikatov ECB	117
3.4 Valutne zamenjave	118
3.5 Zbiranje vezanih depozitov	119
POGLAVJE 4	
4. Odprte ponudbe	119
4.1 Odprta ponudba mejnega posojanja	119
4.2 Odprta ponudba mejnega deponiranja likvidnosti čez noč	120
POGLAVJE 5	
5. Postopki	121
5.1 Avkcijski postopki	121
5.1.1 Splošni opis	121
5.1.2 Koledar avkcij	123
5.1.3 Najava avkcije	124
5.1.4 Priprava in posredovanje avkcijskih protiponudb s strani sodelujočih strank	125
5.1.5 Postopki dodelitve	126

	<i>Stran</i>
5.1.6 Objava rezultatov avkcije	129
5.2 Postopki za dvostranske operacije	130
5.3 Postopki poravnave	131
5.3.1 Splošni opis	131
5.3.2 Poravnava operacij odprtega trga	131
5.3.3 Postopki ob koncu dneva	132
POGLAVJE 6	
6. Ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev	132
6.1 Splošni opis	132
6.2 Finančno premoženje z liste 1	133
6.3 Finančno premoženje z liste 2	135
6.4 Ukrepi za obvladovanje tveganj	137
6.4.1 Začetna kritja	138
6.4.2 Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1	139
6.4.3 Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 2	141
6.5 Načela vrednotenja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev	143
6.6 Uporaba ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev prek meje	144
6.6.1 Korespondenčni centralnobančni model	144
6.6.2 Povezave prek meje	145
POGLAVJE 7	
7. Obvezne rezerve	146
7.1 Splošni opis	146
7.2 Institucije ki so obvezniki za obvezne rezerve	146
7.3 Določitev obveznih rezerv	147
7.4 Vzdrževanje rezervnih imetij	149
7.5 Pošiljanje poročil in preverjanje osnove za izračun rezerv	150
7.6 Neizpolnjevanje obveznih rezerv	150
Priloge	
1. Primeri operacij in postopkov monetarne politike	151
2. Glosar	162
3. Izbor sodelujočih strank za posege na delniški trg in valutne zamenjave za cilje monetarne politike	169
4. Okvir za poročanje za potrebe denarne in bančne statistike Evropske centralne banke	170
5. Spletne strani Eurosistema	177
6. Postopki in sankcije, ki se uporabijo v primeru neizpolnitve obveznosti sodelujoče stranke	178
Seznam slik, tabel in oken	
<i>Slike</i>	
1. Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov standardnih avkcij	122
2. Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov hitrih avkcij	123
3. Korespondenčni centralnobančni model	144
4. Povezave med sistemi poravnave vrednostnih papirjev	145

<i>Tabele</i>	<i>Stran</i>
1. Operacije monetarne politike Eurosistema	111
2. Običajni trgovalni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja	124
3. Običajni datumi poravnave za operacije odprtega trga Eurosistema	132
4. Ustrezno finančno premoženje za operacije monetarne politike Eurosistema	135
 <i>Okna</i>	
1. Izdaja dolžniških certifikatov ECB	117
2. Valutne zamenjave	118
3. Operativni koraki avkcijskih postopkov	122
4. Dodelitev priavkcij s fiksno mero	126
5. Dodelitev pri avkcij z variabilno swap mero v eurih	127
6. Dodelitev pri avkciji valutne zamenjave z variabilno swap mero	128
7. Ukrepi za obvladovanje tveganj	138
8. Lestvica odbitkov pri vrednotenju ustreznega finančnega premoženja z liste 1	139
9. Izračun začetnega kritja in odbitkov pri vrednotenju	140
10. Višine odbitkov pri vrednotenju ustreznega finančnega premoženja z liste 2	141
11. Osnova za rezerve in stopnje rezerv	148
12. Izračun obresti na imetja obveznih rezerv	149

Kratice

CCBM	Model korespondenčnega centralnega bančništva (Correspondent Central Banking Model)
CET	Srednjeevropski čas
KI	Kreditne institucije
CRVP	Centralni register vrednostnih papirjev (Central securities depository)
DVP	poravnava z dostavo proti plačilu (hkratna denarna poravnava in poravnava vrednostnih papirjev v realnem času) (delivery-versus-payment)
ES	Evropska skupnost
ECB	Evropska centralna banka
EGP	Evropski gospodarski prostor
EGS	Evropska gospodarska skupnost
EPM	Plačilni mehanizem ECB
ESCB	Evropski sistem centralnih bank
EU	Evropska unija
FOP	Sistem dostave brez predhodnega plačila (Free of payment)
FRN	Vrednostni papir z variabilnim donosom (Floating-rate note)
IDC	Posojilo čez dan
ISIN	Mednarodna identifikacijska koda vrednostnega papirja (International Securities Identification Number)
MFI	Monetarna finančna institucija
MMF	Sklad denarnega trga
MMP	Vrednostni papir denarnega trga
MU	Monetarna unija
MUMS	Države članice monetarne unije (Monetary Union Member States)
NCB	Nacionalna centralna banka
ATS	Ostali svet
BPRČ	Sistem bruto poravnave v realnem času (Real-Time Gross Settlement, RTGS)
SSS	Sistem poravnave vrednostnih papirjev (Securities Settlement System)
Strip	Ločeno trgovanje z obrestmi in glavnico (Separate trading of interest and principal)
TARGET	Hitri vseevropski avtomatizirani sistem bruto poravnave v realnem času (Trans-European automated real-time gross settlement express transfer (system))
UCITS	Investicijski skladi, ki vlagajo v prenosljive vrednostne papirje (Undertaking for collective investment in transferable securities)

Uvod

Ta dokument predstavlja operativni okvir, ki ga je Eurosistem ⁽¹⁾ izbral za enotno monetarno politiko v euroobmočju. Ta dokument, ki je del pravnega okvira Eurosistema za instrumente in postopke monetarne politike, ima za cilj predstaviti „splošno dokumentacijo“ instrumentov in postopkov monetarne politike Eurosistema, zlasti s ciljem sodelujočim strankam zagotoviti podatke, ki jih potrebujejo v zvezi z izvajanjem monetarne politike Eurosistema.

Ta dokument sam po sebi niti ne podeljuje pravic niti ne nalaga obveznosti sodelujočim strankam. Pravno razmerje med Eurosistemom in njegovimi sodelujočimi strankami se vzpostavi na podlagi ustreznih pogodb ali javnopravne ureditve.

Ta dokument je razdeljen na sedem poglavij. Poglavje 1 daje pregled operativnega okvira monetarne politike Eurosistema. V poglavju 2 so opredeljena merila primernosti sodelujočih strank, ki sodelujejo v operacijah monetarne politike Eurosistema. Poglavje 3 opisuje operacije odprtega trga, medtem ko poglavje 4 predstavlja odprte ponudbe, ki so na voljo sodelujočim strankam. Poglavje 5 določa postopke, ki se uporabljajo pri izvrševanju operacij monetarne politike. V poglavju 6 so opredeljena merila ustreznosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v operacijah monetarne politike. Poglavje 7 predstavlja sistem obveznih rezerv Eurosistema.

Priloge vsebujejo primere operacij monetarne politike, glosar, merila za izbor sodelujočih strank za posege na devizni trg Eurosistema, predstavitev okvira poročanja za potrebe denarne in bančne statistike Evropske centralne banke, seznam naslovov spletnih strani Eurosistema ter opis postopkov in sankcij, ki se uporabijo v primeru, da sodelujoča stranka ne izpolni njenih obveznosti.

⁽¹⁾ Svet Evropske centralne banke je sklenil uporabiti besedo „Eurosistem“ kot izraz, ki označuje sestavo, v kateri opravlja Evropski sistem centralnih bank svoje temeljne naloge, tj. nacionalne centralne banke tistih držav članic, ki so uvedle enotno valuto v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti, in Evropsko centralno banko.

POGLAVJE 1

1. **PREGLED OKVIRA MONETARNE POLITIKE**1.1 **Evropski sistem centralnih bank**

Evropski sistem centralnih bank (ESCB) sestavljajo Evropska centralna banka (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic Evropske unije (EU) ⁽¹⁾. Dejavnosti ESCB se izvajajo v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba) ter Statutom Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (Statut ESCB). ESCB upravlja organa odločanja ECB. S tem v zvezi je Svet ECB odgovoren za oblikovanje monetarne politike, medtem ko je Izvršilni odbor pooblaščen za izvajanje monetarne politike v skladu z odločitvami Sveta in smernicami, ki jih določi Svet. V obsegu, za katerega se meni, da je mogoč in primeren, in s ciljem zagotoviti operativno učinkovitost se ECB poslužuje nacionalnih centralnih bank ⁽²⁾ za izvajanje operacij, ki so del nalog Eurosistema. Operacije monetarne politike Eurosistema se izvajajo pod enakimi pogoji v vseh državah članicah ⁽³⁾.

1.2 **Cilji Eurosistema**

Primarni cilj Eurosistema je ohranjanje stabilnosti cen, kakor je opredeljeno v členu 105 Pogodbe. Brez poseganja v primarni cilj stabilnosti cen Eurosistem podpira splošne gospodarske politike v Evropski skupnosti. Pri uresničevanju svojih ciljev mora Eurosistem delovati v skladu z načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer daje prednost učinkoviti razdelitvi sredstev.

1.3 **Instrumenti monetarne politike Eurosistema**

Eurosistem ima za doseganje svojih ciljev na voljo vrsto instrumentov monetarne politike; Eurosistem izvaja *operacije odprtega trga*, nudi *odprte ponudbe* in od kreditnih institucij zahteva, da izpolnjujejo *obvezne rezerve* na računih pri Eurosistemu.

1.3.1 *Operacije odprtega trga*

Operacije odprtega trga igrajo pomembno vlogo v monetarni politiki Eurosistema z namenom uravnavati obrestne mere, uravnavati likvidnost na trgu in signalizirati naravnost monetarne politike. Eurosistem ima na voljo pet vrst instrumentov za izvajanje operacij odprtega trga. Najpomembnejši instrument so *povratne transakcije* (izvajajo se na podlagi pogodb o povratnem nakupu ali zavarovanih posojil). Eurosistem se lahko poslužuje tudi *dokončnih transakcij*, izdaje *dolžniških certifikatov*, *valutnih zamenjav* in *zbiranja vezanih depozitov*. Pobudo za operacije odprtega trga daje ECB, ki tudi odloča o uporabljenem instrumentu in pogojih za njegovo izvršitev. Lahko se izvršijo na podlagi standardnih avkcij, hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov ⁽⁴⁾. Glede na njihove cilje, rednost in postopke, se operacije odprtega trga Eurosistema lahko razdelijo na naslednje štiri kategorije (glej tudi Tabela 1):

— *operacije glavnega refinanciranja* so redne povratne transakcije za povečevanje likvidnosti, organizirane tedensko in z običajno dospelostjo dveh tednov. Te operacije izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. Operacije glavnega refinanciranja igrajo osrednjo vlogo pri uresničevanju ciljev operacij odprtega trga Eurosistema in zagotavljajo večino refinanciranja finančnemu sektorju,

⁽¹⁾ Opozoriti je treba, da nacionalne centralne banke držav članic, ki niso uvedle enotne valute v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba), obdržijo svoja pooblastila na področju monetarne politike v skladu z nacionalnim pravom in tako niso vključene v izvajanje enotne monetarne politike.

⁽²⁾ V celotnem dokumentu se izraz „nacionalne centralne banke“ nanaša na nacionalne centralne banke držav članic, ki so uvedle enotno valuto v skladu s Pogodbo.

⁽³⁾ V celotnem dokumentu se izraz „država članica“ nanaša na državo članico, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

⁽⁴⁾ Različni postopki za izvajanje operacij odprtega trga Eurosistema, tj. standardne avkcije, hitre avkcije in dvostranski postopki, so navedeni v poglavju 5. Pri standardnih avkcijah poteče največ 24 ur med najavo avkcije in pošiljanjem obvestil uspešnim ponudnikom. Vse sodelujoče stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti iz oddelka 2.1, lahko sodelujejo pri standardnih avkcijah. Hitre avkcije se izvajajo znotraj časovnega obdobja ene ure. Eurosistem lahko izbere omejeno število sodelujočih strank za sodelovanje pri hitrih avkcijah. Izraz „dvostranski postopki“ se nanaša na katerikoli primer, v katerem Eurosistem izvede transakcijo z eno sodelujočo stranko ali več brez uporabe avkcijskih postopkov. Dvostranski postopki vključujejo operacije, ki se izvajajo prek trgov vrednostnih papirjev ali tržnih posrednikov.

- *dolgoročnejše operacije refinanciranja* so povratne transakcije za povečevanje likvidnosti, organizirane mesečno in z dospelostjo treh mesecev. Te operacije imajo za cilj sodelujočim strankam zagotoviti dodatno dolgoročnejše refinanciranje in jih izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. S temi operacijami Eurosistem praviloma ne želi signalizirati trgu namer glede obrestnih mer,
- *operacije finega uravnavanja* se izvajajo občasno s ciljem uravnavati likvidnost na trgu in oblikovati obrestne mere, zlasti zaradi ublažitve učinkov na obrestne mere zaradi nepričakovanih nihanj likvidnosti na trgu. Operacije finega uravnavanja se primarno izvajajo kot povratne transakcije, vendar so lahko tudi v obliki dokončnih transakcij, valutnih zamenjav in zbiranja vezanih depozitov. Instrumenti in postopki, ki se uporabljajo za izvajanje operacij finega uravnavanja, so prilagojeni glede na tip transakcij in posebne cilje, ki se jih želi doseči s temi operacijami. Operacije finega uravnavanja običajno izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov. Svet ECB se bo odločil, ali lahko v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja izvede sama ECB,
- poleg tega lahko Eurosistem izvaja *strukturne operacije* na podlagi izdaje dolžniških certifikatov, povratnih transakcij in dokončnih transakcij. Te operacije se izvajajo vsakič, ko ECB želi prilagoditi strukturni položaj Eurosistema glede na finančni sektor (redno ali občasno). Strukturne operacije v obliki povratnih transakcij in izdaje dolžniških instrumentov izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. Strukturne operacije v obliki dokončnih transakcij se izvajajo na podlagi dvostranskih postopkov.

1.3.2 Odprte ponudbe

Odprte ponudbe imajo cilj povečati in umakniti likvidnost čez noč, signalizirati splošno naravnost monetarne politike in določiti mejo nihanj obrestnih mer na trgu čez noč. Dve odprti ponudbi sta na voljo primer-nim sodelujočim strankam na njihovo lastno pobudo, če izpolnjujejo nekatere operativne pogoje za dostop (glej tudi Tabela 1):

- sodelujoče stranke lahko uporabijo *odprto ponudbo mejnega posojanja* za pridobitev likvidnosti čez noč od nacionalnih centralnih bank na podlagi ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. V normalnih okoliščinah ni omejitev zneska posojila ali drugih omejitev dostopa sodelujočih strank do posojila, razen potrebe po izročitvi zadostnega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Obrestna mera mejnega posojanja običajno predstavlja zgornjo mejo obrestne mere na trgu čez noč,
- sodelujoče stranke lahko uporabijo *odprto ponudbo mejnega deponiranja likvidnosti čez noč* pri nacionalnih centralnih bankah. V normalnih okoliščinah ni omejitev višine depozitov ali drugih omejitev dostopa sodelujočih strank do zadevnega instrumenta. Obrestna mera odprte ponudbe mejnega deponiranja likvidnosti čez noč običajno predstavlja spodnjo mejo za obrestno mero na trgu čez noč.

Odprte ponudbe so sodelujočim strankam dostopne decentralizirano prek nacionalnih bank.

1.3.3 Obvezne rezerve

Sistem obveznih rezerv Eurosistema velja za kreditne institucije v euroobmočju ter ima za poglavitne cilje stabilizacijo obrestnih mer denarnega trga in ustvarjanje (ali povečanje) strukturnega primanjkljaja likvidnosti. Rezerve, ki jih je vsaka institucija dolžna zagotoviti, se določijo glede na postavke njene bilance stanja. Z namenom slediti cilju stabilizacije obrestnih mer, sistem obveznih rezerv Eurosistema omogoča uporabo metode povprečenja. Izpolnjevanje obveznih rezerv se določi na podlagi povprečnih dnevnih stanj rezervnih imetij za enomesečno obdobje izpolnjevanja. Institucije prejmejo nadomestilo za rezervna imetja, ki ne prese-gajo zneska izračunanih obveznih rezerv po obrestni meri Eurosistema za operacije glavnega refinanciranja.

1.4 Sodelujoče stranke

Okvir monetarne politike Eurosistema ima cilj zagotoviti udeležbo širokega kroga sodelujočih strank. Institucije, za katere velja zahteva po obveznih rezervah v skladu s členom 19.1 Statuta ESCB, lahko dostopajo do odprtih ponudb in sodelujejo v operacijah odprtega trga na podlagi standardnih avkcij. Eurosistem lahko izbere omejeno število sodelujočih strank, ki se bodo udeležile operacij finega uravnavanja. Za dokončne transakcije ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga sodelujočih strank. Za operacije valutnih zamenjav, ki se opravljajo za namene monetarne politike, se uporabljajo aktivni udeleženci na deviznem trgu. Krog sodelujočih strank za te operacije je omejen na tiste institucije, ki so locirane v euroobmočju in izbrane za sodelovanje v posegih Eurosistema na deviznem trgu.

1.5 Finančno premoženje za zavarovanje terjatev

Po členu 18.1 Statuta ESCB morajo vse kreditne operacije Eurosistema (tj. operacije povečevanja likvidnosti) temeljiti na ustreznih zavarovanjih. Eurosistem sprejema širok nabor finančnega premoženja kot osnovo za svoje operacije. Razlikujemo, predvsem zaradi notranjih potreb Eurosistema, med dvema kategorijama ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: „listo 1“ in „listo 2“. Na listo 1 se uvrščajo tržni dolžniški instrumenti, ki izpolnjujejo enotna merila primernosti, ki veljajo v celotnem euroobmočju, in ki jih opredeli ECB. Na listo 2 se uvršča dodatno finančno premoženje, tržno in netržno, ki je posebnega pomena za nacionalne finančne trge in bančne sisteme ter za katerega merila primernosti določijo nacionalne centralne banke, če jih odobri ECB. Med obema listama ni razlik glede kakovosti finančnega premoženja in njegove ustreznosti za različne tipe operacij monetarne politike Eurosistema (z izjemo, da finančnega premoženja z liste 2 Eurosistema običajno ne uporablja pri dokončnih transakcijah). Ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev se lahko uporabi prek meje, s pomočjo korespondenčnega centralnobančnega modela (CCBM) ali prek ustreznih povezav med sistemi poravnave vrednostnih papirjev (SSS) v EU, za zavarovanje terjatev vseh tipov refinanciranja v Eurosistemu ⁽⁵⁾. Vse finančno premoženje, ki je ustrezno za operacije monetarne politike Eurosistema, se prav tako lahko uporabi kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev posojila čez dan.

1.6 Spremembe okvira monetarne politike

Svet ECB lahko kadarkoli spremeni instrumente, pogoje, merila in postopke za izvajanje operacij monetarne politike Eurosistema.

TABELA 1

Operacije monetarne politike Eurosistema

Operacije monetarne politike	Vrste transakcij		Dospelost	Pogostost	Postopek
	Povečevanje likvidnosti	Umik likvidnosti			
Operacije odprtega trga					
Operacije glavnega refinanciranja	Povratne transakcije	—	Dva tedna	Tedensko	Standardne avkcije
Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	Povratne transakcije	—	Tri mesece	Mesečno	Standardne avkcije
Operacije finega uravnavanja	— Povratne transakcije — Valutne zamenjave	— Valutne zamenjave — Zbiranje vezanih depozitov — Povratne transakcije	Nestandardizirano	Občasno	— Hitre avkcije — Dvostranski postopki
	Dokončni nakupi	Dokončne prodaje			
Strukturne operacije	Povratne transakcije	Izdaja dolžniških vrednostnih papirjev	Standardizirano/nestandardizirano	Redno in občasno	Standardne avkcije
	Dokončni nakupi	Dokončne prodaje	—	Občasno	Dvostranski postopki
Odprte ponudbe					
Mejno posojanje	Povratne transakcije	—	Čez noč	Dostop po prostem preudarku sodelujočih strank	
Mejno deponiranje likvidnosti čez noč	—	Depoziti	Čez noč	Dostop po prostem preudarku sodelujočih strank	

⁽⁵⁾ Glej oddelka 6.6.1 in 6.6.2.

POGLAVJE 2

2. PRIMERNE SODELUJOČE STRANKE**2.1 Splošna merila primernosti**

Sodelujoče stranke v operacijah monetarne politike Eurosistema morajo izpolnjevati določena merila primernosti ⁽⁶⁾. Ta merila so opredeljena z vidika omogočanja širokega krogu institucij dostop do operacij monetarne politike Eurosistema, krepitve enakopravnega obravnavanja institucij na celotnem euroobmočju in zagotavljanja, da sodelujoče stranke izpolnjujejo nekatere operativne pogoje in pogoje varnega poslovanja:

- samo institucije, ki so obvezniki v sistemu obveznih rezerv Eurosistema v skladu s členom 19.1 Statuta ESCB, so primerne sodelujoče stranke. Institucije, ki so izvzete iz zahteve po izpolnjevanju obveznih rezerv v skladu s sistemom obveznih rezerv Eurosistema (glej oddelek 7.2), niso primerne sodelujoče stranke pri odprtih ponudbah in operacijah odprtega trga Eurosistema,
- sodelujoče stranke morajo biti finančno trdne. Podvržene morajo biti najmanj eni obliki nadzora nacionalnih organov, usklajenega na ravni EU/EGP ⁽⁷⁾. Vendar se lahko kot sodelujoče stranke sprejmejo tudi finančno trdne institucije, ki podvržene neusklajenemu nacionalnemu nadzoru primerljive kakovosti, kot so na primer v euroobmočju ustanovljene podružnice institucij, ki imajo svoj sedež izven Evropskega gospodarskega prostora (EGP),
- sodelujoče stranke morajo izpolnjevati vsa operativna merila, določena v ustreznih pogodbenih ali javno-pravnih ureditvah, ki jih uporablja posamezna nacionalna centralna banka (ali ECB), zato da se zagotovi učinkovito izvajanje operacij monetarne politike Eurosistema.

Ta splošna merila primernosti so enaka za celotno euroobmočje. Institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti,

- lahko dostopajo do odprtih ponudb Eurosistema, in
- se lahko udeležujejo operacij odprtega trga Eurosistema na podlagi standardnih avkcij.

Institucija lahko dostopa do odprtih ponudb in operacij odprtega trga Eurosistema na podlagi standardnih avkcij samo prek nacionalne centralne banke države članice, v kateri je ustanovljena. Če ima institucija poslovalnice (v obliki sedeža ali podružnice) v več kakor eni državi članici, ima vsaka poslovalnica dostop do teh operacij prek nacionalne centralne banke države članice, v kateri je locirana, ne glede na dejstvo, da protiponudbe ene institucije lahko predloži samo ena poslovalnica (bodisi sedež bodisi izbrana podružnica) v vsaki državi članici.

2.2 Izbira sodelujočih strank za hitre avkcije in dvostranske operacije

Za dokončne transakcije ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga sodelujočih strank.

Za valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene monetarne politike, morajo biti sodelujoče stranke sposobne učinkovito opravljati devizne transakcije velikega obsega pod katerimi koli tržnimi pogoji. Krog sodelujočih strank za valutne zamenjave je enak krogu sodelujočih strank, lociranih v euroobmočju, ki so izbrane za posege Eurosistema na deviznem trgu. Merila in postopki, ki veljajo za izbiro sodelujočih strank za posege na deviznem trgu, so predstavljeni v Prilogi 3.

Za druge operacije, ki se izvajajo na podlagi hitrih avkcij in dvostranskih postopkov (povratne transakcije finega uravnavanja in zbiranje vezanih depozitov), vsaka nacionalna centralna banka izbere krog sodelujočih strank iz nabora institucij, ustanovljenih v svoji državi članici, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti sodelujočih strank. Pri tem je aktivnost na denarnem trgu glavno merilo izbire. Druga merila, ki se lahko upoštevajo, so na primer učinkovitost službe za trgovanje z vrednostnimi papirji in potencial za udeležbo pri avkcijah.

⁽⁶⁾ Za dokončne transakcije ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga sodelujočih strank.

⁽⁷⁾ Usklajen nadzor kreditnih institucij temelji na Direktivi 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (kakor je bila spremenjena).

Pri hitrih avkcijah in dvostranskih operacijah nacionalne centralne banke sklepajo posle izključno s sodelujočimi strankami, ki so vključene v njihov zadevni krog sodelujočih strank za fino uravnavanje. Če zaradi operativnih razlogov nacionalna centralna banka v vsaki operaciji ne more sodelovati z vsemi sodelujočimi strankami za fino uravnavanje, izbira sodelujočih strank v tej državi članici temelji na sistemu kroženja, da se zagotovi enakopraven dostop.

Svet ECB bo odločil, ali lahko v izrednih okoliščinah ECB sama izvaja dvostranske operacije za fino uravnavanje. Kolikor izvaja dvostranske operacije ECB, ECB zaradi zagotovitve enakopravnega dostopa izbere sodelujoče stranke v skladu z sistemom kroženja med tistimi sodelujočimi strankami v euroobmočju, ki so primerne za hitre avkcije in dvostranske operacije.

2.3 Sankcije v primeru neizpolnitve obveznosti sodelujoče stranke

ECB sankcionira institucije, ki ne izpolnjujejo obveznosti, ki izhajajo iz uredb in odločb ECB v zvezi z izvajanjem obveznih rezerv, v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2532/98 z dne 23. novembra 1998 o pravici ECB, da naloži sankcije, Uredbo ECB z dne 23. septembra 1999 o pravici ECB, da naloži sankcije (ECB/1999/4), Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o izvajanju obveznih rezerv s strani ECB in Uredbo ECB z dne 1. decembra 1998 o izvajanju obveznih rezerv (ECB/1998/15). Ustrezne sankcije in postopkovna pravila za njihovo uporabo so določeni v zgoraj navedenih uredbah. Poleg tega lahko v primeru hude kršitve obveznih rezerv Eurosistem sodelujoči stranki prepove sodelovanje v operacijah odprtega trga.

V skladu s pogodbenimi in javnopravnimi ureditvami, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB), Eurosistem sodelujočim strankam naloži denarne kazni ali jim prepove sodelovati v operacijah odprtega trga, če sodelujoče stranke ne izpolnijo svojih obveznosti v skladu s pogodbenimi ali javnopravnimi ureditvami, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke (ali ECB), kakor je navedeno spodaj.

To velja za primere kršitev avkcijskih pravil (če sodelujoča stranka ni sposobna dostaviti zadostnega zneska finančnega premoženja za nakazilo zneska, ki ji je bil dodeljen v operaciji povečevanja likvidnosti, ali če ni sposobna izročiti zadostnih denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen v operaciji umikanja likvidnosti) in pravil dvostranskih transakcij (če pri dvostranskih transakcijah sodelujoča stranka ni sposobna dostaviti zadostnega zneska ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ali če ni sposobna izročiti zadostnih denarnih sredstev za poravnavo dogovorjenega zneska posla).

To velja tudi za primere, ko sodelujoča stranka ne izpolnjuje pravil za uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (če sodelujoča stranka uporablja finančno premoženje, ki je ali je postalo neustrezno ali ki ga sodelujoča stranka ne sme uporabljati, na primer zato ker med izdajateljem/garantom in sodelujočo stranko obstaja tesna povezava ali pa sta to isti osebi) in za neizpolnjevanje pravil za postopke ob koncu dneva ter pogojev za dostop do mejnega posojanja (če sodelujoča stranka, ki ima ob koncu dneva negativno stanje na poravnalnem računu, ne izpolnjuje pogojev za dostop do mejnega posojanja).

Poleg tega se ukrep prepovedi, izrečen sodelujoči stranki, ki ne izpolnjuje pravil, lahko uporabi za podružnice iste institucije, ki so locirane v drugih državah članicah. Kjer se to kot izredni ukrep zahteva zaradi resnosti primera neizpolnitve, zaradi na primer pogostosti ali trajanja neizpolnitve, se lahko sodelujoči stranki za določeno časovno obdobje prepove sodelovanje v vseh prihodnjih operacijah monetarne politike.

Denarne kazni, ki jih naložijo nacionalne centralne banke v primeru neizpolnitve v povezavi s kršitvami pravil, ki se nanašajo na avkcije, dvostranske transakcije, finančno premoženje za zavarovanje terjatev, postopke ob koncu dneva ali pogoje dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja, se izračuna po v naprej opredeljeni zamudni obrestni meri (kakor je navedeno v Prilogi 6).

2.4 Prepoved dostopa ali izključitev zaradi razlogov varnega poslovanja

V skladu s pogodbenimi in javnopravnimi ureditvami, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB), lahko Eurosistem iz razlogov varnega poslovanja sodelujočim strankam prepove dostop ali jih izključi iz uporabe instrumentov monetarne politike.

Poleg tega se lahko prepoved dostopa ali izključitve sodelujočih strank odobri v nekaterih primerih, ki sodijo pod pojem „neizpolnitve“ sodelujoče stranke, kakor je opredeljena v pogodbenih ali javnopravnih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke.

POGLAVJE 3

3. OPERACIJE ODPRTEGA TRGA

Operacije odprtega trga igrajo pomembno vlogo v monetarni politiki Eurosistema, pri uresničevanju ciljev uravnavanja obrestnih mer, uravnavanju likvidnosti na trgu in signaliziranju naravnosti monetarne politike. Glede na njihove cilje, rednost in postopke, se operacije odprtega trga Eurosistema razdelijo na štiri kategorije: operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja, operacije finega uravnavanja in strukturne operacije. Z vidika uporabljenih instrumentov so povratne transakcije poglavitni instrument operacij odprtega trga Eurosistema in se lahko uporabijo v vseh štirih kategorijah operacij, medtem ko se dolžniški certifikati lahko uporabijo za operacije strukturnega umika likvidnosti. Poleg tega ima Eurosistem na voljo tri druge instrumente za izvajanje operacij finega uravnavanja: dokončne transakcije, valutne zamenjave in zbiranje vezanih depozitov. V naslednjih oddelkih so podrobno predstavljene značilnosti posameznih vrst instrumentov odprtega trga, ki jih uporablja Eurosistem.

3.1 Povratne transakcije

3.1.1 Splošni opis

(a) Tip instrumenta

Povratne transakcije so operacije, v katerih Eurosistem kupuje ali prodaja ustrezno finančno premoženje na podlagi pogodb o povratnem nakupu ali sklepa kreditne posle, zavarovane z ustreznim finančnim premoženjem. Povratne transakcije se uporabljajo za operacije glavnega refinanciranja in operacije dolgoročnejšega refinanciranja. Poleg tega lahko Eurosistem uporablja povratne transakcije za strukturne operacije in operacije finega uravnavanja.

(b) Pravna narava

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo povratne transakcije bodisi v obliki pogodb o povratnem nakupu (tj. lastništvo nad finančnim premoženjem se prenese na upnika, istočasno pa se stranki dogovorita, da bo lastništvo finančnega premoženja preneseno nazaj na dolžnika enkrat v prihodnosti) ali zavarovanih posojil (tj. upnik dobi izvršljivo pravico vnovčitve finančnega premoženja, ki je bilo dano kot zavarovanje terjatve, vendar ob predpostavljani izpolnitvi dolžnikove obveznosti, lastništvo nad finančnim premoženjem obdrži dolžnik). Ostale določbe za povratne transakcije v obliki pogodb o povratnem nakupu so opredeljene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB). Ureditve za povratne transakcije v obliki zavarovanih posojil upoštevajo različne postopke in formalnosti, ki so v posameznem pravnem sistemu potrebne za vzpostavitev in poznejše aktiviranje osnovnega zavarovanja (npr. zastave).

(c) Izračun obresti

Razlika med nakupno ceno in ceno ponovnega nakupa pri pogodbi o povratnem nakupu je enaka obrestim na izposojeni ali posojeni denarni znesek v času do dospelosti posla, tj. cena ponovnega nakupa vključuje obresti posla. Obresti povratne transakcije v obliki zavarovanega posojila se določijo na podlagi obrestne mere, zneska posojila in roka dospelosti operacije. Obrestna mera, ki velja za povratne operacije odprtega trga Eurosistema je linearna obrestna mera, za štetje dni se uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“.

3.1.2 Operacije glavnega refinanciranja

Operacije glavnega refinanciranja so najpomembnejše operacije odprtega trga, ki jih opravlja Eurosistem in igrajo osrednjo vlogo pri uresničevanju ciljev uravnavanja obrestnih mer, uravnavanja likvidnosti na trgu in signaliziranja naravnosti monetarne politike. Finančnemu sektorju zagotavljajo tudi večino refinanciranja. Operativne značilnosti operacij glavnega refinanciranja se lahko povzamejo, kakor sledi:

- so operacije povečevanja likvidnosti,
- izvajajo se redno vsak teden ⁽⁸⁾,

⁽⁸⁾ Operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo v skladu z v naprej objavljenim koledarjem avkcij Eurosistema (glej tudi oddelek 5.1.2), ki je objavljen na spletni strani ECB (www.ecb.int); glej tudi spletne strani Eurosistema (Priloga 5).

- običajno imajo rok dospelosti dva tedna ⁽⁹⁾ ⁽¹⁰⁾,
- izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank,
- izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1),
- vse sodelujoče stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1) lahko pri operacijah glavnega refinanciranja posredujejo protiponudbe ter
- finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev pri operacijah glavnega refinanciranja.

3.1.3 Operacije dolgoročnejšega refinanciranja

Eurosistem izvaja tudi redne operacije refinanciranja s trimesečnim rokom dospelosti, namenjene zagotavljanju dodatnega dolgoročnejšega refinanciranja finančnega sektorja. Te operacije predstavljajo samo omejen del celotnega zneska refinanciranja. S temi operacijami Eurosistem praviloma ne želi signalizirati trgu namer glede obrestnih mer. Zato se operacije dolgoročnejšega refinanciranja običajno izvajajo v obliki avkcij z variabilno mero in ECB občasno objavi obseg refinanciranja, ki bo dodeljen v prihodnjih avkcijah. V izrednih okoliščinah lahko Eurosistem operacije dolgoročnejšega refinanciranja izvede tudi v obliki avkcije s fiksno mero.

Operativne značilnosti operacij dolgoročnejšega refinanciranja se lahko povzamejo, kakor sledi:

- so operacije za povečevanje likvidnosti,
- izvajajo se redno vsak mesec ⁽¹¹⁾,
- običajno imajo rok dospelosti tri mesece ⁽¹²⁾,
- izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank,
- izvajajo se prek standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1),
- vse sodelujoče stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1) lahko pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja posredujejo protiponudbe, ter
- finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja.

3.1.4 Povratne operacije finega uravnavanja

Eurosistem lahko izvaja operacije finega uravnavanja v obliki povratnih transakcij odprtega trga. Cilj operacij finega uravnavanja je uravnavati likvidnost na trgu in uravnavati obrestne mere, zlasti z namenom izravnati učinke, ki jih imajo na obrestne mere nepričakovana nihanja likvidnosti na trgu. Zaradi morebitne potrebe po hitrem ukrepanju v primeru nepričakovanih dogodkov na trgu je zaželeno ohraniti visoko stopnjo fleksibilnosti pri izbiri postopkov in operativnih značilnostih teh operacij:

- lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti ali umika likvidnosti,
- pogostost operacij ni standardizirana,
- rok dospelosti ni standardiziran,
- povratne transakcije finega uravnavanja za povečevanje likvidnosti se običajno izvajajo na podlagi hitrih avkcij, čeprav možnost uporabe dvostranskih postopkov ni izključena (glej poglavje 5),
- povratne transakcije finega uravnavanja za umik likvidnosti se praviloma izvajajo na podlagi dvostranskih postopkov (kakor je določeno v oddelku 5.2),

⁽⁹⁾ Rok dospelosti operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se lahko občasno spreminja, med drugim v odvisnosti od praznikov v državah članicah.

⁽¹⁰⁾ Poleg tega lahko Eurosistem občasno izvede operacijo glavnega refinanciranja z drugačno dospelostjo (npr. en teden), vzporedno z rednimi operacijami glavnega refinanciranja. Namen take operacije je lahko na primer zmanjšanje razlike med obsegi dveh še nedospelih operacij glavnega refinanciranja.

⁽¹¹⁾ Glej opombo 8.

⁽¹²⁾ Glej opombo 9.

- te operacije se običajno izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB bo odločil, ali lahko v izrednih okoliščinah dvostranske povratne operacije za fino uravnavanje izvaja ECB),
- Eurosistem lahko v skladu z merili, določenimi v oddelku 2.2, izbere omejeno število sodelujočih strank za sodelovanje v povratnih operacijah finega uravnavanja, ter
- finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev pri povratnih operacijah finega uravnavanja.

3.1.5 Povratne strukturne operacije

Eurosistem lahko izvaja strukturne operacije v obliki povratnih transakcij odprtega trga z namenom prilagoditi strukturno pozicijo Eurosistema nasproti finančnemu sektorju. Operativne značilnosti teh operacij se lahko povzamejo, kakor sledi:

- so operacije za povečevanje likvidnosti,
- pogostost operacij je lahko redna ali občasna,
- rok dospelosti operacij ni v naprej standardiziran,
- izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je opredeljeno v oddelku 5.1),
- izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank,
- vse sodelujoče stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je opredeljeno v oddelku 2.1), lahko pri povratnih strukturnih operacijah posredujejo protiponudbe, ter
- finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta primerno finančno premoženje za zavarovanje terjatev pri povratnih strukturnih operacijah.

3.2 Dokončne transakcije

(a) Tip instrumenta

Dokončne transakcije odprtega trga so operacije, v katerih Eurosistem na trgu dokončno kupuje ali prodaja ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev. Take operacije se izvajajo samo za strukturne namene in namene finega uravnavanja.

(b) Pravna narava

Dokončna transakcija je popoln prenos lastništva od prodajalca na kupca, ne da bi bil pri tem predviden poznejši prenos lastništva nazaj na prodajalca. Te transakcije se izvajajo v skladu s tržnimi običaji, veljavnimi za dolžniške instrumente, uporabljene v transakciji.

(c) Določitev cene

Pri izračunu cen Eurosistem deluje v skladu s tržnimi običaji, ki se najbolj pogosto uporabljajo za dolžniški instrument, uporabljen v transakciji.

(d) Druge operativne značilnosti

Operativne značilnosti dokončnih transakcij Eurosistema se lahko povzamejo, kakor sledi:

- lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti (dokončni nakup) ali umika likvidnosti (dokončna prodaja),
- njihova pogostost ni standardizirana,
- izvajajo se prek dvostranskih postopkov (kakor je določeno v oddelku 5.2),
- običajno se izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB bo odločil, ali lahko v izrednih okoliščinah dokončne operacije finega uravnavanja izvaja ECB),

- ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga sodelujočih strank za dokončne transakcije, in
- samo instrumenti z liste 1 (kakor je določeno v oddelku 6.1) so običajno uporabljeno finančno premoženje pri dokončnih transakcijah.

3.3 Izdaja dolžniških certifikatov ECB

(a) Tip instrumenta

ECB lahko izda dolžniške certifikate s ciljem prilagajanja strukturne pozicije Eurosistema nasproti finančnemu sektorju, da bi se ustvaril (ali povečal) primanjkljaj likvidnosti na trgu.

(b) Pravna narava

Certifikati ECB predstavljajo dolg ECB do imetnika tega instrumenta. Certifikati se izdajo in hranijo v nematerializirani obliki pri registriranih vrednostnih papirjev v euroobmočju. ECB ne postavlja nikakršnih omejitev glede prenosljivosti certifikatov. Ostale določbe v zvezi z dolžniškimi certifikati ECB bodo vsebovane v pogojih za take certifikate.

(c) Izračun obresti

Certifikati se izdajo z diskontom, tj. izdajo se v znesku, ki je manjši od nominalnega zneska, izplačajo pa se v nominalnem znesku. Razlika med zneskom izdaje in zneskom izplačila je enaka obračunanim obrestim na znesek izdaje po dogovorjeni obrestni meri za obdobje do dospelosti certifikata. Uporabljena obrestna mera je linearna obrestna mera, za štetje dni se uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. Izračun zneska izdaje je prikazan v oknu 1.

OKNO 1	
Izdaja dolžniških certifikatov ECB	
Pri čemer je:	
N:	nominalni znesek dolžniškega certifikata
r_f :	obrestna mera (kot odstotek)
D:	rok dospelosti dolžniškega certifikata (v dnevih)
P_T :	znesek izdaje dolžniškega certifikata
Znesek izdaje znaša:	
$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_f \times D}{36\,000}}$	

(d) Druge operativne značilnosti

Operativne značilnosti dolžniških certifikatov ECB se lahko povzamejo, kakor sledi:

- certifikati se izdajo za umik likvidnosti s trga,
- certifikati se lahko izdajajo redno ali občasno,
- certifikati imajo rok dospelosti krajši od 12 mesecev,
- certifikati se izdajo na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1),

- avkcije certifikatov in poravnave certifikatov se opravljajo decentralizirano s strani posameznih nacionalnih centralnih bank, in
- vse sodelujoče stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1), lahko posredujejo protiponudbe za vpis dolžniških certifikatov ECB.

3.4 Valutne zamenjave

(a) Tip instrumenta

Valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene monetarne politike, sestavljata istočasni promptni in terminski nakup ali prodaja eura za tujo valuto. Uporabljajo se za namene finega uravnavanja, zlasti s ciljem uravnavanja likvidnosti na trgu in uravnavanja obrestnih mer.

(b) Pravna narava

Valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene monetarne politike, so operacije, v katerih Eurosistem promptno kupuje (ali prodaja) euro za tujo valuto in istočasno terminsko prodaja (ali kupuje) euro za tujo valuto. Ostale določbe za valutne zamenjave euro za tujo valuto so določene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB).

(c) Valuta in devizni tečaji

Eurosistem praviloma sklepa posle samo v valutah, s katerimi se veliko trguje, in v skladu s standardno tržno prakso. V vsaki operaciji valutne zamenjave se Eurosistem in sodelujoče stranke dogovorijo o swap točkah transakcije. Swap točke so razlika med deviznim tečajem terminskega posla in deviznim tečajem promptnega posla. Swap točke za euro nasproti tuji valuti kotirajo v skladu s splošnimi tržnimi običaji. Zveza med promptnim in formalnim tečajem obeh valut je določena v oknu 2.

OKNO 2

Valutne zamenjave

S: promptni (na dan sklenitve valutne zamenjave) devizni tečaj med eurom (EUR) in tujo valuto ABC

$$S = \frac{x \times ABC}{I \times EUR}$$

F_M : terminski devizni tečaj med eurom in tujo valuto ABC

$$F_M = \frac{y \times ABC}{I \times EUR}$$

Δ_M : terminske točke med eurom in tujo valuto ABC

$$\Delta_M = F_M - S$$

$N(\cdot)$: promptni znesek valute; $N(\cdot)_M$ je terminski znesek tuje valute:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \text{ or } N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \text{ or } N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

(d) Druge operativne značilnosti

Operativne značilnosti valutnih zamenjav se lahko povzamejo, kakor sledi:

- lahko so v obliki operacij za povečevanje likvidnosti ali operacij za umik likvidnosti,
- njihova pogostost ni standardizirana,
- njihov rok dospelosti ni standardiziran,

- izvajajo se na podlagi hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov (glej poglavje 5),
- običajno se izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB bo odločal, ali lahko v izrednih okoliščinah valutne zamenjave v obliki dvostranskih postopkov izvaja ECB), in
- Eurosistem lahko v skladu z merili, določenimi v oddelku 2.2 in Prilogi 3, izbere omejeno število sodelujočih strank za sodelovanje v valutnih zamenjavah.

3.5 Zbiranje vezanih depozitov

(a) Tip instrumenta

Sodelujoča stranka lahko na pobudo Eurosistema sklene obrestovane vezane depozite pri nacionalni centralni banki v državi članici, v kateri je sodelujoča stranka ustanovljena. Zbiranje vezanih depozitov se predvideva samo za fino uravnavanje, z namenom umika likvidnosti s trga.

(b) Pravna narava

Depoziti sodelujočih strank so plasirani za določen rok in s fiksno obrestno mero. Nacionalne centralne banke ne dajejo zavarovanja v zameno za depozite.

(c) Izračun obresti

Obrestna mera, ki velja za depozite, je linearna obrestna mera, za štetje dni se uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. Obresti se izplačajo ob dospelosti depozita.

(d) Druge operativne značilnosti

Operativne značilnosti zbiranja vezanih depozitov se lahko povzamejo, kakor sledi:

- depoziti se zbirajo z namenom umika likvidnosti,
- pogostost zbiranja depozitov ni standardizirana,
- rok dospelosti depozitov ni standardiziran,
- zbiranje depozitov se običajno izvaja na podlagi hitrih avkcij, čeprav možnost uporabe dvostranskih postopkov ni izključena (glej poglavje 5),
- zbiranje depozitov se običajno izvaja decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB bo odločil, ali lahko v izrednih okoliščinah zbiranje vezanih depozitov v obliki dvostranskih postopkov izvede ECB) ⁽¹³⁾, in
- Eurosistem lahko v skladu z merili, določenimi v oddelku 2.2, izbere omejeno število sodelujočih strank za zbiranje vezanih depozitov.

POGLAVJE 4

4. ODPRTE PONUDBE

4.1 Odprta ponudba mejnega posojanja

(a) Tip instrumenta

Sodelujoče stranke lahko uporabijo odprto ponudbo mejnega posojanja, zato da pridobijo likvidnost čez noč od nacionalnih centralnih bank po v naprej določeni obrestni meri na podlagi ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (kakor je določeno v poglavju 6). Namen instrumenta je zadovoljiti začasne likvidnostne potrebe sodelujočih strank. V normalnih okoliščinah obrestna mera na mejno posojanje predstavlja zgornjo mejo obrestne mere na trgu čez noč. Pogoji za to operacijo so enaki v celotnem euroobmočju.

(b) Pravna narava

Nacionalne centralne banke lahko ponudijo odprto ponudbo mejnega posojanja bodisi v obliki pogodb o povratnem nakupu čez noč (tj. lastništvo nad finančnim premoženjem se prenese na upnika, istočasno pa stranki skleneta povratno transakcijo vračila lastništva finančnega premoženja nazaj na dolžnika z naslednjim delovnim dnevom) bodisi z zavarovanimi posojili čez noč (tj. upnik dobi izvršljivo pravico vnovčitve finančnega premoženja, ki je bilo dano kot zavarovanje terjatve, vendar ob predpostavljani izpolnitvi dolžnikove obveznosti, lastništvo nad finančnim premoženjem obdrži dolžnik). Ostale določbe za repoje so določene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka. Ureditve za

⁽¹³⁾ Vezani depoziti se vodijo na računih pri nacionalnih centralnih bankah; to bi veljalo tudi v primeru, ko operacije izvaja ECB centralizirano.

povratne transakcije v obliki zavarovanih posojil upoštevajo posebne postopke in formalnosti, ki so v posameznih pravnih sistemih potrebne za vzpostavitev in poznejše aktiviranje osnovnega zavarovanja (npr. zastave).

(c) Pogoji dostopa

Institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti za sodelujoče stranke, določena v oddelku 2.1, imajo dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja. Dostop do mejnega posojanja je mogoč preko nacionalne centralne banke v državi članici, v kateri je institucija ustanovljena. Dostop do možnosti mejnega posojanja je mogoč samo na dneve, ko so zadevni nacionalni sistem bruto poravnave v realnem času (BPRČ) in zadevni sistemi SSS odprti za poslovanje.

Morebitno debetno stanje na poravnalnem računu sodelujoče stranke pri nacionalni centralni banki ob koncu dneva avtomatsko šteje kot zahtevek za dostop do mejnega posojanja. Postopki dostopa do mejnega posojanja ob koncu dneva so določeni v oddelku 5.3.3.

Sodelujoča stranka lahko dobi dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja tudi tako, da pošlje zahtevek nacionalni centralni banki v državi članici, v kateri je ustanovljena. Da bi nacionalna centralna banka obravnavala zahtevek še isti dan, mora nacionalna centralna banka zahtevek prejeti najpozneje 30 minut po dejanskem času zaprtja sistema TARGET ⁽¹⁴⁾ ⁽¹⁵⁾ za poslovanje. Splošno pravilo je, da je čas zaprtja sistema TARGET za poslovanje 18.00 ura po času ECB (srednjeevropski čas). Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja se podaljša za dodatnih 30 minut na zadnji delovni dan Eurosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv. V zahtevku je treba navesti znesek posojila in, če finančno premoženje za zavarovanje terjatev za transakcijo ni bilo vnaprej deponirano pri nacionalni centralni banki, določiti finančno premoženje za zavarovanje terjatev mejnega posojanja.

Razen zahteve po predložitvi zadostnega ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatve ni omejitve glede denarnega zneska, ki se lahko odobri v okviru odprte ponudbe mejnega posojanja.

(d) Rok dospelosti in izračun obresti

Rok dospelosti posojila odobrenega na podlagi odprte ponudbe mejnega posojanja je čez noč. Sodelujoče stranke, neposredne udeleženke v sistemu TARGET, posojilo odplačajo naslednji dan, ko so zadevni nacionalni sistemi BPRČ in SSS operativni, in to v trenutku, ko se sistemi odprejo za poslovanje.

Obrestno mero objavi Eurosistem vnaprej, obrestna mera je linearna, za štetje dni se upošteva konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. ECB lahko kadarkoli spremeni obrestno mero z učinkom ne prej kakor naslednji delovni dan Eurosistema ⁽¹⁶⁾. Obresti posojila se plačujejo skupaj z odplačilom posojila.

(e) Ukinitev odprte ponudbe mejnega posojanja

Dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja se odobri samo v skladu s cilji in splošnimi usmeritvami monetarne politike ECB. ECB lahko kadarkoli prilagodi pogoje instrumenta ali ga ukine.

4.2 Odprta ponudba mejnega deponiranja čez noč

(a) Tip instrumenta

Sodelujoče stranke lahko uporabljajo odprto ponudbo mejnega deponiranja likvidnosti čez noč, da sklenejo depozite čez noč pri nacionalnih centralnih bankah. Depoziti se obrestujejo po vnaprej določeni obrestni meri. V normalnih okoliščinah obrestna mera odprte ponudbe mejnega deponiranja likvidnosti čez noč predstavlja spodnjo mejo za obrestno mero na trgu prek noči. Pogoji za možnost deponiranja likvidnosti čez noč so enaki v celotnem euroobmočju ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁴⁾ V primeru da na posamezni delovni dan Eurosistema nacionalna centralna banka (ali nekatere njene podružnice) v določeni državi članici ne izvajajo operacij monetarne politike zaradi nacionalnega ali regionalnega praznika, je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna za vnaprejšnje obveščanje sodelujočih strank o ureditvi dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja.

⁽¹⁵⁾ Dnevi, ko je sistem TARGET zaprt, so objavljeni na spletni strani ECB (www.ecb.int); glej tudi spletno strani Eurosistema (Priloga 5).

⁽¹⁶⁾ V celotnem dokumentu velja izraz „delovni dan Eurosistema“ za katerikoli dan, na katerega ECB in najmanj ena nacionalna centralna banka izvajata operacije monetarne politike Eurosistema.

⁽¹⁷⁾ Operativne razlike, ki so rezultat različnih struktur računov med nacionalnimi centralnimi bankami, lahko obstajajo med državami euroobmočja.

(b) Pravna narava

Depoziti čez noč, sprejeti od sodelujočih strank, se obrestujejo po fiksni obrestni meri. V zameno za depozite se sodelujočim strankam ne izroči zavarovanja.

(c) Pogoji dostopa ⁽¹⁸⁾

Institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti sodelujočih strank, določena v oddelku 2.1, imajo dostop do odprte ponudbe mejnega deponiranja likvidnosti čez noč. Dostop do odprte ponudbe mejnega deponiranja likvidnosti čez noč je mogoč prek nacionalne centralne banke v državi članici, v kateri je institucija ustanovljena. Dostop do možnosti deponiranja likvidnosti čez noč je mogoč samo na dneve, ko je zadevni nacionalni sistem BPRČ odprt za poslovanje.

Da se sodelujoči stranki dovoli dostop do odprte ponudbe mejnega deponiranja likvidnosti čez noč, mora poslati zahtevek nacionalni centralni banki v državi članici, v kateri je ustanovljena. Da nacionalna centralna banka obravnava zahtevek še isti dan, mora nacionalna centralna banka dobiti zahtevek najpozneje 30 minut po dejanskem času zaprtja sistema TARGET za poslovanje, ki je praviloma ob 18.00 uri po času ECB (srednjeevropski čas) ⁽¹⁹⁾ ⁽²⁰⁾. Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe mejnega deponiranja likvidnosti čez noč se podaljša za dodatnih 30 minut na zadnji delovni dan Eurosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv. V zahtevku je treba navesti znesek depozita.

Znesek, ki ga sodelujoča stranka lahko deponira v okviru odprte ponudbe mejnega deponiranja likvidnosti čez noč, ni omejen.

(d) Rok dospelosti in izračun obresti

Rok dospelost depozita v okviru odprte ponudbe mejnega deponiranja likvidnosti čez noč je čez noč. Za sodelujoče stranke, neposredne udeležence v sistemu TARGET, imajo depoziti, ki so jih sklenili v okviru instrumenta, rok dospelosti naslednji dan, ko je zadevni nacionalni sistem BPRČ operativen, in to v trenutku, ko se sistem odpre za poslovanje. Obrestno mero objavi Eurosistem vnaprej, obrestna mera je linearna, za za štetje dni se uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. ECB lahko kadarkoli spremeni obrestno mero z učinkom ne prej kakor naslednji delovni dan Eurosistema. Obresti na depozite se plačujejo ob dospelosti depozita.

(e) Ukinitve odprte ponudbe

Dostop do instrumenta se odobri samo v skladu s cilji in splošnimi usmeritvami monetarne politike ECB. ECB lahko kadarkoli prilagodi pogoje instrumenta ali ga ukine.

POGLAVJE 5

5. POSTOPKI

5.1 Avkcijski postopki

5.1.1 Splošni opis

Operacije odprtega trga Eurosistema se običajno izvajajo z uporabo avkcijskih postopkov. Avkcijski postopki Eurosistema se izvajajo v šestih operativnih korakih, kakor je določeno v oknu 3.

Eurosistem razlikuje med dvema različnima tipoma avkcijskih postopkov: standardne avkcije in hitre avkcije. Postopki za standardne in hitre avkcije so enaki, razen rokov izvedbe in kroga sodelujočih strank.

⁽¹⁸⁾ Zaradi obstoja različnih struktur računov v nacionalnih centralnih bankah lahko ECB dovoli nacionalnim centralnim bankam uporabiti pogoje za dostop, ki se nekoliko razlikujejo od tistih, ki so tukaj navedeni. Nacionalne centralne banke bodo obveščale o odstopenjih od pogojev za dostop opisanih v tem dokumentu.

⁽¹⁹⁾ V primeru da na posamezni delovni dan Eurosistema nacionalna centralna banka (ali nekatere njene podružnice) v določeni državi članici ne izvajajo operacij monetarne politike zaradi nacionalnega ali regionalnega praznika, je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna za vnaprejšnje obveščanje sodelujočih strank o ureditvi dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja.

⁽²⁰⁾ Dnevi, ko je sistem TARGET zaprt, so objavljeni na spletni strani ECB (www.ecb.int); glej tudi spletne strani Eurosistema (Priloga 5).

OKNO 3

Operativni koraki avkcijskih postopkov

Korak 1 Najava avkcije

- (a) objava s strani ECB prek javnih elektronskih medijev
- (b) objava s strani nacionalnih centralnih bank prek nacionalnih elektronskih medijev in neposredno posameznim sodelujočim strankam (po potrebi)

Korak 2 Priprava in posredovanje protiponudb s strani sodelujočih strank**Korak 3** Zbiranje protiponudb s strani Eurosistema**Korak 4** Dodelitev in objava rezultatov avkcije

- (a) odločitev ECB o dodelitvi
- (b) objava dodelitve

Korak 5 Pošiljanje obvestil uspešnim ponudnikom**Korak 6** Poravnava transakcij (glej oddelek 5.3)

(a) Standardne avkcije

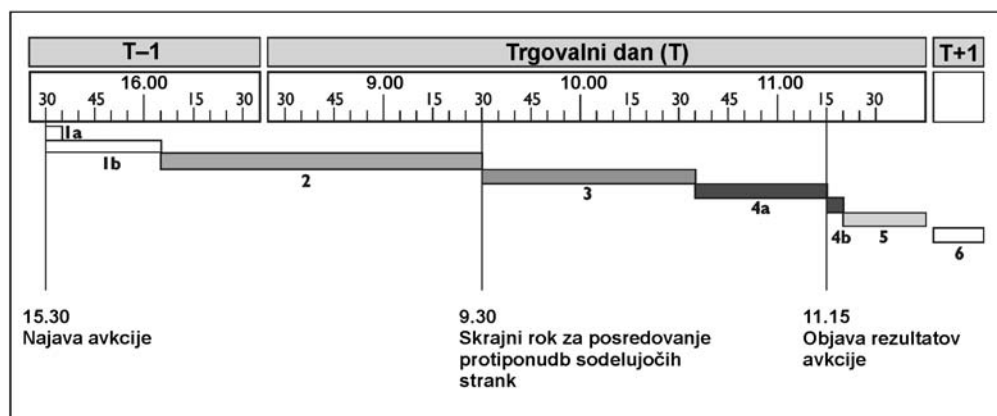
Pri standardnih avkcijah lahko poteče največ 24 ur od najave avkcije do pošiljanja obvestil uspešnim ponudnikom (pri čemer je čas med rokom za posredovanje protiponudb in objavo dodelitve približno dve uri). Slika 1 vsebuje pregled običajnega časovnega okvira za operativne korake standardnih avkcij. ECB se lahko odloči, da po potrebi prilagodi časovni okvir pri posameznih operacijah.

Operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja in strukturne operacije (razen dokončnih transakcij) se vedno izvajajo na podlagi standardnih avkcij. Standardnih avkcij se lahko udeležijo sodelujoče stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti iz oddelka 2.1.

SLIKA 1

Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov standardnih avkcij

(naveden je čas, ki ga uporablja ECB (srednjeevropski čas))

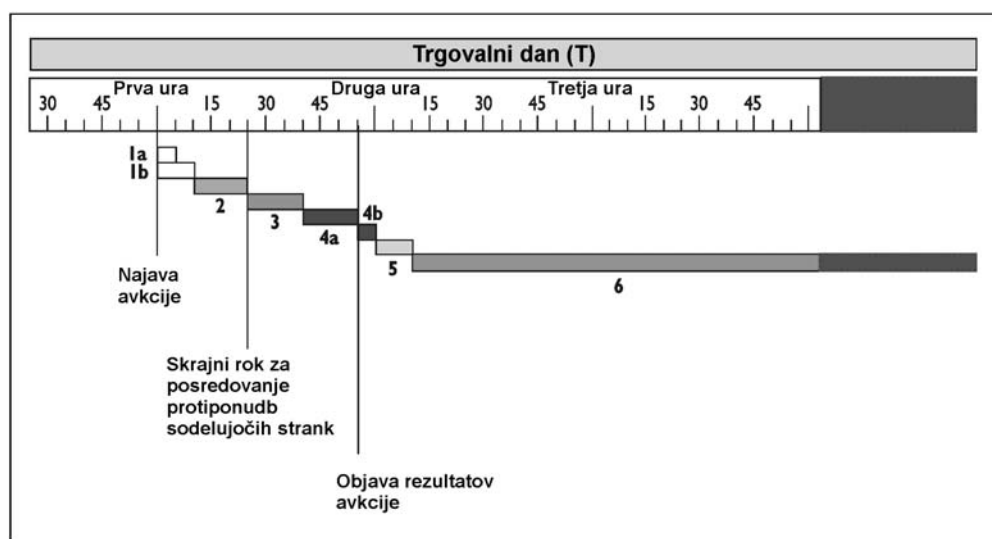
Opomba: Številke se nanašajo na operativne korake, kakor so opredeljeni v oknu 3.

(b) Hitre avkcije

Hitre avkcije se običajno izvedejo v roku ene ure po najavi avkcije, obvestila uspešnim ponudnikom pa se pošljejo neposredno po objavi rezultatov. Običajni časovni okvir za izvedbo operativnih korakov za hitre avkcije je naveden v Sliki 2. ECB lahko prilagodi časovni okvir posamezne operacije, če se ji to zdi primerno. Hitre avkcije se uporabljajo izključno za izvajanje operacij finega uravnavanja. Eurosistem lahko v skladu z merili in postopki iz oddelka 2.2 izbere omejeno število sodelujočih strank za sodelovanje na hitrih avkcijah.

SLIKA 2

Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov hitrih avkcij

Opomba: Številke se nanašajo na operativne korake, kakor so opredeljeni v oknu 3.

(c) Avkcije s fiksno in avkcije z variabilno mero

Eurosistem ima možnost izvajati bodisi avkcije s fiksno mero (licitira se količina) bodisi avkcije z variabilno mero (licitira se obrestna mera). Pri avkciji s fiksno mero, ECB vnaprej določi obrestno mero in udeležene sodelujoče stranke v protiponudbah navedejo denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti po fiksni obrestni meri ⁽²¹⁾. Pri avkciji z variabilno mero sodelujoče stranke v protiponudbah navedejo denarne zneske in obrestne mere, po katerih želijo skleniti posle z nacionalnimi centralnimi bankami ⁽²²⁾.

5.1.2 Koledar avkcij

(a) Operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja

Operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo v skladu z okvirnim koledarjem, ki ga objavi Eurosistem ⁽²³⁾. Koledar se objavi najmanj tri mesece pred začetkom leta, za katerega velja. Običajni trgovalni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja so navedeni v Tabeli 2. ECB si prizadeva zagotoviti, da se sodelujoče stranke v vseh državah članicah lahko udeležijo operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja. ECB pri pripravi okvirnega koledarja avkcij upošteva praznike v posameznih državah članicah, zato so možna odstopanja od običajnih trgovalnih dnevov. Zato pri pripravi koledarja za te operacije ECB ustrezno popravi običajni koledar, tako da upošteva praznike v posameznih državah članicah.

⁽²¹⁾ Pri avkcijah valutnih zamenjav s fiksno swap mero, ECB za posamezno operacijo določi swap točke, sodelujoče stranke pa licitirajo znesek v valuti, ki ga želijo prodati (in ponovno kupiti) ali kupiti (in ponovno prodati) po navedeni meri.

⁽²²⁾ Pri avkcijah valutnih zamenjav z variabilno swap mero sodelujoče stranke v protiponudbah navedejo znesek v osnovni valuti in kotacijo swap točk, po katerih želijo skleniti posel.

⁽²³⁾ Koledar avkcij Eurosistema je objavljen na spletni strani ECB (www.ecb.int); glej tudi spletno stran Eurosistema (Priloga 5).

TABELA 2

Običajni trgovalni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja

Tip operacije	Običajni trgovalni dan (T)
Operacije glavnega refinanciranja	vsak torek
Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	prvo sredo vsakega obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Zaradi božičnih praznikov se decembrska operacija prestavi za en teden v naprej in se jo izvaja na koncu obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se konča 23. decembra, namesto na začetku naslednjega obdobja.

(b) Strukturne operacije

Pri strukturnih operacijah, ki se izvajajo na podlagi standardnih avkcij, se vnaprej določen koledar ne upošteva. Vendar se te običajno izvajajo in poravnajo samo na dneve, ki so delovni dnevi NCB ⁽²⁴⁾ v vseh državah članicah.

(c) Operacije finega uravnavanja

Pri operacijah finega uravnavanja se vnaprej določen koledar ne upošteva. ECB se lahko odloči, da izvede operacije finega uravnavanja na katerikoli delovni dan Eurosistema. Samo nacionalne centralne banke držav članic, v katerih so trgovalni dan, dan poravnave in dan izplačila delovni dnevi NCB, sodelujejo v teh operacijah.

5.1.3 Najava avkcije

Standardne avkcije Eurosistema se javno objavijo prek elektronskih medijev. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke o avkciji neposredno obvestijo sodelujoče stranke, ki nimajo dostopa do elektronskih medijev. Javna najava avkcije običajno vsebuje naslednje podatke:

- referenčna številka avkcije,
- datum avkcije,
- tip operacije (povečevanje ali umik likvidnosti in tip instrumenta monetarne politike, ki se bo uporabil),
- rok dospelosti operacije,
- tip avkcije (avkcija s fiksno ali avkcija z variabilno mero),
- metoda dodelitve (avkcija nizozemskega ali ameriškega tipa, kakor je opredeljeno v oddelku 5.1.5 (d),
- predvideni znesek operacije (običajno samo v primeru operacij dolgoročnejšega refinanciranja),
- obrestna mera/cena/swap točke, ki je določena za avkcijo (v primeru avkcij s fiksno mero),
- izklicna obrestna mera/cena/swap točke (če je predvideno),
- datum začetka in datum dospelosti operacije (če je predvideno) ali datum valute in datum dospelosti instrumenta (v primeru izdaje dolžniških certifikatov),
- valute, uporabljene v operaciji, in osnovna valuta (v primeru valutnih zamenjav),

⁽²⁴⁾ Povsod v tem dokumentu se izraz „delovni dan NCB“ nanaša na katerikoli dan, ko nacionalna centralna banka določene države članice izvaja operacije monetarne politike Eurosistema. V nekaterih državah članicah so lahko podružnice nacionalne centralne banke zaprte za poslovanje na delovne dneve NCB zaradi lokalnih ali regionalnih praznikov. V takih primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna za vnaprejšnje obveščanje sodelujočih strank o postopkih pri transakcijah, v katerih te podružnice sodelujejo.

- referenčni promptni devizni tečaj, ki se uporablja za izračun protiponudbe (v primeru valutnih zamenjav),
- zgornja meja protiponudbe (če je predvideno),
- minimalni znesek dodelitve (če je predvideno),
- minimalni odstotek dodelitve (če je predvideno),
- roki za predložitev protiponudb,
- denominacija certifikatov (v primeru izdaje dolžniških certifikatov), in
- ISIN koda izdaje (v primeru izdaje dolžniških certifikatov).

Zaradi izboljšanja preglednosti operacij finega uravnavanja Eurosistem običajno vnaprej javno najavi hitre avkcije. Vendar se v izrednih okoliščinah ECB lahko odloči, da javno ne najavi hitre avkcije vnaprej. Najava hitre avkcije poteka po enakih postopkih kakor za standardne avkcije. Pri hitri avkciji, ne glede na to, ali je javno najavljena ali ne, nacionalne centralne banke neposredno stopijo v stik z izbranimi sodelujočimi strankami.

5.1.4 Priprava in posredovanje protiponudb s strani sodelujočih strank

Protiponudbe sodelujočih strank morajo biti pripravljene v skladu z vzorcem, ki ga zagotovijo nacionalne centralne banke za zadevno operacijo. Protiponudbe morajo biti predložene nacionalni centralni banki države članice, v kateri ima institucija poslovalnico (sedež ali podružnico). Protiponudbe vsake institucije lahko predložijo izključno ena njena poslovalnica (bodisi sedež bodisi izbrana podružnica) v vsaki državi članici.

Pri avkcijah s fiksno mero sodelujoče stranke v svojih protiponudbah navedejo denarni znesek, v katerem nameravajo skleniti posel z nacionalnimi centralnimi bankami ⁽²⁵⁾.

Pri avkcijah z variabilno mero lahko sodelujoče stranke predložijo do 10 protiponudb z različnimi obrestnimi merami/cenami/swap točkami. V vsaki protiponudbi navedejo denarni znesek, v katerem nameravajo skleniti posel z nacionalnimi centralnimi bankami in obrestno mero ⁽²⁶⁾ ⁽²⁷⁾. Licitirane obrestne mere morajo biti izražene kot mnogokratniki 0,01 odstotne točke. V primeru operacije valutne zamenjave z variabilno swap mero, se swap točke navajajo v skladu s splošnimi tržnimi običaji, protiponudbe pa morajo biti izražene kot mnogokratniki 0,01 swap točke.

Za operacije glavnega refinanciranja znaša najnižji znesek protiponudbe 1 000 000 EUR. Protiponudbe, ki ta znesek presegajo, morajo biti izražene kot mnogokratniki 100 000 EUR. Za fino uravnavanje in strukturne operacije veljata isti znesek protiponudbe in mnogokratnik. Najnižji znesek protiponudbe se uporablja pri vsaki posamezni licitirani višini obrestne mere/cene/swap točk.

Za operacije dolgoročnejšega refinanciranja določi vsaka nacionalna centralna banka najnižji znesek protiponudbe, ki mora biti med 10 000 EUR in 1 000 000 EUR. Protiponudbe, ki presegajo najnižji določen znesek protiponudbe, morajo biti izražene kot mnogokratniki 10 000 EUR. Najnižji znesek protiponudbe se uporablja pri vsaki posamezni višini licitirane obrestne mere.

ECB lahko določi zgornjo mejo protiponudbe z namenom preprečitve nesorazmerno velike protiponudbe. Vsaka tovrstna omejitev zgornje meje protiponudbe se vedno navede v javni najavi avkcije.

Pričakuje se, da imajo sodelujoče stranke vedno na voljo kritje, zadostno višino ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, za denarni znesek, ki jim je bil dodeljen ⁽²⁸⁾. Pogodbene ali javnopravne ureditve, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka, dovoljujejo naložiti kazni, če sodelujoča stranka ni sposobna prenesti zadostnega zneska finančnega premoženja ali denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen na avkciji.

⁽²⁵⁾ Pri valutnih zamenjavah s fiksno swap mero je treba navesti znesek v osnovni valuti, v višini katerega je sodelujoča stranka pripravljena skleniti posel z Eurosistemom.

⁽²⁶⁾ V zvezi z izdajo dolžniških certifikatov ECB lahko ECB odloči, da morajo protiponudbe vsebovati licitirano ceno in ne obrestno. V takih primerih se cene navajajo kot odstotek nominalnega zneska.

⁽²⁷⁾ Pri valutnih zamenjavah z variabilno swap mero je treba navesti znesek v osnovni valuti, v višini katerega je sodelujoča stranka pripravljena skleniti posel z Eurosistemom, ter swap točke.

⁽²⁸⁾ Ali pa, v primeru operacije umika likvidnosti, dovolj denarja za poravnavo transakcije.

Sodelujoče stranke lahko umaknejo protiponudbe do skrajnjega roka za oddajo protiponudb. Protiponudbe, predložene po skrajnjem roku, določenem v najavi avkcije, so neveljavne. O upoštevanju skrajnjega roka pre-sojajo nacionalne centralne banke. Nacionalne centralne banke zavržejo vse protiponudbe sodelujoče stranke, če skupni znesek protiponudb presega zgornjo mejo protiponudb, ki jo določi ECB. Nacionalne centralne banke tudi zavržejo vsako protiponudbo, ki je pod spodnjim zneskom protiponudbe ali ki je pod (pri operacijah povečevanja likvidnosti) ali nad (pri operacijah umikanja likvidnosti) izklicno obrestno mero/ceno/swap točkami. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke zavržejo protiponudbe, ki niso popolne ali niso v skladu z vzorcem. Če se protiponudba zavrže, obvesti zadevna nacionalna centralna banka sodelujočo stranko o svoji odločitvi pred odločitvijo o dodelitvi.

5.1.5 Postopki za sprejem ponudb

(a) Avkcije s fiksno mero

Pri avkciji s fiksno mero se protiponudbe, ki so jih podale sodelujoče stranke, seštejejo. Če skupni znesek protiponudb presega znesek za dodelitev, se bodo posredovane protiponudbe sprejele sorazmerno glede na razmerje med zneskom za dodelitev in skupnim zneskom ponudb (glej okno 4). Znesek, dodeljen vsaki sodelujoči stranki, se zaokroži na najbližji euro. Vendar se ECB lahko odloči na avkciji s fiksno mero dodeliti vsakemu ponudniku minimalni znesek/odstotek.

OKNO 4

Dodelitev pri avkciji s fiksno mero

Pri čemer je:

A: skupni dodeljeni znesek

n: skupno število sodelujočih strank

a_i : ponujeni znesek i-te sodelujoče stranke

vsi%: odstotek dodelitve

vs_i : skupni znesek, dodeljen i-ti sodelujoči stranki

Odstotek dodelitve je:

$$vsi\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

Znesek dodelitve i-ti sodelujoči stranki je:

$$vs_i = vsi\% \times (a_i)$$

(b) Avkcije z variabilno obrestno mero v eurih

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero v eurih, v katerih Eurosistem povečuje likvidnost, se protiponudbe razvrstijo po padajočem vrstnem redu glede na licitirano obrestno mero. Protiponudbe z najvišjimi obrestnimi merami se sprejmejo prednostno, medtem ko se ponudbe z vedno nižjo obrestno mero sprejmejo, dokler se ne izčrpa celotni znesek za dodelitev. Če pri najnižji sprejeti obrestni meri (tj. pri mejni obrestni meri) skupni znesek protiponudb po tej obrestni meri presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli sorazmerno med protiponudbe glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni obrestni meri (glej okno 5). Znesek, dodeljen vsaki sodelujoči stranki, se zaokroži na najbližji euro.

OKNO 5

Dodelitev pri avkciji z variabilno obrestno mero v eurih*(primer se nanaša na avkcije, kjer se licitira obrestna mera)*

Pri čemer je:

A: skupni dodeljeni znesek

 r_s : s-ta obrestna mera, ki jo licitirajo sodelujoče stranke

n: skupno število sodelujočih strank

 $a(r_s)_i$: ponujeni znesek pri s-ti obrestni meri (r_s) s strani i-te sodelujoče stranke $a(r_s)$: skupni znesek protiponudb pri s-ti obrestni meri (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

 r_m : mejna obrestna mera $r_1 \geq r_s \geq r_m$ pri avkcij za povečevanje likvidnosti $r_m \geq r_s \geq r_1$ pri avkciji za umik likvidnosti r_{m-1} : obrestna mera pred mejno obrestno mero (zadnja obrestna mera, pri kateri se protiponudbe v celoti sprejmejo), $r_{m-1} > r_m$ pri avkcij za povečevanje likvidnosti $r_m > r_{m-1}$ pri avkciji za umik likvidnosti $vs_i(r_m)$: odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri $vs_i(r_s)_i$: dodelitev i-ti sodelujoči stranki pri s-ti obrestni meri vs_i : celotna dodelitev i-ti sodelujoči stranki

Odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri je:

$$vs_i(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Znesek dodelitve i-ti sodelujoči stranki pri mejni obrestni meri je:

$$vs_i(r_m)_i = vs_i(r_m) \times a(r_m)_i$$

Skupni znesek, dodeljen i-ti sodelujoči stranki, je:

$$vs_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + vs_i(r_m)_i$$

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero, kjer Eurosistem umika likvidnost (take avkcije se lahko uporabljajo za izdajo dolžniških certifikatov in zbiranje vezanih depozitov), se protiponudbe razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu licitiranih obrestnih mer (ali v padajočem vrstnem redu licitiranih cen). Protiponudbe z najnižjimi obrestnimi merami (najvišji cenami) se prednostno sprejmejo, protiponudbe z naslednjimi višjimi obrestnimi merami (nižji cenami) se sprejmejo, dokler se ne izčrpa celoten znesek, ki ga želi Eurosistem v operaciji umakniti. Če pri najvišji obrestni meri (najnižji ceni) med sprejetimi (tj. pri mejni obrestni meri/ceni), skupni znesek protiponudb po tej obrestni meri presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek sorazmerno razdeli med protiponudbe v skladu z razmerjem med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni obrestni meri/ceni (glej okno 5). Pri izdaji dolžniških certifikatov se znesek, dodeljen vsaki sodelujoči stranki, zaokroži na najbližji

mnogokratnik denominacije dolžniških certifikatov. Pri drugih operacijah umika likvidnosti se znesek, dodeljen vsaki sodelujoči stranki, zaokroži na najbližji euro.

Pri avkciji z variabilno obrestno mero se lahko ECB odloči, da dodeli vsakemu uspešnemu ponudniku minimalni znesek.

(c) Avkcije valutnih zamenjav z variabilno swap mero

Pri avkciji valutnih zamenjav z variabilno swap mero, s katero Eurosistem povečuje likvidnost, se protiponudbe razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu glede na licitirane swap točke ⁽²⁹⁾. Najprej se sprejmejo protiponudbe z najnižjimi kotacijami swap točk, potem se sprejmejo protiponudbe z naslednjimi višjimi kotacijami swap točk, dokler se ne izčrpa znesek za dodelitev v osnovni valuti. Če pri najvišji sprejeti kotaciji swap točk (tj. pri kotaciji mejnih swap točk) skupni znesek danih protiponudb po tej kotaciji presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek sorazmerno razdeli med protiponudbe glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni kotaciji swap točk (glej okno 6). Znesek, dodeljen vsaki sodelujoči stranki, se zaokroži na najbližji euro.

OKNO 6

Dodelitev pri avkciji valutne zamenjave z variabilno swap mero

Pri čemer je:

A: skupni dodeljeni znesek

Δ_s : s-ta kotacija swap točk, ki jo licitirajo sodelujoče stranke

n: skupno število sodelujočih strank

$a(\Delta_s)_i$: ponujeni znesek pri s-ti kotaciji swap točk (Δ_s) s strani i-te sodelujoče stranke

$a(\Delta_s)$: skupni ponujeni znesek pri s-ti kotaciji swap točk (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

Δ_m : mejna kotacija swap točk

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ pri valutni zamenjavi za povečevanje likvidnosti

$\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ pri valutni zamenjavi za umik likvidnosti

Δ_{m-1} : kotacija swap točk pred mejno kotacijo swap točk (zadnja kotacija swap točk, pri kateri se protiponudbe v celoti sprejmejo)

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$ pri valutnih zamenjavah za povečevanje likvidnosti

$\Delta_{m-1} > \Delta_m$ pri valutnih zamenjavah za umik likvidnosti

$\text{vsi}(\Delta_m)$: odstotek dodelitve pri mejni kotaciji swap točk

$\text{vsi}(r\Delta_s)_i$: dodelitev i-ti sodelujoči stranki pri s-ti kotaciji swap točke

vsi_i : celotni znesek, dodeljen i-ti sodelujoči stranki

⁽²⁹⁾ Kotacije swap točk se razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu, ob upoštevanju predznaka kotacije, ki je odvisen od predznaka obrestne razlike med tujo valuto in eurom. Če je za dano ročnost valutne zamenjave obrestna mera za tujo valuto višja od ustrezne obrestne mere za euro, je kotacija swap točke pozitivna (tj. euro kotira s premijo glede na tujo valuto). Obratno, če je obrestna mera za tujo valuto nižja od ustrezne obrestne mere za euro, je kotacija swap točke negativna (tj. euro kotira z diskontom glede na tujo valuto).

Odstotek dodelitve pri mejni kotaciji swap točk je:

$$vsi\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Znesek dodelitve i -ti sodelujoči stranki pri mejni kotaciji swap točk je:

$$vsi(\Delta_m)_i = vsi\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Skupni znesek, dodeljen i -ti sodelujoči stranki, je:

$$vsi_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + vsi(\Delta_m)_i$$

Pri avkcijah valutnih zamenjav za umik likvidnosti z variabilno swap mero se protiponudbe razvrstijo v padajočem vrstnem redu licitiranih kotacij swap točk. Ponudbe z najvišjimi kotacijami swap točk se prednostno sprejmejo, naslednje nižje kotacije swap točk se sprejmejo, dokler se ne izčrpa zneska za dodelitev. Če pri najnižji sprejeti kotaciji swap točk (tj. pri mejni kotaciji swap točk), skupni znesek protiponudb po tej kotaciji presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek sorazmerno razdeli med protiponudbe glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni kotaciji swap točk (glej okno 6). Znesek, dodeljen vsaki sodelujoči stranki, se zaokroži na najbližji euro.

(d) Tip avkcije

Za avkcije z variabilno mero lahko Eurosistem uporabi avkcije nizozemskega ali ameriškega tipa. Pri avkciji nizozemskega tipa je dodelitvena obrestna mera/cena/swap točke, ki se uporablja za vse sprejete protiponudbe, enaka mejni obrestni meri/ceni/swap točkam (tj. tisti, pri kateri se izčrpa znesek za dodelitev). Pri avkciji ameriškega tipa je dodelitvena obrestna mera/cena/swap točke enaka obrestni meri/ceni/swap točkam posamezne sprejete protiponudbe.

5.1.6 Objava rezultatov avkcije

Rezultati standardnih in hitrih avkcij se javno objavijo prek elektronskih medijev. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke o rezultatih dodelitve neposredno obvestijo sodelujoče stranke brez dostopa do elektronskih medijev. Sporočilo o rezultatih avkcije običajno vsebuje naslednje podatke:

- referenčna številka avkcije,
- datum avkcije,
- tip operacije,
- rok dospelosti operacije,
- skupni znesek protiponudb s strani sodelujoče strank Eurosistema,
- število ponudnikov,
- valute uporabljene v operaciji (v primeru valutnih zamenjav),
- skupni dodeljeni znesek,
- odstotek dodelitve (v primeru avkcij s fiksno mero),

- promptni devizni tečaj (v primeru valutnih zamenjav),
- mejna obrestna mera/cena/swap točke in odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri/ceni/swap točkah (v primeru avkcije z variabilno mero),
- najnižja licitirana mera/cena/swap točke, najvišja licitirana obrestna mera/cena/swap točke in povprečna ponderirana obrestna mera/cena/swap točke dodelitve (v primeru avkcij ameriškega tipa),
- datum začetka in datum dospelosti operacije (če je primerno) ali datum valute in datum dospelosti instrumenta (v primeru izdaje dolžniških certifikatov),
- minimalni znesek dodelitve (če je predviden),
- minimalni odstotek dodelitve (če je predviden),
- denominacija certifikatov (v primeru izdaje dolžniških certifikatov), in
- ISIN koda izdaje (v primeru izdaje dolžniških certifikatov).

Nacionalne centralne banke bodo neposredno obvestile uspešne ponudnike o rezultatih dodelitve.

5.2 Postopki za dvostranske operacije

(a) Splošni opis

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo operacije na podlagi dvostranskih postopkov ⁽³⁰⁾. Ti postopki se lahko uporabljajo za operacije finega uravnavanja na odprtem trgu in strukturne dokončne operacije. V širšem pomenu so opredeljeni kot katerikoli postopki, v katerih Eurosistem opravlja transakcije z eno sodelujočo stranko ali več brez avkcij. V tem smislu lahko razlikujemo med dvema različnima vrstama dvostranskih postopkov: operacije, v katerih Eurosistem neposredno stopi v stik s sodelujočimi strankami, in operacije, ki se izvajajo prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov.

(b) Neposredni stik s sodelujočimi strankami

V tem postopku nacionalne centralne banke neposredno stopijo v stik z eno domačo sodelujočo stranko ali več, ki je izbrana v skladu z merili iz oddelka 2.2. V skladu z natančnimi navodili ECB nacionalne centralne banke odločajo, ali bodo sklenile posel s sodelujočo stranko. Transakcije se poravnajo prek nacionalnih centralnih bank.

Če bi Svet ECB odločil, da lahko v izrednih okoliščinah dvostranske operacije izvaja tudi sama ECB (ali ena nacionalna centralna banka ali več, ki bi delovala kot operativna enota ECB), bi postopke za tovrstne operacije ustrezno prilagodili. V tem primeru bi ECB (ali nacionalna(-e) centralna(-e) banka(-e) v vlogi operativne enote ECB) neposredno stopila v stik z eno sodelujočo stranko ali več v euroobmočju, izbrano v skladu z merili iz oddelka 2.2. ECB (ali nacionalna(-e) centralna(-e) banka(-e), v vlogi operativne enote ECB) bi odločila, ali bo sklenila posel s sodelujočo stranko. Transakcije bi vseeno poravnali decentralizirano prek nacionalnih centralnih bank.

Dvostranske operacije prek neposrednega stika s sodelujočimi strankami se lahko uporabijo za povratne transakcije, dokončne transakcije, valutne zamenjave in zbiranje vezanih depozitov.

(c) Operacije, izvedene prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo dokončne transakcije prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov. Za te operacije krog sodelujočih strank ni vnaprej omejen, postopki so prilagojeni tržnim običajem, veljavnim za dolžniške instrumente, za katere se sklepajo posli. Svet ECB bo odločal, ali lahko

⁽³⁰⁾ Svet ECB bo odločil, ali lahko v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja izvede tudi sama ECB.

v izrednih okoliščinah ECB sama (ali ena nacionalna centralna banka ali več v vlogi operativne enote ECB) izvaja dokončne operacije finega uravnavanja prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov.

(d) Najava dvostranskih operacij

Dvostranske operacije se običajno vnaprej javno ne najavljajo. Poleg tega se ECB lahko odloči, da javno ne objavi rezultatov dvostranskih operacij.

(e) Delovni dnevi

ECB se lahko odloči, da bo izvedla dvostranske operacije finega uravnavanja na katerikoli delovni dan Eurosistema. Samo nacionalne centralne banke držav članic, v katerih so trgovalni dan, dan poravnave in dan izplačila delovni dnevi NCB, sodelujejo v takih operacijah.

Dokončne dvostranske operacije za strukturne namene se običajno izvajajo in poravnajo samo na dneve, ki so delovni dnevi NCB v vseh državah članicah.

5.3 Postopki poravnave

5.3.1 Splošni opis

Denarne transakcije povezane z uporabo odprtih ponudb Eurosistema ali sodelovanjem v operacijah odprtega trga se poravnajo prek računov sodelujočih strank pri nacionalnih centralnih bankah (ali prek poravnalnih računov bank udeleženk sistema TARGET). Denarne transakcije so poravnane šele po (ali v trenutku) dokončnega prenosa finančnega premoženja za zavarovanje terjatev operacije. To pomeni, da je treba finančno premoženje za zavarovanje terjatev bodisi vnaprej deponirati na skrbniškem računu pri nacionalni centralni banki bodisi poravnati na podlagi sistema dostave proti plačilu pri zadevni nacionalni centralni banki. Prenos finančnega premoženja za zavarovanje terjatev se izvrši prek računov za poravnavo vrednostnih papirjev sodelujočih strank pri SSS, ob izpolnjevanju minimalnih standardov ECB ⁽³¹⁾. Sodelujoče stranke brez skrbniških računov pri nacionalni centralni banki ali brez poravnalnih računov za vrednostne papirje pri SSS, ki izpolnjujejo minimalne standarde ECB, lahko poravnajo transakcije s finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev prek poravnalnega računa za vrednostne papirje ali skrbniškega računa korespondenčne kreditne institucije.

Ostale določbe v zvezi s postopki poravnave so opredeljene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke (ali ECB) za posamezne instrumente monetarne politike. Postopki poravnave se lahko rahlo razlikujejo med nacionalnimi centralnimi bankami zaradi razlik v nacionalnem pravu in med operativnimi praksami.

5.3.2 Poravnava operacij odprtega trga

Operacije odprtega trga na podlagi standardnih avkcij (tj. operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja in strukturne operacije) se običajno poravnajo na prvi dan po trgovalnem dnevu, ko so odprti vsi zadevni nacionalni sistemi BPRČ in vsi zadevni SSS. Eurosistem si načeloma prizadeva opraviti poravnavo transakcij, vezanih na operacije odprtega trga, istočasno v vseh državah članicah, z vsemi sodelujočimi strankami, ki so zagotovile zadostno finančno premoženje za zavarovanje terjatev. Vendar se lahko zaradi operativnih omejitev in tehničnih značilnosti sistemov SSS časovna razporeditev znotraj dneva poravnave operacij odprtega trga znotraj euroobmočja razlikuje. Čas poravnave operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja običajno sovпада s časom vračila prejšnje operacije ustrezne dospelosti.

Eurosistem si prizadeva poravnati operacije odprtega trga na podlagi hitrih avkcij in dvostranskih postopkov na trgovalni dan. Vendar lahko Eurosistem zaradi operativnih razlogov občasno določi druge datume za poravnavo teh operacij, zlasti za dokončne transakcije (za fino uravnavanje kot tudi za strukturne namene) in valutne zamenjave (glej Tabelo 3).

⁽³¹⁾ Opis standardov za uporabo primernih sistemov SSS v euroobmočju in ažurirana lista ustreznih povezav med temi sistemi je na spletni strani ECB (www.ecb.int).

TABELA 3
Običajni datumi poravnave za operacije odprtega trga Eurosistema ⁽¹⁾

Instrument monetarne politike	Datum poravnave pri standardnih avkcijah	Datum poravnave pri avkcijah ali dvostranskih postopkih
Povratne transakcije	T+1 ⁽¹⁾	T
Dokončne transakcije	—	V skladu s tržnimi običaji na trgu finančnega premoženja uporabljene za zavarovanje terjatev
Izdaja dolžniških certifikatov	T+1	—
Valutne zamenjave	—	T, T+1 ali T+2
Zbiranje vezanih depozitov	—	T

⁽¹⁾ T se nanaša na trgovni dan. Datum poravnave je delovni dan Eurosistema.

⁽²⁾ Če običajni datum poravnave za glavne ali dolgoročne operacije refinanciranja sovpada s praznikom, lahko ECB določi drug datum poravnave in uporabi možnost poravnave istega dne. Datumi poravnave za glavne ali dolgoročne operacije refinanciranja so določeni vnaprej v koledarju Eurosistema za avkcijske operacije (glej oddelek 5.1.2).

5.3.3 Postopki ob koncu dneva

Postopki ob koncu dneva so opredeljeni v dokumentaciji, povezani z nacionalnimi sistemi BPRČ in sistemom TARGET. Praviloma je čas zapiranja sistema TARGET ob 18.00 uri po času ECB (srednjeevropski čas). Po času zapiranja poslovanja se nadaljnji plačilni nalogi za obdelavo v nacionalnih sistemih BPRČ ne sprejemajo, čeprav se preostali plačilni nalogi, sprejeti pred časom zapiranja, še obdelajo. Sodelujoče stranke morajo zahtevek za dostop do mejnega posojanja ali mejnega deponiranja likvidnosti čez noč predložiti zadevni nacionalni centralni banki najpozneje 30 minut po dejanskem zaprtju sistema TARGET ⁽³²⁾.

Negativna stanja na poravnalnih računih primernih sodelujočih strank (v nacionalnih sistemih BPRČ), ki so ostala po koncu kontrolnih postopkov ob koncu dneva, se avtomatsko štejejo kot zahtevek za dostop do mejnega posojanja (glej oddelek 4.1).

POGLAVJE 6

6. USTREZNO FINANČNO PREMOŽENJE ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

6.1 Splošni opis

Člen 18.1 Statuta ESCB dovoljuje ECB in nacionalnim centralnim bankam, da na finančnih trgih sklepajo posle v obliki dokončnega nakupa in prodaje finančnega premoženja ali v obliki pogodb o povratnem nakupu, in zahteva, da so vsi kreditni posli Eurosistema sklenjeni na podlagi ustreznega zavarovanja. Posledično vse posojilne operacije Eurosistema temeljijo na premoženju za zavarovanje terjatev, ki ga zagotovijo sodelujoče stranke v obliki prenosa lastništva nad finančnim premoženjem (v primeru dokončnih transakcij ali pogodb o povratnem nakupu) ali v obliki zastave, dane na ustrezno finančno premoženje (v primeru zavarovanih posojil) ⁽³³⁾.

⁽³²⁾ Rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe Eurosistema se podaljša za dodatnih 30 minut na zadnji delovni dne obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv Eurosistema.

⁽³³⁾ Dokončne in povratne operacije odprtega trga za umik likvidnosti se prav tako opravljajo na podlagi finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Merila ustreznosti za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki se pri povratnih operacijah odprtega trga uporabljajo za umik likvidnosti, so enaka tistim, ki veljajo za finančno premoženje za zavarovanje terjatev začasne operacije odprtega trga za povečevanje likvidnosti. Vendar se pri operacijah umika likvidnosti ne uporabljata niti začetno kritje niti odbitek pri vrednotenju.

S cilji zaščite Eurosistema pred tveganjem izgub iz naslova operacij monetarne politike, zagotavljanja enake obravnave sodelujočih strank in krepitev operativne učinkovitosti, mora finančno premoženje za zavarovanje terjatev izpolnjevati določena merila, zato da je ustrezno za operacije monetarne politike Eurosistema.

Enotna uporaba meril ustreznosti na celotnem euroobmočju prispeva k enaki obravnavi in operativni učinkovitosti. Istočasno je potrebno upoštevati obstoječe razlike v finančnih strukturah v državah članicah. Predvsem zaradi notranjih potreb Eurosistema razlikujemo med dvema kategorijama finančnega premoženja, ustreznega za operacije monetarne politike Eurosistema. Ti dve kategoriji sta poimenovani „lista 1“ in „lista 2“:

- na listo 1 se uvrščajo tržni dolžniški instrumenti, ki izpolnjujejo enotna merila ustreznosti, ki veljajo za celotno euroobmočje, in ki jih določi ECB, in
- na listo 2 se uvršča dodatno finančno premoženje, tržno in netržno, ki je posebnega pomena za nacionalne finančne trge ter bančne sisteme, in za katerega merila ustreznosti določajo nacionalne centralne banke glede na minimalna merila ustreznosti, ki jih določi ECB. Posamezna merila ustreznosti za listo 2, ki jih uporabljajo zadevne nacionalne centralne banke, odobri ECB.

Med dvema listama ni razlik glede kakovosti finančnega premoženja in njihove ustreznosti za različne vrste operacije monetarne politike Eurosistema (razen dejstva, da se finančno premoženje z liste 2 v Eurosistemu običajno ne uporablja za dokončne transakcije). Finančno premoženje, ustrezno za operacije monetarne politike Eurosistema, se lahko uporabi tudi kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev za posojilo čez dan ⁽³⁴⁾.

Pri finančnem premoženju z liste 1 in liste 2 se uporabljajo ukrepi za nadzor tveganj iz oddelka 6.4.

Sodelujoče stranke Eurosistema lahko uporabljajo ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev prek meje, tj. dobijo lahko denarna sredstva od nacionalne centralne banke države članice, v kateri so ustanovljene, tako da koristijo finančno premoženje, ki je locirano v drugi državi članici (glej oddelek 6.6).

6.2 Finančno premoženje z liste 1

ECB oblikuje in vodi seznam finančnega premoženja z liste 1. Ta seznam je dostopen javnosti ⁽³⁵⁾.

Dolžniški certifikati, izdani s strani ECB, so del liste 1. Dolžniški certifikati, izdani s strani nacionalnih centralnih bank pred uvedbo eura v teh državah članicah, se tudi uvrščajo na listo 1.

Za drugo finančno premoženje z liste 1 veljajo naslednja merila ustreznosti (glej tudi Tabelo 4):

- biti morajo dolžniški instrumenti, ki imajo: (a) vnaprej določen znesek glavnice; in (b) kupon, ki ne more imeti negativnega denarnega donosa. Kupon mora biti bodisi kupon s fiksno obrestno mero bodisi kupon z obrestno mero, vezano na referenčno obrestno mero, brezakuponski instrumenti so prav tako ustrezni. Kupon je lahko vezan na spremembo ocene bonitete samega izdajatelja. Poleg tega so ustrezne obveznice indeksirane z inflacijo. Naštete značilnosti mora instrument ohraniti do poravnave obveznosti ⁽³⁶⁾,
- izpolnjevati morajo visoke kreditne standarde. Pri ocenjevanju kreditnega standarda dolžniških instrumentov ECB med drugim upošteva razpoložljive bonitetne ocene, ki so jih izdelale tržne agencije, garancije ⁽³⁷⁾, ki so jih izdali finančno trdni garant ⁽³⁸⁾, pa tudi določena institucionalna merila, ki bi zagotovila posebej visoko zaščito imetnikom instrumentov ⁽³⁹⁾,

⁽³⁴⁾ Poleg tega lahko ECB dovoli nacionalnim centralnim bankam, da kot ustrezne za posojilo čez dan upoštevajo nekatere vrste finančnega premoženja, ki ni ustrezno kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev za operacije monetarne politike Eurosistema (glej opombo 17 v tem poglavju).

⁽³⁵⁾ Ta lista se dnevno objavlja in ažurira na spletni strani ECB (www.ecb.int).

⁽³⁶⁾ Dolžniški instrumenti, ki podeljujejo pravice na glavnico in/ali obresti, ki so podrejene pravicam imetnikov drugih dolžniških instrumentov istega izdajatelja (ali v okviru strukturirane izdaje, podrejene drugim tranšam iste izdaje), so izključeni z liste 1.

⁽³⁷⁾ Garancije, ki so primerne, morajo biti brezpogojne in plačljive na prvi poziv. Biti morajo veljavne po pravu, ki ureja garancijo, in izterljive po pravu države euroobmočja.

⁽³⁸⁾ Garant ⁽³⁸⁾ morajo biti ustanovljeni v EGP.

⁽³⁹⁾ Dolžniški instrumenti, izdani s strani kreditnih institucij, ki niso popolnoma usklajene z merili iz člena 22(4) Direktive UCITS (Direktiva 88/220/EGS o spremembi Direktive 85/611/EGS), se sprejmejo na listo 1 samo, če vsaka izdaja kot taka pridobi boniteto (s strani bonitetnih agencij), ki s stališča Eurosistema kaže, da dolžniški instrument izpolnjuje visoke kreditne standarde. Ustreznost dolžniških instrumentov, ki so izdani v okviru programa za izdajo, se oceni na podlagi bonitetne ocene za vsako posamezno izdajo v okviru programa.

- biti morajo prenosljivi v nematerializirani obliki,
- biti morajo deponirani/registrirani (izdani) v EGP pri centralni banki ali pri centralnem registru vrednostnih papirjev (CRVP), ki izpolnjuje minimalne zahteve ECB. Hraniti (poravnati) se morajo v euroobmočju prek računa pri Eurosistemu ali sistemu SSS, ki izpolnjuje standarde, ki jih je postavila ECB (tako da se za nastanek in vnovčitev uporablja pravo države euroobmočja). Če CRVP, v katerem je finančno premoženje izdano, in SSS, v katerem se hrani nista ista, potem morata biti ti dve instituciji povezani s povezavo, ki jo odobri ECB ⁽⁴⁰⁾,
- biti morajo denominirani v eurih ⁽⁴¹⁾,
- biti morajo izdani (ali garantirani) s strani osebe, ustanovljene v EGP ⁽⁴²⁾,
- biti morajo uvrščeni ali kotirani na organiziranem trgu, kakor je opredeljen v Direktivi o investicijskih skladih ⁽⁴³⁾, ali pa morajo biti uvrščeni, kotirani ali se z njimi trguje na določenih neorganiziranih trgih, opredeljenih s strani ECB ⁽⁴⁴⁾. Poleg tega lahko ECB upošteva likvidnost trga, ko odloča o ustreznosti posameznih dolžniških instrumentov.

Kljub temu, da so uvrščeni na listo 1, sodelujoča stranka kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev ne sme predložiti dolžniških instrumentov, ki jih je izdala ali za katere jamči sodelujoča stranka sama ali katera koli druga oseba, s katero je sodelujoča stranka tesno povezana ⁽⁴⁵⁾, kakor je opredeljeno v Direktivi 2000/12/ES o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij ⁽⁴⁶⁾ ⁽⁴⁷⁾.

Kljub temu, da so uvrščeni na listo 1, se lahko nacionalne centralne banke odločijo, da kot finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ne sprejemajo naslednjih instrumentov:

- dolžniški instrumenti, ki dospejo v plačilo pred datumom dospelosti operacije monetarne politike, za katero se uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev ⁽⁴⁸⁾, in
- dolžniški instrumenti z donosi (npr. plačilo kupona), ki dospejo v plačilo v obdobju do datuma dospelosti operacije monetarne politike, za katere se ti instrumenti uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

Vse finančno premoženje z liste 1 se lahko uporabi v poslih prek meje, kar pomeni, da sodelujoča stranka lahko prejme kredit od nacionalne centralne banke države članice, v kateri je sodelujoča stranka ustanovljena, z uporabo instrumentov z liste 1, ki so locirani v drugi državi članici (glej oddelek 6.6).

Finančno premoženje z liste 1 je ustrezno za vse operacije monetarne politike, ki temeljijo na finančnem premoženju za zavarovanje terjatev, tj. povratne in dokončne transakcije odprtega trga in odprto ponudbo mejnega posojanja.

⁽⁴⁰⁾ Opis standardov za uporabo ustreznih SSS na euroobmočju in ažurirana lista ustreznih povezav med temi sistemi je na spletni strani ECB (www.ecb.int).

⁽⁴¹⁾ Izražen v eurih ali v nacionalnih denominacijah eura.

⁽⁴²⁾ Zahteva, da je izdajatelj ustanovljen v EGP, ne velja za mednarodne in nadnacionalne institucije.

⁽⁴³⁾ Direktiva Sveta 93/22/EGS z dne 10. maja 1993 o investicijskih skladih na področju vrednostnih papirjev, (UL L 141, 11.6.1993, str. 27).

⁽⁴⁴⁾ Dolžniški instrumenti, izdani s strani kreditnih institucij, ki niso popolnoma usklajene z merili iz člena 22(4) Direktive UCITS (Direktiva 88/220/EGS o spremembi Direktive 85/611/EGS), se sprejmejo na listo 1 samo, če so uvrščeni ali kotirajo na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, kakor je opredeljen v Direktivi o investicijskih skladih (Direktiva 93/22/EGS), in če izpolnjujejo pogoje Direktive o prospektu (Direktiva 89/298/EGS).

⁽⁴⁵⁾ Sodelujoča stranka mora nemudoma obvestiti zadevno nacionalno centralno banko, v primeru da uporablja finančno premoženje, ki ga ne sme ali ga ne sme več uporabljati za zavarovanje izposojenih sredstev, ker sta sodelujoča stranka in izdajatelj/garant tega premoženja ena in ista oseba ali ker med sodelujočo stranko in izdajateljem/garantom obstaja tesna povezava. Tako finančno premoženje se vrednoti po ceni nič na naslednji datum vrednotenja, kar lahko sproži poziv h kritju (glej Prilogo 6).

⁽⁴⁶⁾ Člen 1(26) Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (UL L 126, 26.5.2000, str. 1), se glasi:

„Tesne povezave pomenijo situacijo, v kateri sta dve ali več fizičnih ali pravnih oseb povezani prek:

(a) udeležbe, to je z lastništvom, neposrednim ali obvladovanjem, 20 % ali več glasovalnih pravic ali kapitala družbe; ali
(b) obvladovanja, ki pomeni razmerje med nadrejeno in podrejeno družbo, v vseh primerih iz členov 1(1) in (2) Direktive 83/349/EGS, ali podobno razmerje med katero koli fizično ali pravno osebo in družbo; katera koli podrejena družba podrejene družbe se tudi obravnava kot podrejena družba nadrejene družbe, ki je na čelu teh družb. Situacija, v kateri sta dve ali več fizičnih ali pravnih oseb trajno povezani z eno in isto osebo prek razmerja obvladovanja, se tudi obravnava kot tesna povezava med takimi osebami“.

⁽⁴⁷⁾ Ta določba ne velja za: (i) tesne povezave med sodelujočo stranko in javnimi organi držav EGP; (ii) komercialne zapise, pri katerih je poleg sodelujoče stranke odgovorna še najmanj ena pravna oseba (ki ni kreditna institucija); (iii) dolžniške instrumente, ki so popolnoma v skladu z merili iz člena 22(4) Direktive UCITS (Direktiva 88/220/EGS o spremembi Direktive 85/611/EGS); ali (iv) v primerih, v katerih so dolžniški instrumenti s posebnimi pravnimi varovalkami, primerljivimi z (iii).

⁽⁴⁸⁾ Če nacionalne centralne banke dovolijo uporabo instrumentov z rokom dospelosti, krajšim od operacije monetarne politike, za katere služijo kot finančno premoženje za zavarovanje, se od sodelujočih strank zahteva, da zamenjajo tako finančno premoženje ob dospelosti ali pred dospelostjo.

6.3 **Finančno premoženje z liste 2** ⁽⁴⁹⁾

Poleg dolžniških instrumentov, ki izpolnjujejo merila ustreznosti za listo 1, lahko nacionalne centralne banke obravnavajo kot ustrezno drugo finančno premoženje, tj. finančno premoženje z liste 2, ki je posebnega pomena za njihove nacionalne finančne trge in bančne sisteme. Merila ustreznosti za finančno premoženje z liste 2 oblikujejo nacionalne centralne banke v skladu s spodaj navedenimi minimalnimi merili ustreznosti. Nacionalna merila ustreznosti za finančno premoženje z liste 2 odobri ECB. Nacionalne centralne banke oblikujejo in vodijo nacionalne liste ustreznega finančnega premoženja z liste 2. Ti seznami so dostopni javnosti ⁽⁵⁰⁾.

Finančno premoženje z liste 2 mora izpolnjevati naslednja minimalna merila (glej tudi Tabela 4):

- lahko so dolžniški instrumenti (tržni ali netržni), ki imajo: (a) vnaprej določen znesek glavnice; in (b) kupon, ki ne more imeti negativnega denarnega donosa. Kupon mora biti bodisi kupon s fiksno obrestno mero bodisi kupon z obrestno mero, vezano na referenčno obrestno mero, brezakuponski instrumenti so prav tako ustrezni. Kupon je lahko vezan na spremembo ocene bonitete samega izdajatelja. Poleg tega so ustrezne obveznice indeksirane z inflacijo. Naštete značilnosti mora instrument ohraniti do poravnave obveznosti. Lahko so tudi lastniški vrednostni papirji (s katerimi se trguje na organiziranem trgu, kakor je opredeljen v Direktivi o investicijskih skladih ⁽⁵¹⁾). Lastniški vrednostni papirji, izdani s strani kreditnih institucij, in dolžniški instrumenti, izdani s strani kreditnih institucij, ki niso popolnoma v skladu z merili navedenimi v členu 22(4) Direktive o UCITS, običajno niso ustrezni za uvrstitev na listo 2. Vendar lahko ECB pooblasti nacionalne centralne banke, da uvrstijo tako finančno premoženje na svoje liste 2 ob upoštevanju določenih pogojev in omejitev.

TABELA 4

Ustrezno finančno premoženje za operacije monetarne politike Eurosistema

Merila	Lista 1	Lista 2
Tip finančnega premoženja	— Dolžniški certifikati ECB — Ostali tržni dolžniški instrumenti ⁽¹⁾ ⁽²⁾	— Tržni dolžniški instrumenti ⁽¹⁾ — Netržni dolžniški instrumenti — Lastniški vrednostni papirji, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev
Postopki poravnave	Instrumenti morajo biti deponirani na enem mestu v dematerializirani obliki pri nacionalnih centralnih bankah ali v SSS, ki izpolnjujejo minimalne zahteve ECB	Finančno premoženje mora biti enostavno dostopno nacionalni centralni banki, ki ga je uvrstila na svojo listo 2
Tip izdajatelja	— Centralne banke — Javni sektor — Zasebni sektor ⁽³⁾ — Mednarodne in nadnacionalne institucije	— Javni sektor — Zasebni sektor ⁽⁴⁾

⁽⁴⁹⁾ Poleg finančnega premoženja z liste 2, ustreznega za operacije monetarne politike Eurosistema, lahko ECB pooblasti nacionalne centralne banke, da odobrijo posojilo čez dan na podlagi dolžniških instrumentov, ki so ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev posojila čez dan v nesodelujočih centralnih bankah EU in ki so: (i) locirani v državah EGP zunaj euroobmočja; (ii) izdani s strani osebe, ustanovljene v državah EGP zunaj euroobmočja; in (iii) denominirani v valutah EGP (ali drugih valutah, s katerimi se veliko trguje). Pooblastilo bo ECB dala pod pogojem, da se ohrani operativna učinkovitost in izvaja ustrezen nadzor nad posebnim pravnim tveganjem v zvezi s tovrstnimi dolžniškimi instrumenti. Znotraj euroobmočja se ti dolžniški instrumenti ne morejo uporabljati prek meje (tj. sodelujoče stranke lahko uporabijo te dolžniške instrumente samo za prejem denarnih sredstev neposredno od nacionalne centralne banke, ki ima dovoljenje ECB za odobritev posojila čez dan, danega na podlagi tega finančnega premoženja).

⁽⁵⁰⁾ Te liste se objavljajo in ažurirajo dnevno na spletni strani ECB (www.ecb.int). Za netržno finančno premoženje z liste 2 in dolžniške instrumente z omejeno likvidnostjo in posebnimi značilnostmi, se lahko nacionalne centralne banke odločijo, da ne razkrijejo podatkov o posameznih izdajah, izdajateljih/dolžnikih ali garantih v objavah njihovega nacionalnega finančnega premoženja z liste 2, ampak ponudijo alternativne podatke, zato da zagotovijo, da lahko sodelujoče stranke na celotnem euroobmočju brez težav ugotovijo ustreznost določenega finančnega premoženja.

⁽⁵¹⁾ Direktiva Sveta 93/22/EGS z dne 10. maja 1993 o investicijskih skladih na področju vrednostnih papirjev (UL L 141, 11.6.1993, str. 27).

Merila	Lista 1	Lista 2
Kreditni standard	ECB mora finančno premoženje šteti kot premoženje visokega kreditnega standarda (kar lahko vključuje garancijo garanta iz EGP, ki ga ECB šteje kot finančno trdnega)	Nacionalna centralna banka mora finančno premoženje, ki ga je uvrstila na svojo listo 2 (kar lahko vključuje garancijo garanta iz euroobmočja, ki ga nacionalna centralna banka, ki ga je uvrstila na svojo listo 2, šteje kot finančno trdnega), šteti kot premoženje visokega kreditnega standarda
Kraj ustanovitve izdajatelja (ali garanta)	EGP ⁽⁵⁾	Euroobmočje
Lokacija finančnega premoženja	— Kraj izdaje: EGP — Kraj poravnave: euroobmočje ⁽⁶⁾	Euroobmočje ⁽⁶⁾
Valuta	Euro ⁽⁷⁾	Euro ⁽⁷⁾
Informativno: Uporaba prek meje	Da	Da

⁽¹⁾ Imeti morajo oboje: (a) vnaprej določen znesek glavnice; in (b) kupon, ki ne more imeti negativnega denarnega donosa. Kupon mora biti ali (i) kupon s fiksno obrestno mero ali (ii) kupon z obrestno mero vezano na referenčno obrestno mero ali (iii) brezkuponski instrumenti so prav tako ustrezni. Kupon je lahko vezan na spremembo ocene bonitete samega izdajatelja. Poleg tega so ustrezne obveznice indeksirane z inflacijo. Naštete značilnosti mora instrument ohraniti do poravnave obveznosti

⁽²⁾ Dolžniški instrumenti, ki podeljujejo pravice na glavnico in/ali obresti, ki so podrejene pravicam imetnikov drugih dolžniških instrumentov istega izdajatelja (ali, v okviru strukturirane izdaje, podrejene drugim tranšam iste izdaje), so izključeni z liste 1.

⁽³⁾ Dolžniški instrumenti, izdani s strani kreditnih institucij, ki ne izpolnjujejo popolnoma meril navedenih v členu 22(4) Direktive UCITS (Direktiva 88/220/EGS o spremembi Direktive 85/611/EGS) se uvrstijo na listo 1 samo pod naslednjimi pogoji. Prvič, vsaka izdaja mora pridobiti bonitetno oceno (s strani bonitetnih agencij), ki s stališča Eurosistema označuje, da dolžniški instrument izpolnjuje visoke kreditne standarde. Ustreznost dolžniških instrumentov, ki so izdani v okviru programa za izdajo, se oceni na podlagi bonitete za vsako posamezno izdajo v okviru programa. Drugič, dolžniški instrumenti morajo biti uvrščeni ali kotirani na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, kakor je opredeljen v Direktivi o investicijskih skladih (Direktiva 93/22/EGS). Tretjič, dolžniški instrumenti morajo ustrezati zahtevam Direktive o prospektu (Direktiva 89/22/EGS).

⁽⁴⁾ Lastniški vrednostni papirji, izdani s strani kreditnih institucij, in dolžniški vrednostni papirji, izdani s strani kreditnih institucij, ki ne izpolnjujejo popolnoma meril navedenih v členu 22(4) Direktive UCITS, običajno niso ustrezni za uvrstitev na listo 2. Vendar lahko ECB pooblasti nacionalne centralne banke, da tako finančno premoženje pod določenimi pogoji in omejitvami uvrstijo na svoje liste 2.

⁽⁵⁾ Zahteva, da je izdajatelj ustanovljen v EGS ne velja za mednarodne in nadnacionalne institucije.

⁽⁶⁾ Tako, da se za nastanek in vnovčitev uporablja pravo države članice euroobmočja.

⁽⁷⁾ Izražen v eurih ali v nacionalnih denominacijah eura.

- biti morajo dolžniške obveznosti do ali lastniške vrednostni papirji (ali biti garantirani s strani) ⁽⁵²⁾ oseb, ki so ocenjene kot finančno trdne s strani nacionalne centralne banke, ki je uvrstila to finančno premoženje na svojo listo 2,
- biti mora enostavno dostopno nacionalni centralni banki, ki je uvrstila to finančno premoženje na svojo listo 2,
- mora se nahajati v euroobmočju (tako da se za nastanek in vnovčitev uporablja pravo države članice euroobmočja),

⁽⁵²⁾ Ustrezne garancije morajo biti brezpogojne in plačljive na prvi poziv. Biti morajo veljavne po pravu, ki ureja garancije, in izterljive po pravu države euroobmočja.

- biti mora denominirano v eurih ⁽⁵³⁾,
- izdani (ali garantirani) morajo biti s strani oseb, ustanovljenih v euroobmočju.

Kljub njihovi uvrstitvi na liste 2 sodelujoča stranka ne more uporabiti kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev dolžniških ali lastniških instrumentov, pri katerih je izdajatelj garant sodelujoča stranka sama ali katera koli druga oseba, s katero ima sodelujoča stranka tesne povezave ⁽⁵⁴⁾, kakor so opredeljene v členu 1(26) Direktive 2000/12/ES o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij ⁽⁵⁵⁾ ⁽⁵⁶⁾.

Kljub njihovi uvrstitvi na liste 2 se lahko nacionalne centralne banke odločijo, da ne sprejmejo naslednjega finančnega premoženja kot finančnega premoženja za zavarovanje terjatev:

- dolžniški instrumenti, ki dospejo v plačilo pred datumom dospelosti operacije monetarne politike, za katere se uporabljajo kot finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ⁽⁵⁷⁾,
- dolžniški instrumenti z donosom (npr. plačilo kupona), ki se zgodi v obdobju do datuma dospelosti operacije monetarne politike, za katere se uporablja kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ali
- lastniški vrednostni papirji s kakršnim koli plačilom katere koli vrste ali s katero koli drugo njim pripojeno pravico, ki lahko vpliva na njihovo primernost kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev za obdobje do datuma dospelosti operacije monetarne politike, za katero se uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

Finančno premoženje z liste 2, ustrezno za operacije monetarne politike Eurosistema, se lahko uporablja prek meje, kar pomeni, da sodelujoča stranka lahko prejme denarna sredstva od nacionalne centralne banke države članice, v kateri je sodelujoča stranka ustanovljena z uporabo finančnega premoženja, ki je locirano v drugi državi članici (glej oddelek 6.6).

Finančno premoženje z liste 2 je ustrezno za povratne transakcije odprtega trga in odprto ponudbo mejnega posojanja. Običajno se ne uporablja pri dokončnih transakcijah Eurosistema.

6.4 Ukrepi za obvladovanje tveganj

Ukrepi za obvladovanje tveganj se uporabljajo pri finančnem premoženju za zavarovanje operacij monetarne politike Eurosistema, zato da se zagotovi zaščita Eurosistema pred tveganjem finančne izgube, v primeru vnočitve finančnega premoženja zaradi neizpolnitve obveznosti sodelujoče stranke. Ukrepi za obvladovanje tveganj, ki jih ima Eurosistem na razpolago, so opisani v oknu 7.

⁽⁵³⁾ Izražen v eurih ali v nacionalnih denominacijah eura.

⁽⁵⁴⁾ Sodelujoča stranka mora nemudoma obvestiti zadevno nacionalno centralno banko, v primeru da uporablja finančno premoženje, ki ga ne sme uporabljati za zavarovanje izposojenih sredstev, ker med sodelujočo stranko in izdajateljem/garantom obstaja tesna povezava. Tako finančno premoženje se vrednoti po ceni nič na naslednji datum vrednotenja, kar lahko sproži poziv h kritju (glej Prilogo 6).

⁽⁵⁵⁾ Člen 1(26) Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (UL L 126, 26.5.2000, str. 1), se glasi:

„Tesne povezave pomenijo situacijo, v kateri sta dve fizični ali pravni osebi ali več povezani prek:

(a) udeležbe, to pomeni z lastništvom, neposrednim ali z obvladovanjem 20 % ali več glasovalnih pravic ali kapitala družbe, ali

(b) obvladovanja, ki pomeni razmerje med matičnim in hčerinskim podjetjem, v vseh primerih iz členov 1(1) in (2) Direktive 83/349/EGS, ali podobno razmerje med katero koli fizično ali pravno osebo in podjetjem; katero koli hčerinsko podjetje hčerinskega podjetja se tudi obravnava kot hčerinsko podjetje matičnega podjetja, ki je na čelu teh podjetij. Situacija, v kateri sta dve fizični ali pravni osebi ali več trajno povezani z eno in isto osebo prek razmerja obvladovanja, se tudi obravnava kot tesna povezava med takimi osebami“.

⁽⁵⁶⁾ Ta določba ne velja za: (i) tesne povezave med sodelujočo stranko in javnimi organi držav EGP; (ii) komercialne zapise, pri katerih je poleg sodelujoče stranke odgovorna še najmanj ena pravna oseba (ki ni kreditna institucija); (iii) dolžniške instrumente, ki so popolnoma v skladu z merili iz člena 22(4) Direktive UCITS (Direktiva 88/220/EGS o spremembi Direktive 85/611/EGS); ali (iv) v primerih, v katerih so dolžniški instrumenti s posebnimi pravnimi varovalkami, primerljivimi z (iii).

⁽⁵⁷⁾ Če nacionalne centralne banke dovolijo uporabo instrumentov z rokom dospelosti, krajšim od operacije monetarne politike, za katere služijo kot finančno premoženje za zavarovanje, se od sodelujočih strank zahteva, da zamenjajo tako finančno premoženje ob dospelosti ali pred dospelostjo.

OKNO 7

Ukrepi za obvladovanje tveganj— **Začetno kritje**

Eurosistem uporablja začetno kritje pri povratnih transakcijah povečevanja likvidnosti. To pomeni, da morajo sodelujoče stranke priskrbeti finančno premoženje za zavarovanje terjatev v vrednosti, ki je najmanj enaka likvidnosti, ki jo zagotovi Eurosistem povečani za vrednost začetnega kritja.

— **Odbitki pri vrednotenju**

Eurosistem uporablja „odbitke pri vrednotenju“ pri vrednotenju finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. To pomeni, da se vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev izračuna kot tržna vrednost finančnega premoženja minus določen odstotek (odbitek).

— **Dnevno vrednotenje po tržnih cenah** (*marking to market*)

Eurosistem zahteva, da se vzdržuje določeno kritje v času uporabe finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pri povratnih transakcijah povečevanja likvidnosti. To pomeni, da če redno merjena vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod določeno mejo, nacionalne centralne banke zahtevajo, da sodelujoča stranka zagotovi dodatno finančno premoženje ali denarna sredstva (tj. poziv h kritju). Podobno, če ob vrednotenju finančnega premoženja za zavarovanje terjatev njegova vrednost presega določeno mejo, centralna banka sodelujoči stranki povrne presežno finančno premoženje ali denarna sredstva. (Izračuni, povezani s pozivom h kritju, so predstavljeni v oknu 9).

— **Omejitve v zvezi z izdajatelji/dolžniki ali garanti**

Eurosistem lahko uporablja omejitve izpostavljenosti do izdajateljev/dolžnikov ali garantov.

— **Dodatne garancije**

Eurosistem lahko pogojuje sprejem določenega finančnega premoženja z dodatnimi garancijami danimi s strani finančno trdnih oseb.

— **Izločitev**

Eurosistem lahko določeno finančno premoženje izloči iz uporabe pri svojih operacijah monetarne politike.

6.4.1 *Začetna kritja*

Eurosistem uporablja začetna kritja, ki ustrezajo določenemu odstotku zneska posojene likvidnosti in se prištejejo k zahtevani vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Glede na čas izpostavljenosti Eurosistema sta v uporabi dve različni začetni kritji:

- kritje v višini 1 % za transakcije čez dan ter čez noč, in
- kritje v višini 2 % za transakcije z originalnim rokom dospelosti, daljšim od enega delovnega dne.

Na operacije za umik likvidnosti ni začetnih kritij.

6.4.2 Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1

Poleg začetnega kritja Eurosistem uporablja posebne ukrepe za obvladovanje tveganj v skladu s tipom finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ki ga ponudi sodelujoča stranka. ECB določi ustrezne ukrepe za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1, ob upoštevanju razlik v pravnih sistemih držav članic. Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1 so splošno usklajeni za celotno euroobmočje ⁽⁵⁸⁾. Okvir ukrepov za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1 vključuje naslednje glavne sestavine:

- za posamezne dolžniške instrumente se uporabljajo posebni „odbitki pri vrednotenju“. Odbitki pri vrednotenju se uporabljajo tako, da se odšteje določen odstotek od tržne vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Višina odbitka pri vrednotenju je odvisna od preostale dospelosti in značilnosti kupona dolžniških instrumentov, kakor je opisano v oknu 8,

OKNO 8

Lestvica odbitkov pri vrednotenju ustreznega finančnega premoženja z liste 1**Odbitki pri vrednotenju za instrumente s fiksnim donosom ⁽¹⁾:**

0 % za instrumente s preostalo dospelostjo do enega leta;

1,5 % za instrumente s preostalo dospelostjo od enega leta do treh let;

2 % za instrumente s preostalo dospelostjo od treh do sedem let;

3 % za kuponske obveznice s preostalo dospelostjo več kakor sedem let; in

5 % za brezkuponske obveznice in vrednostne papirje tipa „strip“ s preostalo dospelostjo več kakor sedem let.

Odbitki pri vrednotenju za instrumente z variabilnim donosom:

0 % za instrumente s kuponi z naknadno določenim kuponom

Za instrumente s kuponi z vnaprej določenim kuponom se uporabljajo isti odbitke pri vrednotenju kakor za instrumente s fiksnim donosom. Vendar se za te instrumente odbitki pri vrednotenju določijo v skladu s časovnim obdobjem med zadnjim in naslednjim določanjem kupona.

Odbitki pri vrednotenju za instrumente z donosom, ki se spreminja obratno od gibanj obrestne mere (*inverse floating*):

1,5 % za instrumente s preostalo dospelostjo do enega leta;

4 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor eno leto in do treh let;

8 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor tri leta in do sedem let;

12 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor sedem let.

⁽¹⁾ Te višine odbitkov pri vrednotenju se uporabljajo tudi za dolžniške instrumente, kupon katerih je povezan s spremembo bonitete samega izdajatelja ali za obveznice, indeksiran z inflacijo.

- za operacije za umik likvidnosti se odbitki pri vrednotenju ne uporabljajo,
- odvisno od jurisdikcije in nacionalnih operativnih sistemov, nacionalne centralne banke dovoljujejo uporabo košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev in/ali zahtevajo označevanje finančnega pre-

⁽⁵⁸⁾ Zaradi operativnih razlik med državami članicami v zvezi s postopki, s katerimi sodelujoče stranke izročijo finančno premoženje za zavarovanje terjatev nacionalnim centralnim bankam (v obliki košarice finančnega premoženja, zastavljenega pri nacionalni centralni banki ali kot pogodbe o povratnem nakupu na podlagi finančnega premoženja, označenega za vsako transakcijo), lahko pride pri časovnem razporedu vrednotenja in drugih operativnih značilnostih uporabe kritij do manjših razlik.

moženja, ki se uporablja v vsaki posamezni transakciji. V sistemu košarice finančnega premoženja sodelujoča stranka zbere zadostno finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki je na voljo centralni banki za kritje odobrenih posojil, kar pomeni, da posamezno finančno premoženje ni povezano s točno določenimi kreditnimi operacijami. Nasprotno je v sistemu uporabe označevanja finančnega premoženja vsaka kreditna operacija povezana z določenim finančnim premoženjem,

- finančno premoženje se dnevno vrednoti. Nacionalne centralne banke dnevno izračunavajo zahtevano vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ob upoštevanju sprememb v nezapadlem znesku odobrenih posojil, načel vrednotenja iz oddelka 6.5 in zahtevanih začetnih kritij ter odbitkov pri vrednotenju,
- če po vrednotenju finančno premoženje za zavarovanje terjatev ne ustreza zahtevani višini izračunani na ta dan, se izvedejo simetrični pozivi h kritju. Da se zagotovijo manj pogosti pozivi h kritju, nacionalne centralne banke lahko uporabljajo prag poziva. Če se uporablja, prag poziva znaša 1 % zneska posojene likvidnosti. V odvisnosti od jurisdikcije lahko nacionalne centralne banke zahtevajo poziv h kritju bodisi v obliki zagotovitve dodatnega finančnega premoženja bodisi v obliki denarnega plačila. To pomeni, da če tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod spodnji prag poziva, so sodelujoče stranke dolžne zagotoviti dodatno finančno premoženje (ali denarna sredstva). Podobno, če bi tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po popravku vrednosti presegla zgornji prag poziva, bi nacionalna centralna banka sodelujoči stranki vrnila presežno finančno premoženje (ali denarna sredstva) (glej okno 9),

OKNO 9

Izračun začetnih kritij in odbitkov pri vrednotenju

Skupni znesek ustreznega finančnega premoženja J (za $j = 1$ do J ; vrednost $C_{j,t}$ v času t), ki ga mora zagotoviti sodelujoča stranka za niz operacij povečevanja likvidnosti (za $i = 1$ do I ; znesek $L_{i,t}$ v času t), je določen s formulo:

$$\sum_{i=1}^I (1 + m_i) L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

Pri čemer je:

m_i : začetno kritje, uporabljeno v operaciji i ;

$m_i = 1\%$ za operacije čez dan in čez noč in $m_i = 2\%$ za operacije z dospelostjo več kakor en delovni dan;

h_j : odbitek pri vrednotenju za ustrezno finančno premoženje j .

Naj bo τ časovno obdobje med zaporednima vrednotenjema po tržni ceni. Osnova za poziv h kritju v času $t + \tau$ je enak:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I (1 + m_i) L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

Odvisno od operativnih značilnosti operacij sistema upravljanja z zavarovanjem nacionalnih centralnih bank lahko nacionalna centralna banka pri izračunu osnove za poziv h kritju upošteva tudi v operaciji natečene obresti od posojene likvidnosti.

Pozivi h kritju se sprožijo samo, če osnova za poziv h kritju preseže določen prag poziva.

Naj $k = 1\%$ označuje prag poziva. V sistemu z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ($I = 1$) se poziv k doplačilu izvrši v primeru, ko:

$$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(sodelujoča stranka plača poziv h kritju nacionalni centralni banki); ali

$$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(nacionalna centralna banka plača poziv h kritju sodelujoči stranki).

V sistemu košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev mora sodelujoča stranka prispevati več finančnih sredstev v košarico, če:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

Znesek posojila čez dan (IDC), ki je na voljo sodelujoči stranki pri uporabi sistema košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, se lahko izrazi kot:

$$IDC = \frac{-M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}}{1,01} \quad (\text{če je pozitivno})$$

V obeh sistemih, košarice in označevanja finančnega premoženjem, pozivi h kritju zagotavljajo, da se ponovno vzpostavi razmerje izraženo v (1) zgoraj.

- v sistemih košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, po opredelitvi, lahko sodelujoče stranke dnevno zamenjajo finančno premoženje za zavarovanje terjatev,
- v sistemih s z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, lahko nacionalne centralne banke dovolijo zamenjavo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev,
- ECB se lahko kadarkoli odloči umakniti posamezni dolžniški instrumenti s seznama ustreznih instrumentov z liste 1 ⁽⁵⁹⁾.

6.4.3 Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 2

Ustrezne ukrepe za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 2 pripravi nacionalna centralna banka, ki je uvrstila to finančno premoženje na svojo listo 2. Ukrepe za obvladovanje tveganj, ki jih izvajajo nacionalne centralne banke, mora odobriti ECB. Eurosistem ima cilj, da zagotovi enake pogoje za finančno premoženje z liste 2 za celotno euroobmočje, ko pripravlja ustrezne ukrepe obvladovanja tveganja. Znotraj tega okvira odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za finančno premoženje z liste 2, odražajo posebna tveganja, povezana s tem finančnim premoženjem, in so najmanj tako strogi kakor odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za finančno premoženje z liste 1. Finančno premoženje z liste 2 razvrstimo v štiri različne skupine odbitkov, ki odražajo razlike v njihovih značilnostih in njihovi likvidnosti (glej okno 10). Ukrepi za obvladovanje tveganj temeljijo na volatilitnosti obrestnih mer, ravni obrestnih mer, predpostavljenem času, potrebnem za vnovčitev, in roku dospelosti finančnega premoženja.

OKNO 10

Višine odbitkov pri vrednotenju ustreznega finančnega premoženja z liste 2

1. Odbitki pri vrednotenju za lastniške vrednostne papirje:

Odbitki temeljijo na največjem kumulativnem padcu cen posameznega finančnega premoženja v obdobju dveh dni od 1. januarja 1987, z najnižjim odbitkom v višini 20 %.

2. Odbitki pri vrednotenju za tržne dolžniške instrumente z omejeno likvidnostjo ⁽¹⁾:

1 % za instrumente s preostalo dospelostjo do enega leta;

2,5 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor eno leto in do treh let;

5 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor tri leta in do sedem let; in

7 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor sedem let.

⁽⁵⁹⁾ Če se v času izločitve z liste 1 dolžniški instrument uporablja v kreditnih operacijah Eurosistema, ga je treba odstraniti v roku 20 delovnih dni, računajoč od trenutka izločitve z liste.

Dodatni odbitek pri vrednotenju instrumentov z liste 2 z donosom, ki se spreminja obratno od gibanj obrestne mere („inverse floating“)

1 % za instrumente s preostalo dospelostjo do enega leta;

2,5 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor eno leto in do treh let;

5 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor tri leta in do sedem let; in

7 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor sedem let.

3. Odbitki pri vrednotenju dolžniških instrumentov z omejeno likvidnostjo in posebnimi značilnostmi:

2 % za instrumente s preostalo dospelostjo do enega leta;

6 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor eno leto in do treh let;

13 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor tri leta in do sedem let;

20 % za instrumente s preostalo dospelostjo več kakor sedem let.

4. Odbitki pri vrednotenju netržnih dolžniških instrumentov:

Komercialni zapisi:

2 % za instrumente s preostalo dospelostjo do šestih mesecev;

Bančna posojila:

10 % za posojila s preostalo dospelostjo do šestih mesecev; in

20 % za posojila s preostalo dospelostjo od šestih mesecev do dveh let.

Zadolžnice, zavarovane z hipoteko:

20 %.

⁽¹⁾ Kljub temu, da dolžniški instrumenti, izdani s strani kreditnih institucij, ki strogo ne ustrezajo merilom navedenim v členu 22(4) Direktive UCITS, običajno niso primerni za uvrstitev na listo 2, lahko ECB pooblasti nacionalne centralne banke, da tako finančno premoženje pod določenimi pogoji in omejitvami uvrstijo na svoje liste 2. Za take instrumente se uporablja 10 % dodatni odbitek k obstoječemu odbitku za listo 2.

Nacionalne centralne banke predlagajo vključitev finančnega premoženja z liste 2 v eno od naslednjih likvidnostnih skupin; vključitev odobri ECB.

1. Lastniški instrumenti

2. Tržni dolžniški instrumenti z omejeno likvidnostjo

Večina finančnega premoženja z liste 2 sodi v to kategorijo. Čeprav bi lahko obstajale nekatere razlike v stopnji likvidnosti, si je finančno premoženje v tej skupini med seboj podobno na splošno v tem, da ima majhen sekundarni trg, cene se ne kotirajo vsak dan in posli normalne velikosti lahko vplivajo na ceno.

3. Dolžniški instrumenti z omejeno likvidnostjo in posebnimi značilnostmi

To je finančno premoženje, ki, čeprav ima nekatere značilnosti tržnosti, zahteva dodaten čas za vnovčitev na trgu. Tu gre za finančno premoženje, ki je splošno gledano netržno, vendar ima posebne značilnosti, ki uvajajo določeno tržnost, vključno s tržnimi avkcijskimi postopki (če obstaja potreba po likvidaciji finančnega premoženja) in vrednotenjem po tržni ceni.

4. Netržni dolžniški instrumenti

Ti instrumenti so v praksi netržni in imajo zaradi tega majhno likvidnost ali nobene.

Za finančno premoženje z liste 2 z variabilno obrestno mero, pri katerem se sprememba obrestne mere opravi na nedvoumen in jasen način v skladu s tržnimi standardi in pod pogojem, da to odobri ECB, je zadevna dospelost enaka roku med dvema spremembama obrestne mere in to ne glede na likvidnostno skupino, v katero je finančno premoženje vključeno.

Nacionalne centralne banke uporabljajo enak prag poziva (če je predviden) tako za izvajanje poziva h kritju za finančno premoženje z liste 2 kakor za finančno premoženje z liste 1. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke postavijo omejitve pri sprejemanju finančnega premoženja z liste 2, lahko zahtevajo dodatne garancije in lahko se odločijo v katerem koli trenutku izključiti posamezno finančno premoženje iz njihove liste 2.

6.5 Načela vrednotenja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

Ko se določa vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ki se uporablja za povratne transakcije, Eurosistem uporablja naslednja načela:

- za vsako tržno finančno premoženje, ustrezno za listo 1 ali listo 2, Eurosistem določi en referenčni vir za določitev cene. To tudi pomeni, da se za finančno premoženje, ki je uvrščeno, kotira ali se z njim trguje na več kakor enem trgu, samo en od teh trgov uporabi kot vir za določitev cene za zadevno finančno premoženje,
- za vsak referenčni trg Eurosistem določi najbolj reprezentativno ceno, ki se bo uporabljala za izračun tržne vrednosti. Če se kotira več kakor ena cena, se uporabi najnižja od teh cen,
- tržna vrednost finančnega premoženja se izračuna na podlagi najbolj reprezentativne cene na delovni dan pred datumom vrednotenja,
- če ni reprezentativne cene za določeno finančno premoženje na delovni dan pred datumom vrednotenja, se uporabi zadnja cena trgovanja. Če cena trgovanja ni na voljo, bo nacionalna centralna banka določila ceno, ob upoštevanju zadnje cene za finančno premoženje na referenčnem trgu,
- tržna vrednost dolžniškega instrumenta se izračuna vključno z natečenimi obrestmi,
- odvisno od razlike v nacionalnih pravnih sistemih in operativnih postopkih, se lahko obravnavanje donosov (npr. plačila kupona), povezanih s finančnim premoženjem, prejetimi v času življenjske dobe povratne transakcije, med nacionalnimi centralnimi bankami razlikuje. Če se donose finančnega premoženja prenese na sodelujočo stranko, nacionalne centralne banke pred prenosom donosa zagotovijo, da bodo zadevne operacije še naprej popolnoma krite z zadostnim zneskom finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Nacionalne centralne banke imajo cilj zagotoviti, da je gospodarski učinek obravnave donosov enak situaciji, v kateri se donos prenese na sodelujočo stranko na dan plačila ⁽⁶⁰⁾,
- za netržno finančno premoženje z liste 2, nacionalna centralna banka, ki je vključila finančno premoženje na svojo listo 2, določi ločena načela za vrednotenje.

⁽⁶⁰⁾ Nacionalne centralne banke lahko odločijo, da kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev v povratnih transakcijah ne sprejemajo dolžniških instrumentov z bodočimi donosi (npr. plačilo kupona) ali lastniških vrednostnih papirjev s plačilom katere koli vrste (ali s katero koli drugo podeljeno pravico, ki lahko vpliva na njihovo ustreznost kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev), ki nastane v obdobju do datuma dospelosti operacije monetarne politike (glej oddelka 6.2 in 6.3).

6.6 Uporaba ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev prek meje

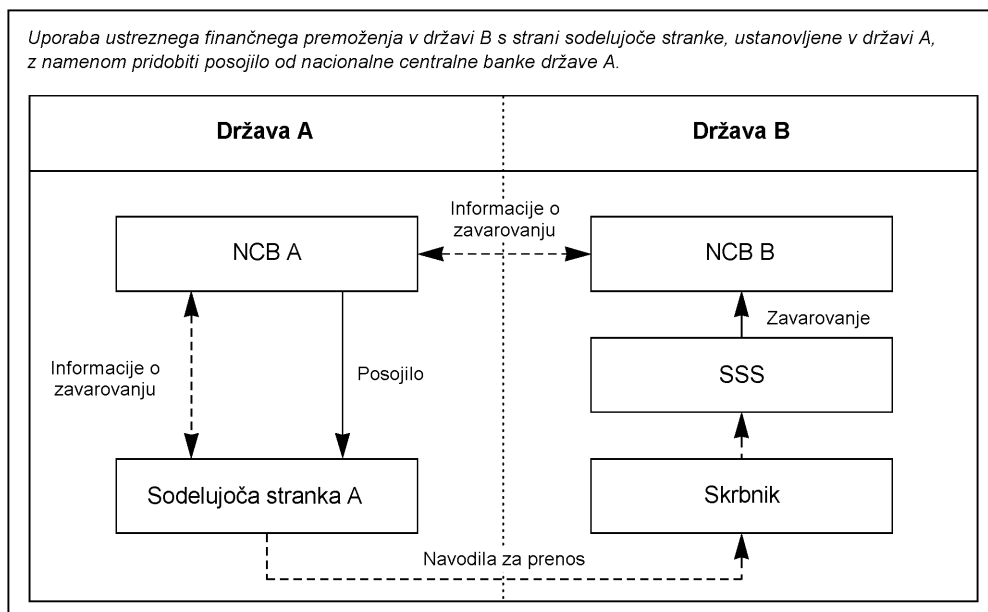
Sodelujoče stranke Eurosistema lahko uporabijo ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev prek meje, t. j. lahko dobijo denarna sredstva od nacionalne centralne banke države članice, v kateri so ustanovljene, z uporabo finančnega premoženja, ki se nahaja v drugi državi članici. Finančno premoženje za zavarovanje terjatev se lahko uporabi prek meje za poravnava vseh tipov operacij, v katerih Eurosistem povečuje likvidnost. Mehanizem, razvit s strani nacionalnih centralnih bank (in ECB) zagotovi, da se vse ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev lahko uporabi prek meje. Ta mehanizem je korespondenčni centralnobančni model (CCBM), v katerem nacionalne centralne banke delujejo kot skrbniki („korespondenti“) druga za drugo (in za ECB) v zvezi s finančnim premoženjem, ki so ga sprejele v svoj lokalni register ali poravnalni sistem. Ta model se lahko uporablja za vse finančno premoženje, ustrezno za zavarovanje terjatev. Posebne rešitve se lahko uporabljajo za netržno finančno premoženje ali finančno premoženje z liste 2 z omejeno likvidnostjo in posebnimi značilnostmi, ki ga ni mogoče prenesti prek sistema SSS ⁽⁶¹⁾. Model CCBM se lahko uporabi za zavarovanje terjatev vseh vrst kreditnih poslov Eurosistema ⁽⁶²⁾. Poleg modela CCBM se za prenos vrednostnih papirjev prek meje ⁽⁶³⁾ lahko uporabljajo ustrezne povezave med sistemi SSS.

6.6.1 Korespondenčni centralnobančni model

Korespondenčni centralnobančni model je prikazan v sliki 3.

SLIKA 3

Korespondenčni centralnobančni model

Vse nacionalne centralne banke imajo odprte račune vrednostnih papirjev druga pri drugi za namen uporabe ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev prek meje. Natančen postopek za CCBM je odvisen od tega, ali je ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev označeno za vsako posamezno transakcijo ali če se uporablja košarica finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ⁽⁶⁴⁾:

⁽⁶¹⁾ Podrobnosti so navedene v „CCBM brochure“, ki je na voljo na spletni strani ECB (www.ecb.int).

⁽⁶²⁾ ECB lahko nacionalnim centralnim bankam dovoli odobriti posojilo čez dan ob izročitvi nekaterih oblik „tujih“ dolžniških instrumentov (glej opombo 17 v tem poglavju). Vendar se taki dolžniški instrumenti znotraj euroobmočja ne morejo uporabljati prek meje.

⁽⁶³⁾ Ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev se lahko uporablja prek računa centralne banke v SSS, locirane v drugi državi, in ne v državi, v kateri je locirana ta centralna banka, če Eurosistem odobri uporabo takega računa. Od avgusta 2000 je Centralna banka Irske pooblaščen za odprtje takega računa v sistemu Euroclear. Ta račun se lahko uporablja za vso ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki se vodi v sistemu Euroclear, tj. vključno z ustreznim finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev, ki je preneseno na Euroclear prek ustreznih povezav.

⁽⁶⁴⁾ Za nadaljnja pojasnila glej „CCBM brochure“.

- v sistemu, ki uporablja označevanje finančnega premoženja, takoj ko se sprejme njena protiponudba za kredit s strani nacionalne centralne banke države članice, v kateri je sodelujoča stranka ustanovljena (tj. „matična centralna banka“), sodelujoča stranka izda nalog (po potrebi prek svojega lastnega skrbnika) sistemu SSS v državi, v kateri se nahajajo vrednostni papirji, da jih prenese na centralno banko te države za račun matične centralne banke. Ko je matična centralna banka obveščena s strani korespondenčne centralne banke, da je slednja prejela zavarovanje terjatev, matična CB nakaže denarna sredstva sodelujoči stranki. Centralne banke ne nakažejo denarnih sredstev, dokler niso prepričane o tem, da je korespondenčna centralna banka prejela vrednostne papirje sodelujoče stranke. Ko je to potrebno zaradi izpolnitve roka za poravnavo, lahko sodelujoče stranke vnaprej deponirajo finančno premoženje pri korespondenčnih centralnih bankah za račun njihove matične centralne banke z uporabo postopkov CCBM,
- v sistemu, ki uporablja košarico finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, lahko sodelujoča stranka v vsakem trenutku zagotovi korespondenčni centralni banki vrednostne papirje za račun matične centralne banke. Ko je matična centralna banka obveščena s strani korespondenčne centralne banke, da je slednja prejela vrednostne papirje, bo matična CB dodala te vrednostne papirje v košarico finančnega premoženja sodelujoče stranke.

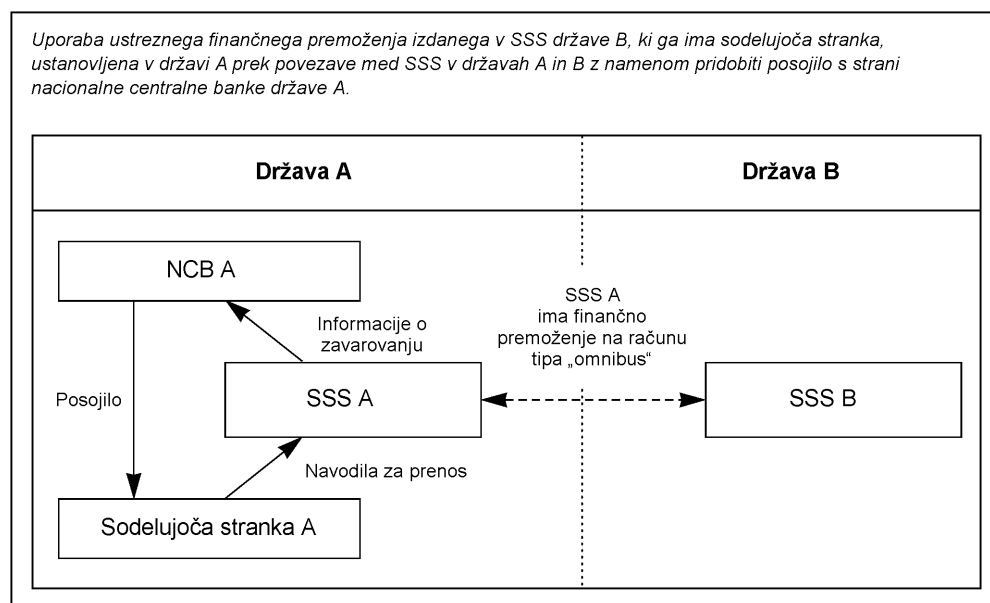
CCBM je sodelujočim strankam na voljo od 9.00 do 16.00 ure po času ECB (srednjeevropski čas) na vsak delovni dan Eurosistema. Sodelujoča stranka, ki želi uporabiti CCBM, mora to sporočiti nacionalni centralni banki, od katere želi dobiti posojilo, tj. svoji matični centralni banki, pred 16.00 uro po času ECB (srednjeevropski čas). Poleg tega mora sodelujoča stranka zagotoviti, da se zavarovanje terjatev za zavarovanje operacij monetarne politike dostavi na račun korespondenčne centralne banke najpozneje do 16.45 ure po času ECB (srednjeevropski čas). Navodila ali dostave, ki ne spoštujejo roka, se bodo upoštevale samo za kredit, odobren na naslednji delovni dan. Ko sodelujoče stranke predvidijo potrebo po uporabi CCBM proti koncu tega dne, morajo po možnosti izročiti finančno premoženje vnaprej (tj. vnaprej deponirati finančno premoženje). V izrednih okoliščinah ali ko se to zahteva za namene monetarne politike, se lahko ECB odloči podaljšati čas za zapiranje CCBM do časa zaprtja sistema TARGET.

6.6.2 Povezave prek meje

Poleg modela CCBM se lahko za prenos vrednostnih papirjev prek meje uporabljajo ustrezne povezave med sistemi SSS v EU.

SLIKA 4

Povezave med sistemi poravnave vrednostnih papirjev

Povezava med dvema SSS dovoljuje udeleženci enega SSS imeti vrednostne papirje, izdane v drugem SSS ne da bi bila udeleženska navedenega drugega SSS. Preden se te povezave lahko uporabijo za prenos zavarovanja za posojilne operacije Eurosistema, se morajo oceniti in odobriti v skladu s standardi za uporabo SSS v EU ⁽⁶⁵⁾ ⁽⁶⁶⁾.

⁽⁶⁵⁾ Posodobljen seznam primernih povezav se nahaja na spletni strani ECB (www.ecb.int).

⁽⁶⁶⁾ Glej „Standardi za uporabo sistemov za poravnavo vrednostnih papirjev v EU v posojilnih operacijah ESCB“, januar 1998.

S stališča Eurosistema, CCBM in povezave prek meje med SSS v EU izpolnjujejo enako vlogo, to je sodelujočim strankam dovoljevati, da uporabijo zavarovanje prek meje. Oba sodelujočim strankam omogočata, da uporabijo zavarovanje za pridobitev posojila od njihove matične centralne banke, četudi je bilo to zavarovanje izdano v SSS druge države. CCBM in povezave prek meje delujejo na različna načina. V CCBM je razmerje prek meje razmerje med nacionalnimi centralnimi bankami. Druga za drugo delujejo kot skrbniki.

Z uporabo povezav je razmerje prek meje razmerje med SSS. Ti eden pri drugem odprejo račune tipa „omnibus“. Finančno premoženje, deponirano pri korespondenčni centralni banki, se lahko uporablja samo za zavarovanje terjatev posojilnih operacij Eurosistema. Finančno premoženje, ki se drži prek povezave, se lahko uporablja za posojilne posle Eurosistema, pa tudi za katerikoli drugi namen, izbran s strani sodelujoče stranke. Z uporabo povezav prek meje imajo sodelujoče stranke finančno premoženje na svojih lastnih računih pri njihovem matičnem SSS in nimajo potrebe po skrbniku.

POGLAVJE 7

7. OBVEZNE REZERVE ⁽⁶⁷⁾

7.1 Splošni opis

ECB od kreditnih institucij zahteva, da vzdržujejo obvezne rezerve na računih pri nacionalnih centralnih bankah v sklopu sistema obveznih rezerv Eurosistema. Pravni okvir za ta sistem je opredeljen v členu 19 Statuta ESCB, Uredbi Sveta (ES) o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke in Uredbi ECB o obveznih rezervah. Uporaba Uredbe ECB o obveznih rezervah zagotavlja, da so pogoji sistema obveznih rezerv Eurosistema enotni v celotnem euroobmočju.

Znesek izračunanih obveznih rezerv, ki ga mora vsaka institucija vzdrževati, se določi glede na njeno osnovo za rezerve. Sistem obveznih rezerv Eurosistema sodelujočim strankam, za katere velja sistem obveznih rezerv Eurosistema (v nadaljevanju obvezniki obveznih rezerv), omogoča uporabo metode povprečenja, kar pomeni, da se obvezne rezerve izpolnjujejo na podlagi povprečnih stanj ob koncu koledarskega dneva, na računih rezerv sodelujočim strank v času enomesečnega obdobja izpolnjevanja rezerv. Rezervna imetja do zneska izračunanih obveznih rezerv se obrestujejo po obrestni meri operacij glavnega refinanciranja Eurosistema.

Sistem obveznih rezerv Eurosistema je poglavitno namenjen izvajanju naslednjih monetarnih funkcij:

— *Stabilizacija obrestnih mer denarnega trga*

Metoda povprečenja ima za cilj prispevati k stabilizaciji obrestnih mer denarnega trga s tem, da daje obveznikom spodbude k izravnavi učinkov začasnih nihanj likvidnosti.

— *Ustvarjanje ali povečanje strukturnega likvidnostnega primanjkljaja*

Sistem obveznih rezerv Eurosistema prispeva k nastanku ali povečanju strukturnega likvidnostnega primanjkljaja. To lahko izboljša sposobnost Eurosistema, da deluje kot učinkovit ponudnik likvidnosti.

Pri izvajanju obveznih rezerv je ECB zavezana k skladnemu delovanju s cilji Eurosistema, ki so opredeljeni v členu 105(1) Pogodbe in členu 2 Statuta ESCB, med drugim načelu, da ne spodbuja znatnih nezaželenih pojavov delokacije ali pomanjkanja disintermediacije.

7.2 Institucije, ki so obvezniki za obvezne rezerve

Na podlagi člena 19.1 Statuta ESCB zahteva ECB od kreditnih institucij, ustanovljenih v državah članicah, da izpolnjujejo obvezne rezerve. To pomeni, da so podružnice v euroobmočju oseb, ki nimajo registriranega sedeža v euroobmočju, tudi obvezniki obveznih rezerv Eurosistema. Za podružnice kreditnih institucij, ustanovljenih v euroobmočju, ki so locirane izven euroobmočja, ta sistem ne velja.

⁽⁶⁷⁾ Uredba Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 in Uredba ECB iz decembra 1998 o izvajanju obveznih rezerv (ECB/1998/15) (kakor je bila spremenjena) predstavljata relevantni pravni okvir obveznih rezerv. Vsebina tega poglavja je le informativna.

Institucije bodo avtomatično izvzete iz sistema obveznih rezerv od začetka obdobja izpolnjevanja rezerv, v katerem jim je bilo trajno ali začasno odvzeto dovoljenje za poslovanje ali v katerem se je pravosodni ali katerikoli drugi pristojni organ sodelujoče države članice odločil sprožiti postopek likvidacije nad zadevno institucijo. V skladu z Uredbo Sveta (ES) o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke in Uredbe ECB o obveznih rezervah lahko ECB iz sistema izpolnjevanja obveznih rezerv Eurosistema izvzame tudi druge kategorije institucij na nediskriminatorni osnovi, če cilji tega sistema ne bi bili doseženi z vključitvijo teh institucij v sistem obveznih rezerv. Pri sklepanju o tovrstnih izjemah ECB upošteva eno naslednje merilo ali več:

- institucija opravlja funkcije posebnega namena,
- institucija ne izvaja aktivnih bančnih funkcij v konkurenci z drugimi kreditnimi institucijami, in/ali
- institucija uporablja vse svoje depozite za namene, povezane z regionalno in/ali mednarodno razvojno pomočjo.

ECB oblikuje in vodi seznam institucij, za katere velja sistem obveznih rezerv Eurosistema. ECB javno objavlja tudi seznam vseh institucij, ki so izvzete iz tega sistema zaradi drugih razlogov in ne zaradi ukrepov reorganizacije ⁽⁶⁸⁾. Sodelujoče stranke se lahko zaneajo na te sezname pri odločanju, ali so njihove obveznosti terjatve druge institucije, ki je obveznik obveznih rezerv. Seznami, dostopni javnosti na zadnji delovni dan Eurosistema v vsakem koledarskem mesecu, so veljavni za izračun osnove za rezerve za naslednje obdobje izpolnjevanja rezerv.

7.3 Določitev obveznih rezerv

(a) Osnova za rezerve in stopnje obveznih rezerv

Osnova za rezerve posamezne institucije se določi glede na sestavine njene bilance stanja. Podatki bilance stanja se poročajo nacionalnim centralnim bankam v splošnem okviru denarne in bančne statistike ECB (glej oddelek 7.5) ⁽⁶⁹⁾. Za institucije, za katere veljajo polne zahteve poročanja, se uporabijo podatki bilance stanja, ki se nanašajo na konec danega koledarskega meseca, z namenom določiti osnovo za rezervo za obdobje izpolnjevanja, ki se začne v naslednjem koledarskem mesecu.

Okvir poročanja za denarno in bančno statistiko ECB predvideva možnost, da se majhne institucije delno razbremenijo bremena poročanja. Institucije, za katere velja ta določba, morajo četrtno poročati samo omejen nabor podatkov iz bilance stanja (po stanju na zadnji dan četrtnega) in s skrajnim rokom za pošiljanje poročil, ki je daljši od skrajnega roka, postavljenega za večje institucije. Za te institucije se uporabijo podatki bilance stanja, ki se predložijo v poročilih za določeno četrtno leto, da se z zamikom enega meseca določi osnova za rezerve za naslednja tri enomesečna obdobja izpolnjevanja rezerv.

V skladu z Uredbo Sveta (ES) glede uporabe obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke ima ECB pravico vključiti obveznosti iz naslova sprejemanja denarnih sredstev skupaj z obveznostmi iz naslova zunajbilančnih postavk v osnovo za rezerve. V sistemu obveznih rezerv Eurosistema dejansko osnovo za rezerve sestavljajo le pasivne postavke: depoziti, izdani dolžniški vrednostni papirji in vrednostni papirji denarnega trga. (glej okno 11) ⁽⁷⁰⁾.

Obveznosti do drugih institucij, uvrščenih na seznam institucij, ki so obvezniki obveznih rezerv Eurosistema, in obveznosti do ECB in nacionalnih centralnih bank, niso vključene v osnovo za rezerve. V tem pogledu mora biti za pasivni postavki „izdani dolžniški vrednostni papirji“ in „vrednostni papirji denarnega trga“ izdajatelj sposoben dokazati dejanski znesek teh instrumentov, ki jih imajo druge institucije, ki so obvezniki obveznih rezerv Eurosistema, zato da jih imajo pravico odšteti od osnove za rezerve. Če takega dokazila ni mogoče predložiti, lahko izdajatelj uporabi standardizirane odbitke v fiksnem odstotku ⁽⁷¹⁾ za vsako izmed teh postavk bilance stanja.

⁽⁶⁸⁾ Seznami so na voljo javnosti na spletni strani ECB (www.ecb.int).

⁽⁶⁹⁾ Poročevalski okvir za monetarno in bančno statistiko ECB je predstavljen v Prilogi 4.

⁽⁷⁰⁾ Opozoriti je treba, da bo pasivna postavka „vrednostni papirji denarnega trga“ združena s pasivno postavko „izdani dolžniški vrednostni papirji“ znotraj poročevalskega okvira za monetarno in bančno statistiko ECB v skladu z Uredbo Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13). Prvo poročilo, pripravljeno v skladu z novo uredbo, bo vsebovalo mesečne podatke za januar 2003 (glej Prilogo 4). V ta namen bodo morale institucije poročevalke razčleniti pasivno postavko „vrednostni papirji denarnega trga“ glede na enake presečne roke originalne dospelosti, kakor se zahtevajo za dolžniške vrednostne papirje, in jo dodati pod pasivno postavko „izdani dolžniški vrednostni papirji“. Zato se sklici v tej publikaciji na osnovo za rezerve, ki da zajema pasivne postavke „depoziti“, „izdani dolžniški vrednostni papirji“ in „vrednostni papirji denarnega trga“, razumejo kakor da, začeni s mesečnimi podatki za januar 2003, zajemajo samo pasivni postavki „depoziti“ in „izdani dolžniški vrednostni papirji“.

⁽⁷¹⁾ Glej Uredbo ECB z dne 1. decembra 1998 o izvajanju obveznih rezerv ECB/1998/15). Nadaljnje podatke v zvezi s standardiziranim odstotkom odbitka so na spletni strani ECB (www.ecb.int); glej tudi spletno stran Eurosistema (Priloga 5).

Stopnje obveznih rezerv, ki jih določi ECB, smejo biti največ enake zgornji meji, ki je določena v Uredbi Sveta (ES) o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke. ECB uporablja enotno, od nič različno stopnjo za večino postavk, ki so zajete v osnovi za rezerve. Ta stopnja rezerv je določena v Uredbi ECB o obveznih rezervah. ECB določi ničelno stopnjo obveznih rezerv na naslednje pasivne postavke: „depoziti z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma“, „depoziti na odpoklic z odpovednim rokom nad dvema letoma“, „repo posli“ ter „dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma“ (glej Okno 11). ECB lahko kadarkoli spremeni stopnje obveznih rezerv. Spremembe stopnje obveznih rezerv objavi ECB pred prvim obdobjem izpolnjevanja rezerv, za katerega sprememba velja.

OKNO 11

Osnova za rezerve in stopnje obveznih rezerv**A. Obveznosti, ki so vključene v osnovo za rezerve in za katere se uporablja pozitivna stopnja rezerv**

Depoziti

- Depoziti čez noč
- Depoziti z dogovorjeno dospelostjo do dveh let
- Depoziti na odpoklic z odpovednim rokom do dveh let

Izdani dolžniški vrednostni papirji

- Dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo do dveh let

Vrednostni papirji denarnega trga

- Vrednostni papirji denarnega trga

B. Obveznosti, ki so vključene v osnovo za rezerve in za katere se uporablja stopnja rezerv, enaka nič

Depoziti

- Depoziti z dogovorjeno dospelostjo več kakor dve leti
- Depoziti na odpoklic z odpovednim rokom več kakor dve leti
- Repo posli

Izdani dolžniški vrednostni papirji

- Dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo več kakor dve leti

C. Obveznosti, ki so izključene iz osnove za rezerve

- Obveznosti do drugih institucij, ki so obvezniki v sistemu obveznih rezerv Eurosistema
- Obveznosti do ECB in nacionalnih centralnih bank

(b) Izračun obveznih rezerv

Obvezne rezerve za vsako posamezno institucijo se izračunajo s tem, da se znesek posamezne pasivne postavke iz osnove za rezerve, množi z stopnjo obveznih rezerv za to pasivno postavko, nakar se seštejejo zmnožki za vse postavke vključene v osnovo za rezerve.

Vsaka institucija odšteje enotno pavšalno olajšavo od zneska svojih izračunanih obveznih rezerv v vsaki državi članici, v kateri ima poslovalnico. Velikost pavšalne olajšave je navedena v Uredbi ECB o obveznih rezervah. Odobritev tovrstne pavšalne olajšave ne prejudicira pravnih obveznosti institucij, ki so obvezniki obveznih rezerv ⁽⁷²⁾.

Znesek izračunanih obveznih rezerv se za vsako obdobje izpolnjevanja zaokroži na najbližji euro.

⁽⁷²⁾ Za institucije, ki jim je dovoljeno poročati statistične podatke kot skupina na konsolidirani osnovi v skladu z določbami okvira za poročanje za denarno in bančno statistiko ECB (glej Prilogo 4), bo izdana samo ena tovrstna olajšava kot celoti, razen če institucije zagotovijo dovolj podrobne podatke o osnovi za rezerve in rezervnih imetij, da Eurosistemu omogočijo, da preveri njihovo točnost in kakovost ter določi zadevno obvezno rezervo vsake posamezne institucije v skupini.

7.4 Vzdrževanje rezervnih imetij

(a) Obdobje izpolnjevanja

Obdobje izpolnjevanja je en mesec s pričetkom na 24. koledarski dan vsakega meseca in z zaključkom na 23. koledarski dan naslednjega meseca.

(b) Rezervna imetja

Vsaka institucija mora izpolnjevati svoje obvezne rezerve z rezervnimi imetji, to je s stanji na enem računu ali več računih rezerv pri nacionalni centralni banki v državi članici, v kateri je ustanovljena. Za institucije z več kakor eno poslovalnico v državi članici je sedež institucije odgovoren za izpolnjevanje skupnih obveznih rezerv vseh domačih poslovalnic te institucije ⁽⁷³⁾. Od institucije s poslovalnicami v več kakor eni državi članici mora vsaka poslovalnica izpolnjevati obvezne rezerve pri nacionalni centralni banki, v kateri je ustanovljena, v znesku, ki ustreza osnovi za rezerve v posamezni državi članici.

Poravnalni računi institucij pri nacionalnih centralnih bankah se lahko uporabijo kot računi rezerv. Rezervna imetja na poravnalnih računih se lahko uporabijo za namene poravnave znotraj dne. Dnevna rezervna imetja institucije se izračunajo kot stanje ob koncu dneva na njenem računu rezerv.

Institucija lahko zaprosi nacionalno centralno banko v državi članici, v kateri je institucija rezident, za dovoljenje za izpolnjevanje vseh svojih obveznih rezerv posredno prek posrednika. Možnost izpolnjevanja obveznih rezerv prek posrednika je praviloma omejena na institucije, ki so organizirane tako, da del funkcij (npr. dejavnosti zakladnice) običajno izvaja posrednik (npr. mreže hranilnic in hranilno-kreditnih služb lahko centralizirajo svoja rezervna imetja). Izpolnjevanje obveznih rezerv prek posrednika je opredeljeno z določbami iz Uredbe ECB o obveznih rezervah.

(c) Obrestovanje rezerv

Rezervna imetja se obrestujejo za čas obdobja izpolnjevanja po povprečni obrestni meri ECB (ponderirani glede na število koledarskih dni) za operacije glavnega refinanciranja, izračunani s pomočjo formule, opredeljene v oknu 12. Rezervna imetja, ki presegajo zahtevane znesek izračunanih obveznih rezerv, se ne obrestujejo. Obresti se plačujejo na drugi delovni dan NCB po koncu obdobja izpolnjevanja, za katerega so bile obresti obračunane.

OKNO 12

Izračun obresti na rezervna imetja

Rezervna imetja se obrestujejo v skladu z naslednjo formulo:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

Pri čemer je:

R_t = obresti na rezervna imetja za obdobje izpolnjevanja t .

H_t = povprečna dnevna rezervna imetja v obdobju izpolnjevanja t .

n_t = število koledarskih dni v obdobju izpolnjevanja t .

r_t = obrestna mera za imetja obveznih rezerv za obdobje izpolnjevanja t . Standardno zaokroževanje obrestne mere, če se uporabita dve decimalki.

i = i -ti koledarski dan obdobja izpolnjevanja t .

MR_i = mejna obrestna mera za zadnjo opravljeno operacijo glavnega refinanciranja, poravnano na ali pred koledarskim dnevom i . Ko je v istem dnevu izvedena več kakor ena operacija glavnega refinanciranja, se uporabi enostavno povprečje mejnih obrestnih mer vzporednih operacij.

⁽⁷³⁾ Če institucija nima sedeža v državi članici, v kateri je ustanovljena, mora določiti glavno podružnico, ki je potem odgovorna za izpolnitev skupnih obveznih rezerv vseh poslovalnic institucije v zadevni državi članici.

7.5 Pošiljanje poročil in preverjanje osnove za rezerve

Postavke osnove za rezerve izračunajo institucije, ki so obvezniki obveznih rezerv in jih poročajo nacionalnim centralnim bankam znotraj splošnega okvira denarne in bančne statistike ECB (glej Prilogo 4). Člen 5 Uredbe ECB/1998/15 opredeljuje postopke za potrditev ter v izrednih primerih revizijo osnove za rezerve in zneska izračunanih obveznih rezerv institucije.

Za institucije, ki lahko delujejo kot posredniki za posredno izpolnjevanje obveznih rezerv drugih institucij, so posebni pogoji poročanja opredeljeni v Uredbi ECB o obveznih rezervah. Izpolnjevanje obveznih rezerv prek posrednika ne spremeni obveznosti statističnega poročanja institucij, ki izpolnjujejo obvezne rezerve prek posrednika.

ECB in nacionalne centralne banke imajo pravico, da znotraj okvira Uredbe Sveta (ES) glede uporabe obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke preverijo točnost in kakovost zbranih podatkov.

7.6 Neizpolnjevanje obveznih rezerv

Neizpolnjevanje obveznih rezerv nastane, če je povprečno stanje institucije konec koledarskega dneva na njenih računih rezerv v obdobju izpolnjevanja rezerv manjše od njenih izračunanih obveznih rezerv za isto obdobje izpolnjevanja.

Ko institucija ne izpolni vseh ali dela obveznih rezerv, lahko ECB v skladu z Uredbo Sveta (ES) o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke naloži katero koli od naslednjih sankcij:

- plačilo zneska izračunanega na podlagi obrestne mere, ki je največ 5 odstotnih točk nad obrestno mero mejnega posojanja in zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv, ali
- plačilo zneska, izračunanega na podlagi dvakratnika obrestne mere mejnega posojanja in zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv, ali
- zahtevek, da zadevna institucija deponira neobrestovane depozite pri ECB ali nacionalnih centralnih bankah v znesku do višine trikratnega zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv. Rok dospelosti depozita ne sme biti daljši od obdobja, v katerem institucija ni izpolnila obveznih rezerv.

Kjer institucija ne izpolni drugih obveznosti iz uredb ECB in odločb, povezanih s sistemom obveznih rezerv Eurosistema (npr. če zadevni podatki niso poslani pravočasno ali niso točni), ima ECB pooblastilo, da naloži sankcije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2532/98 z dne 23. novembra 1998 glede pooblastil Evropske centralne banke, da naloži sankcije, in Uredbo ECB z dne 23. septembra 1999 o pooblastilih ECB, da naloži sankcije (ECB/1999/4). Izvršilni odbor ECB lahko opredeli in objavi merila, v skladu s katerimi bo izvajal sankcije iz člena 7(1) Uredbe Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o izvajanju obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke ⁽⁷⁴⁾.

Poleg tega lahko v primeru hude kršitve obveznosti obveznih rezerv Eurosistem sodelujočim strankam prepove udeležbo v operacijah odprtega trga.

⁽⁷⁴⁾ Taka merila so bila objavljena v obvestilu v Uradnem listu Evropskih skupnosti z dne 11. februarja 2000 pod naslovom „Obvestilo Evropske centralne banke o uvedbi sankcij za kršitve obveznosti izpolnjevanja obveznih rezerv“.

PRILOGE

PRILOGA 1

Primeri operacij in postopkov monetarne politike*Seznam primerov*

- Primer 1 Povratna transakcija povečanja likvidnosti na podlagi avkcije s fiksno mero.
- Primer 2 Povratna transakcija povečanja likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno mero.
- Primer 3 Izdaja dolžniških certifikatov ECB na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero.
- Primer 4 Valutne zamenjave za umik likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno swap mero.
- Primer 5 Valutne zamenjave povečanja likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno swap mero.
- Primer 6 Ukrepi za obvladovanje tveganj.

PRIMER 1

Povratna transakcija povečevanja likvidnosti na podlagi avkcije s fiksno mero

ECB se odloči, da bo povečala likvidnost s povratno transakcijo na podlagi avkcije s fiksno mero.

Sodelujoče stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Sodelujoča stranka	Protiponudba (milijoni EUR)
Banka 1	30
Banka 2	40
Banka 3	70
Skupaj	140

ECB se odloči dodeliti znesek 105 milijonov EUR.

Odstotek dodelitve je:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75 \%$$

Dodelitev sodelujočim strankam znaša:

Sodelujoča stranka	Protiponudba (milijoni EUR)	Dodelitev (milijoni EUR)
Banka 1	30	22,5
Banka 2	40	30,0
Banka 3	70	52,5
Skupaj	140	105,0

PRIMER 2

Povratna transakcija povečevanja likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno mero

ECB se odloči, da bo povečala likvidnost s povratno transakcijo, organizirano na podlagi avkcije z variabilno mero.

Sodelujoče stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Obrestna mera (%)	Znesek (milijoni EUR)				
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj protiponudbe	Protiponudbe kumulativno
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Skupaj	30	45	70	145	

ECB se odloči dodeliti 94 milijonov EUR, kar pomeni mejno obrestno mero v višini 3,05 %.

V celoti se sprejmejo vse protiponudbe nad 3,05 % (v kumulativnem znesku 80 milijonov EUR). Pri 3,05 % je odstotek dodelitve:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40 \%$$

Dodelitev banki 1 pri mejni obrestni meri znaša na primer:

$$0,4 \times 10 = 4$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Sodelujoče stranke	Znesek (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj
Skupaj protiponudbe	30,0	45,0	70,0	145
Skupaj dodelitev	14,0	34,0	46,0	94

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije nizozemskega tipa, je dodelitvena obrestna mera za vse dodeljene zneske enaka 3,05 %.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije ameriškega tipa, dodelitvena obrestna mera ni enotna za vse sodelujoče stranke in vse protiponudbe; na primer, Banka 1 prejme 5 milijonov EUR pri 3,06 % in 4 milijone EUR pri 3,05 %.

PRIMER 3

Izdaja dolžniških certifikatov ECB na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero

ECB se odloči za umik likvidnosti z izdajo dolžniških certifikatov na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero.

Tri sodelujoče stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Obrestna mera (%)	Znesek (milijoni EUR)				
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj	Protiponudbe kumulativno
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Skupaj	55	70	55	180	

ECB se odloči dodeliti nominalni znesek v višini 124,5 milijonov EUR, kar pomeni mejno obrestno mero v višini 3,05 %.

Vse protiponudbe pod 3,05 % (v kumulativnem znesku 65 milijonov EUR) se sprejmejo v celoti. Pri 3,05 % je odstotek dodelitve:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85 \%$$

Dodelitev banki 1 pri mejni obrestni meri znaša na primer:

$$0,85 \times 20 = 17$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Sodelujoče stranke	Znesek (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj
Skupaj protiponudbe	55,0	70,0	55,0	180,0
Skupaj dodelitev	42,0	49,0	33,5	124,5

PRIMER 4

Valutna zamenjava za umik likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno swap mero

ECB se odloči umakniti likvidnost z uporabo valutne zamenjave eura proti amerškemu dolarju z uporabo avkcije z variabilno swap mero. (Opomba: euro je v tem primeru valuta s premijo.)

Tri sodelujoče stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Swap točke (× 10 000)	Znesek (milijoni EUR)				
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj	Protiponudbe kumulativno
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Skupaj	65	90	80	235	

ECB se odloči dodeliti 158 milijonov EUR, kar pomeni mejne swap točke v višini 6,63. Vse protiponudbe nad 6,63 (v kumulativnem znesku 65 milijonov EUR) se v celoti sprejmejo. Pri 6,63 je odstotek dodelitve:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93 \%$$

Dodelitev banki 1 pri mejnih swap točkah znaša na primer:

$$0,93 \times 25 = 23,25$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,25 = 48,25$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Sodelujoče stranke	Znesek (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj
Skupaj protiponudbe	65,0	90,0	80,0	235,0
Skupaj dodelitev	48,25	52,55	57,20	158,0

ECB fiksira za operacijo promptni devizni tečaj EUR/USD pri 1,1300.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije nizozemskega tipa, na datum začetka operacije Eurosistem kupi 158 000 000 EUR in proda 178 540 000 USD. Na datum dospelosti operacije Eurosistem proda 158 000 000 EUR in kupi 178 644 754 USD (terminski devizni tečaj je $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije ameriškega tipa, Eurosistem zamenja zneske EUR in USD, kakor je prikazano v spodnji tabeli:

Promptna transakcija			Terminska transakcija		
Devizni tečaj	Nakup EUR	Prodaja USD	Devizni tečaj	Prodaja EUR	Nakup USD
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Skupaj	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

PRIMER 5

Valutna zamenjava povečevanja likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno swap mero

ECB se odloči, da poveča likvidnost z izvedbo valutne zamenjave eura proti amerškemu dolarju na podlagi avkcije z variabilno swap mero. (Opomba: euro je v tem primeru valuta s premijo.)

Tri sodelujoče stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Swap točke (× 10 000)	Znesek (milijoni EUR)				
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj	Protiponudbe kumulativno
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Skupaj	60	85	75	220	

ECB se odloči dodeliti 197 milijonov EUR, kar pomeni mejne swap točke v višini 6,54. Vse protiponudbe pod 6,54 (v kumulativnem znesku 195 milijonov EUR) se v celoti sprejmejo. Pri 6,54 je odstotek dodelitve:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10 \%$$

Dodelitev banki 1 pri mejnih swap točkah znaša na primer:

$$0,10 \times 5 = 0,5$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0,5 = 55,5$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Sodelujoče stranke	Znesek (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj
Skupaj protiponudbe	60,0	85,0	75,0	220
Skupaj dodelitev	55,5	75,5	66,0	197

ECB fiksira za operacijo promptni devizni tečaj EUR/USD pri 1,1300.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije nizozemskega tipa, na datum začetka operacije Eurosistem proda 197 000 000 EUR in kupi 222 610 000 USD. Na datum dospelosti operacije Eurosistem kupi 197 000 000 EUR in proda 222 738 838 USD (terminski devizni tečaj je $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije ameriškega tipa, Eurosistem zamenja zneske EUR in USD, kakor je prikazano v spodnji tabeli:

Promptna transakcija			Terminska transakcija		
Devizni tečaj	Nakup EUR	Prodaja USD	Devizni tečaj	Prodaja EUR	Nakup USD
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Skupaj	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

PRIMER 6

Ukrepi za obvladovanje tveganj

Ta primer ponazarja okvir za obvladovanje tveganj pri finančnem premoženju za zavarovanje terjatev uporabljenem pri operacijah, v katerih Eurosistem povečuje likvidnost ⁽¹⁾. Primer temelji na predpostavki, da sodelujoča stranka sodeluje pri naslednjih monetarnih operacijah Eurosistema:

- operaciji glavnega refinanciranja, ki se začne 28. junija 2000 in konča 12. julija 2000, kjer se sodelujoči stranki dodeli 50 milijonov EUR;
- operaciji dolgoročnejšega refinanciranja, ki se začne 29. junija 2000 in konča 28. septembra 2000, kjer se sodelujoči stranki dodeli 45 milijonov EUR;
- operaciji glavnega refinanciranja, ki se začne 5. julija 2000 in konča 19. julija 2000, kjer se sodelujoči stranki dodeli 10 milijonov EUR.

Značilnosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev z liste 1, ki ga sodelujoča stranka uporabi za kritje teh operacij, so določene v Tabeli 1 spodaj.

Tabela 1 – Finančno premoženje za zavarovanje terjatev z liste 1, uporabljeno v transakcijah

Značilnosti					
Naziv	Datum dospelosti	Opredelitev kupona	Frekvenca kupona	Preostala dospelost	Odbitek pri vrednotenju
Obveznica A	26.8.2002	fiksen	6 mesecev	2 leti	1,5 %
FRN B	15.11.2002	vnaprej določen spremenljiv	12 mesecev	2 leti	0,0 %
Obveznica C	5.5.2010	brezkuponska		10 let	5,0 %

Cene (skupaj z natečenimi obrestmi)					
28.6.2000	29.6.2000	30.6.2000	3.7.2000	4.7.2000	5.7.2000
102,63 %	101,98 %	100,57 %	101,42 %	100,76 %	101,21 %
	98,35 %	97,95 %	98,15 %	98,75 %	99,02 %
					55,125 %

Sistem z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

Prvič, predpostavljamo, da pri transakcijah nacionalna centralna banka uporablja sistem, kjer se finančno premoženje označi za vsako operacijo. V sistemu z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (earmarking system) se vrednotenje premoženja za zavarovanje terjatev izvaja dnevno. Okvir za obvladovanje tveganj lahko opišemo (glej tudi Tabelo 2):

1. Za vsak posel, v katerega sodelujoča stranka vstopa, se uporabi 2 % začetno kritje, ker rok dospelosti operacije presega en delovni dan.
2. Na dan 28. junija 2000 sodelujoča stranka začne repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki kupi 50 milijonov EUR obveznice A. Obveznica A ima kupon s fiksnim donosom, ki dospe v plačilo 26. avgusta 2002, torej ima preostalo dospelost dveh let, kar pomeni odbitek pri vrednotenju v višini 1,5 %. Tržna cena obveznice A na njenem referenčnem trgu na ta dan znaša 102,63 %, kar vključuje natečene obresti kupona. Sodelujoča stranka mora priskrbeti obveznico A v znesku, ki po korekciji za 1,5 % odbitek pri vrednotenju znaša več kakor 51 milijonov EUR (kar ustreza dodeljenemu znesku v višini 50 milijonov EUR plus začetno kritje v višini 2 %). Sodelujoča stranka tako izroči obveznico A v nominalnem znesku 50,5 milijonov EUR, katere prilagojena tržna vrednost na ta dan znaša 51 050 728 EUR.
3. Na dan 29. junija 2000 sodelujoča stranka začne repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki kupi 21,5 milijonov EUR obveznice A (tržna cena 101,98 %, odbitek pri vrednotenju 1,5 %) in 25 milijonov EUR finančnega premoženja B (tržna cena 98,35 %). Finančno premoženje B je vrednostni papir z variabilnim donosom (FRN) z letnimi vnaprej določenimi kuponi, za katere se uporablja 0 % odbitek pri vrednotenju. Prilagojena tržna vrednost obveznice A in FRN B na ta dan je 46 184 3155 EUR, torej presega zahtevan znesek v višini 45 900 000 EUR (45 milijonov EUR plus začetno kritje v višini 2 %).

⁽¹⁾ Primer temelji na predpostavki, da se pri izračunu potrebe za poziv h kritju upoštevajo natečene obresti na posojen denar, in predpostavki, da znaša prag poziva 1 % posojenega denarnega zneska.

Na dan 30. junija 2000 se izvrši popravek vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: tržna cena obveznice A je 100,57 % in tržna cena FRN je 97,95 %. Natečene obresti operacije glavnega refinanciranja, ki je bila začeta dne 28. junija 2000, znašajo 11 806 EUR in 5 625 EUR pri operaciji dolgoročnejšega refinanciranja, ki je bila začeta dne 29. junija 2000. Posledično je prilagojena tržna vrednost obveznice A v prvem poslu sedaj manjša od zneska zahtevanega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev tega posla (odobrena likvidnost plus natečene obresti plus začetno kritje), in sicer za približno 1 milijon EUR. Sodelujoča stranka izroči obveznico A v nominalni vrednosti 1 milijon EUR, kar po odštetju 1,5 % odbitka od tržne vrednosti, ki temelji na ceni 100,57 %, ponovno vzpostavi zadostno zavarovalno kritje ⁽¹⁾. Pri drugem poslu ni treba uporabiti poziva h kritju, ker prilagojena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v tem poslu (45 785 712 EUR), čeprav nekoliko pod zneskom zahtevanega finančnega premoženja za zavarovanje te terjatve (45 905 738 EUR), ne pade pod nivo praga poziva (znesek zahtevanega finančnega premoženja za zavarovanje te terjatve minus 1 %) v višini 45 455 681 EUR ⁽²⁾.

4. 3. in 4. julija 2000 se finančno premoženje vrednoti po tržnih cenah, poziv h kritju, za posle z začetkom 28. in 29. junija 2000 ni potreben. Na dan 4. julija 2000 znašajo natečene obresti 35 417 EUR in 28 125 EUR.
5. Na dan 5. julija 2000 sodelujoča stranka začne z repo poslom z nacionalno centralno banko, ki kupi 10 milijonov EUR obveznice C. Obveznica C je brezkuponska obveznica s tržno vrednostjo 55,125 % na ta dan. Sodelujoča stranka priskrbi obveznice C v nominalni vrednosti 19,5 milijona EUR. Brezkuponska obveznica ima preostalo dospelost približno 10 let, kar pomeni uporabo 5 % odbitka pri vrednotenju.

Sistem košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

Drugič, predpostavlja se, da so posli, sklenjeni z nacionalno centralno banko, ki uporablja sistem košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Finančno premoženje, vključeno v košarico, ki jo bo uporabila sodelujoča stranka, ni označeno za posamezne posle.

V tem primeru se uporabi isto zaporedje poslov kakor v zgornjem primeru, ki opisuje sistem z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Glavna razlika je v tem, da mora na datume vrednotenja po tržnih cenah prilagojena tržna vrednost celotnega finančnega premoženja v košarici pokriti znesek zahtevanega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev iz vseh nedospelih poslov, ki jih ima sodelujoča stranka z nacionalno centralno banko. Posledično je poziv h kritju, izveden dne 30. junija 2000, rahlo višji (1 106 035), kakor je bil v sistemu z označevanjem finančnega premoženja zaradi sprožilnega učinka praga poziva na posel z začetkom dne 29. junija 2000. Sodelujoča stranka izroči obveznico A v nominalni vrednosti 1,15 milijona EUR, kar po odštetju 1,5 % odbitka od tržne vrednosti, ki temelji na ceni 100,57 %, zagotovi zadostno zavarovalno kritje. Poleg tega lahko na dan 12. julija 2000, ko operacija glavnega refinanciranja začeta 28. junija 2000 dospe, sodelujoča stranka obdrži finančno premoženje na računu za zastavo in ima tako avtomatično koristi od možnosti ponovnega izposojanja čez dan ali čez noč v okviru mej pragov za poziv (z 1 % začetnim kritjem za te posle). Okvir za obvladovanje tveganj uporabljen pri sistemu košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev je opisan v Tabeli 3.

⁽¹⁾ Nacionalne centralne banke lahko izvajajo pozive h kritju z denarnimi sredstvi namesto z vrednostnimi papirji.

⁽²⁾ Če bi morala nacionalna centralna banka prenesti kritje sodelujoči stranki v zvezi z drugo transakcijo, se lahko tak prenos kritja v nekaterih primerih pobota s kritjem, prenesenim na nacionalno centralno banko s strani sodelujoče stranke v zvezi s prvo transakcijo. Posledično bi se izvedel samo en prenos kritja.

Tabela 2 – Sistem z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

Datum	Nedospele transakcije	Datum začetka	Datum dospelosti	Obrestna mera	Znesek	Natečene obresti
28.6.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	0
29.6.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	5 903
	Dolgoročneje refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	
30.6.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	11 806
	Dolgoročneje refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	5 625
30.6.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	11 806
	Dolgoročneje refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	5 625
3.7.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	29 514
	Dolgoročneje refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	22 500
4.7.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	35 417
	Dolgoročneje refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	28 125
5.7.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	41 319
	Dolgoročneje refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	33 750
	Glavno refinanciranje	5.7.2000	19.7.2000	4,25 %	10 000 000	0

Začetno kritje	Znesek zahtevanega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev	Spodnja meja za poziv k doplačilu	Zgornja meja za poziv k doplačilu	Popravljen tržna vrednost	Poziv k doplačilu	Datum
2 %	51 000 000	50 500 000	51 500 000	51 050 728	0	28.6.2000
2 %	51 006 021	50 505 962	51 506 080	50 727 402	0	29.6.2000
2 %	45 900 000	45 450 000	46 350 000	46 184 315	0	
2 %	51 012 042	50 511 924	51 512 160	50 026 032	- 986 009	30.6.2000
2 %	45 905 738	45 455 681	46 355 794	45 785 712	0	
2 %	51 012 042	50 511 924	51 512 160	51 016 647	0	30.6.2000
2 %	45 905 738	45 455 681	46 355 794	45 785 712	0	
2 %	51 030 104	50 529 809	51 530 399	51 447 831	0	3.7.2000
2 %	45 922 950	45 472 725	46 373 175	46 015 721	0	
2 %	51 036 125	50 535 771	51 536 479	51 113 029	0	4.7.2000
2 %	45 928 688	45 478 406	46 378 969	46 025 949	0	
2 %	51 042 146	50 541 733	51 542 559	51 341 303	0	5.7.2000
2 %	45 934 425	45 484 088	46 384 763	46 188 748	0	
2 %	10 200 000	10 100 000	10 300 000	10 211 906	0	

Tabela 3 – Sistem košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

Datum	Nedospele transakcije	Datum začetka	Datum dospelosti	Obrestna mera	Znesek	Natečene obresti
28.6.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	0
29.6.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	5 903
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	
30.6.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	11 806
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	5 625
30.6.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	11 806
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	5 625
3.7.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	29 514
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	22 500
4.7.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	35 417
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	28 125
5.7.2000	Glavno refinanciranje	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	41 319
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	33 750
	Glavno refinanciranje	5.7.2000	19.7.2000	4,25 %	10 000 000	0

Začetno kritje	Znesek zahtevanega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev	Spodnji prag poziva	Zgornji prag poziva	Prilagojena tržna vrednost	Poziv h kritju	Datum
2 %	51 000 000	50 500 000	51 500 000	51 050 728	0	28.6.2000
2 %	96 906 021	95 955 962	97 856 080	96 911 716	0	29.6.2000
2 %	96 917 779	95 967 605	97 867 953	95 811 744	– 1 106 035	30.6.2000
2 %	96 917 779	95 967 605	97 867 953	96 802 358	0	30.6.2000
2 %	96 953 054	96 002 534	97 903 574	97 613 399	0	3.7.2000
2 %	96 964 813	96 014 177	97 915 448	97 287 850	0	4.7.2000
2 %	107 176 571	106 125 820	108 227 322	107 891 494	0	5.7.2000

PRILOGA 2

Glosar

Dejansko število dni/360 dni v letu (actual/360): konvencija o štetju dni, ki se uporablja za izračun obresti na posojilo, po kateri se obresti izračunajo glede na dejansko število koledarskih dni, za katere je kredit odobren, in ob predpostavki leta, ki ima 360 dni. Ta konvencija o štetju dni se uporablja pri operacijah monetarne politike Eurosistema.

Avkcija ameriškega tipa (American auction): avkcija, pri kateri je dodelitvena obrestna mera (ali cena/swap točke) enaka obrestni meri, ponujeni v vsaki posamezni protiponudbi.

Povprečenje obveznih rezerv (averaging provision): določba, ki sodelujočim strankam dovoljuje, da izpolnjujejo svoje zahtevane rezerve na podlagi povprečnih rezervnih imetij v obdobju izpolnjevanja rezerv. Povprečenje obveznih rezerv prispeva k stabilizaciji obrestnih mer denarnega trga s tem, da institucije spodbuja k izravnavi učinkov začasnih nihanj likvidnosti. Sistem obveznih rezerv Eurosistema predvideva uporabo povprečenja.

Dvostranski postopek (bilateral procedure): postopek, v katerem centralna banka sklene posel neposredno samo z eno sodelujočo stranko ali omejenim številom sodelujočih strank, brez uporabe avkcijskih postopkov. Dvostranski postopki zajemajo operacije, ki se izvedejo prek borz vrednostnih papirjev ali tržnih posrednikov.

Sistem dematerializiranih vrednostnih papirjev (book-entry system): evidenčni sistem, ki dovoljuje prenos vrednostnih papirjev in drugega finančnega premoženja brez fizičnega premikanja papirnatih listin ali potrdil (npr. elektronski prenos vrednostnih papirjev). Glej tudi dematerializacija.

Centralni register vrednostnih papirjev (CRVP) (Central Securities Depository – CSD): pravna oseba, ki vodi in upravlja vrednostne papirje ali drugo finančno premoženje, vodi račune za izdajo in omogoča procesiranje transakcij v dematerializirani obliki. Finančno premoženje lahko obstaja bodisi v fizični (vendar imobilizirano v CRVP) bodisi v dematerializirani obliki (tj. samo kot elektronska evidenca).

Tesne povezave (close links): člen 1(26) Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij navaja, da „tesne povezave pomenijo situacijo, v kateri sta dve fizični ali pravni osebi ali več povezani z: (a) udeležbo, to je z lastništvom, neposrednim ali z obvladovanjem, 20 % ali več glasovalnih pravic ali kapitala družbe, ali (b) z obvladovanjem, to je s povezavo med matičnim in hčerinskim podjetjem, v vseh primerih iz členov 1(1) in (2) Direktive 83/349/EGS ali podobno razmerje med katero koli fizično ali pravno osebo in podjetjem; katero koli hčerinsko podjetje hčerinskega podjetja tudi velja za hčerinsko podjetje matičnega podjetja, ki je na čelu zadevnih podjetij. Situacija, v kateri sta dve fizični ali pravni osebi ali več trajno povezani z eno in isto osebo, z razmerjem obvladovanja, tudi velja kot tesna povezava med takimi osebami“.

Sistem košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (collateral pooling system, pooling system): sistem upravljanja zavarovanja centralnih bank, v katerem sodelujoče stranke odprejo zbirni račun, na katerega deponirajo finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova svojih transakcij s centralno banko. Za razliko od sistema z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, v sistemu košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, to ni označeno za posamezno transakcijo.

Zbiranje vezanih depozitov (collection of fixed-term deposits): instrument monetarne politike, ki ga lahko Eurosistem uporabi za namene finega uravnavanja in pri katerem Eurosistem s ciljem zagotoviti umik likvidnosti s trga ponuja za vezane depozite sodelujočih strank na računih pri nacionalnih centralnih bankah nadomestilo v obliki obresti.

Korespondenčno bančništvo (correspondent banking): ureditev, v kateri ena kreditna institucija zagotavlja plačilne in druge storitve drugi kreditni instituciji. Plačila prek korespondenčnih institucij se pogosto izvajajo prek recipročnih računov (*nostro* in *loro* računi), ki so jim lahko dodani okvirni krediti. Storitve korespondenčnega bančništva se primarno opravljajo prek mednarodnih meja, vendar so tudi poznane kot posredniška razmerja v nekaterih domačih okoljih. *Loro* račun je izraz, ki ga uporablja korespondenčna institucija, da opiše račun, odprt v imenu tuje kreditne institucije; tuja kreditna institucija bi s svoje strani obravnavala račun kot svoj *nostro* račun.

Korespondenčni centralnobančni model (CCBM) (Correspondent Central Banking Model, CCBM): mehanizem, ki ga je vzpostavil Evropski sistem centralnih bank s ciljem sodelujočim strankam omogočiti uporabo finančnega premoženja prek meje. V CCBM delujejo nacionalne centralne banke kot skrbnice druga za drugo. To pomeni, da v okviru upravljanja z vrednostnimi papirji, vsaka nacionalna centralna banka vodi račun vrednostnih papirjev za vse ostale nacionalne centralne banke (in za ECB).

Sodelujoča stranka (counterparty): sodelujoča stranka v finančni transakciji (npr. katerikoli transakciji s centralno banko).

Kreditna institucija (credit institution): v tem dokumentu se izraz nanaša na institucijo, ki ustreza opredelitvi iz člena 1(1) Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o ustanovitvi in opravljanju poslov kreditnih institucij, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2000/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000. Sledi, da je kreditna institucija: (i) družba, ki se ukvarja s sprejemanjem depozitov ali drugih odplačljivih sredstev in z odobritvijo posojil za svoj lastni račun; ali (ii) družba ali katera koli druga pravna oseba, razen tistih pod (i), ki izdaja plačilna sredstva v obliki elektronskega denarja. „Elektronski denar“ pomeni denarno vrednost, ki predstavlja terjatev do izdajatelja in ki je: (a) shranjena na elektronskem mediju; (b) izdana na podlagi vročitve denarnih sredstev v znesku, ki ni nižji od izdane denarne vrednosti; in (c) jo druge družbe, torej ne izdajatelj sam, sprejemajo kot plačilno sredstvo.

Poravnava prek meje (cross-border settlement): poravnava, ki se izvrši v državi, ki ni država ali državi, v kateri je nameščena ena stranka v poslu ali obe.

Skrbnik (custodian): pravna oseba, ki se zaveže hraniti in upravljati vrednostne papirje in drugo finančno premoženje v imenu drugih.

Konvencija o štehtu dni (day-count convention): konvencija, ki določa število dni, ki se uporabljajo pri izračunu obresti na posojila. Eurosistem uporablja za svoje operacije monetarne politike konvencijo o štehtu dni „dejansko število dni/360 dni v letu“.

Hkratna denarna poravnava in poravnava vrednostnih papirjev v realnem času (poravnava po sistemu dostave proti plačilu – DVP) (delivery versus payment, DVP/delivery versus payment system): mehanizem sistema poravnave v zameno za vrednost, ki zagotavlja, da je dokončen prenos finančnega premoženja (vrednostni papirji ali drugi finančni instrumenti), opravljen ko in samo, če pride do dokončnega prenosa drugega finančnega premoženja.

Dematerializacija (dematerialisation): odstranitev fizičnih potrdil ali dokumentov o lastništvu nad finančnim premoženjem, tako da finančno premoženje obstaja samo kot računovodska evidenca.

Odprta ponudba deponiranja likvidnosti čez noč (deposit facility): odprta ponudba Eurosistema, ki jo sodelujoče stranke lahko uporabijo za plasiranje depozitov čez noč pri nacionalni centralni banki in ki se obrestuje po vnaprej določeni obrestni meri.

Register (depository): posrednik z osnovno vlogo vodenja evidence vrednostnih papirjev bodisi fizično bodisi elektronsko in vodenja evidence lastništva nad temi vrednostnimi papirji.

Depoziti na odpoklic z odpovednim rokom (deposits redeemable at notice): instrument, ki ga sestavljajo depoziti, za katere mora imetnik upoštevati fiksno odpovedno obdobje, preden lahko dvigne denarna sredstva. V nekaterih primerih obstajata možnost dviga določenega fiksnega zneska v določenem obdobju ali možnost predčasnega dviga ob plačilu pogodbene kazni.

Depoziti z dogovorjeno dospelostjo (deposits with agreed maturity): instrument, ki ga v glavnem sestavljajo vezani depoziti z določeno dospelostjo, ki so, odvisno od nacionalne prakse, lahko ali nekonvertibilni pred zapadlostjo ali konvertibilni samo pod pogojem, da se plačajo zamudne obresti. Ta kategorija vsebuje tudi določene netržne dolžniške instrumente, na primer netržna (detailistična) potrdila o vlogah.

Avkcija nizozemskega tipa (single rate auction, Dutch auction): avkcija, v kateri je dodelitvena obrestna mera (ali cena/swap točke) uporabljena za vse sprejete protiponudbe, enaka mejni obrestni meri.

Sistem z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (earmarking system): sistem upravljanja zavarovanja centralnih bank, kjer se likvidnost posodi ob pridobitvi finančnega premoženja, ki se za vsako posamezno transakcijo posebej označi.

Plačilni mehanizem ECB (ECB payment mechanism): plačilna ureditev, organizirana v okviru ECB in povezana s sistemom TARGET z namenom izvrševanja: (i) plačil med računi, ki se vodijo pri ECB; in (ii) plačil prek sistema TARGET med računi, ki se vodijo pri ECB in pri nacionalnih centralnih bankah.

Čas ECB (ECB time): čas v kraju, v katerem je nameščena ECB.

EGP (Evropski gospodarski prostor): države članice EU ter Islandija, Lihtenštajn in Norveška.

Konec dneva (end-of-day): ura v delovnem dnevu (po zaprtju sistema TARGET za poslovanje), ko se za ta dan zaključijo plačila, poslana v obdelavo v sistem TARGET.

Tveganje spremembe cene lastniškega vrednostnega papirja (equity price risk): tveganje izgube zaradi sprememb cen lastniških vrednostnih papirjev. Eurosistem je v svojih operacijah monetarne politike izpostavljen tveganju spremembe cene lastniškega vrednostnega papirja v obsegu, v katerem se lastniški vrednostni papirji obravnavajo kot ustrezno finančno premoženje z liste 2.

Euroobmočje (Euro area): izraz, ki opredeljuje države članice EU, ki so uvedle euro kot svojo enotno valuto v skladu s Pogodbo.

Evropski sistem centralnih bank (ESCB) (European System of Central Banks): Evropska centralna banka (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic EU. Opozoriti je treba, da nacionalne centralne banke držav članic, ki niso uvedle enotne valute v skladu s Pogodbo, obdržijo svoja pooblastila na področju monetarne politike v skladu z nacionalnim pravom in torej niso vključene v izvajanje monetarne politike Eurosistema.

Eurosistem (Eurosystem): vključuje Evropsko centralno banko (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic euro območja. Organa odločanja Eurosistema sta Svet in Izvršilni odbor ECB.

Delovni dan Eurosistema (Eurosystem business day): katerikoli dan, ko sta ECB in najmanj ena nacionalna centralna banka odprta za namen izvajanja operacij monetarne politike Eurosistema.

Dokončni prenos (final transfer): nepreklicni in brezpogojni prenos, ki pomeni razbremenitev obveznosti za izvršitev prenosa.

Operacija finega uravnavanja (fine-tuning operation): občasna operacija odprtega trga, ki jo izvaja Eurosistem pretežno z namenom izravnave nepričakovanih nihanj likvidnosti na trgu.

Instrument s fiksnim donosom (fixed rate instrument): finančni instrument, katerega kupon ostane nespremenjen skozi celotno življenjsko dobo instrumenta.

Avkcija s fiksno mero (fixed rate tender): avkcijski postopek, v katerem so obrestna mera/cena/swap točke opredeljeni vnaprej s strani centralne banke in udeležene sodelujoče stranke licitirajo denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti po fiksni meri.

Instrument z variabilnim donosom (floating rate instrument): finančni instrument, katerega kupon se periodično spremeni glede na referenčni indeks, ki odraža spremembe kratkoročnih ali srednjeročnih tržnih obrestnih mer. Instrumenti z variabilnim donosom imajo bodisi vnaprej bodisi naknadno določene kupone.

Valutna zamenjava (foreign exchange swap): istočasni promptni nakup/prodaja ter terminska prodaja/nakup ene valute za drugo. Eurosistem izvaja operacije monetarne politike na odprtem trgu v obliki valutnih zamenjav, v katerih nacionalne centralne banke (ali ECB) promptno kupijo (ali prodajo) euro za tujo valuto in ga istočasno terminsko prodajo (ali kupijo).

Sistem bruto poravnave (gross settlement system): sistem prenosa, v katerem se poravnava denarja ali prenos vrednostnih papirjev opravi po načelu naloga za nalogom.

Odbitek (haircut): glej odbitek pri vrednotenju.

Začetno kritje (initial margin): ukrep za obvladovanje tveganj, ki se uporablja v povratnih transakcijah. Zavarovanje, ki se zahteva za transakcijo mora biti enako posojilu, odobrenemu sodelujoči stranki plus vrednost začetnega kritja. V Eurosistemu je višina začetnega kritja odvisna od časa izpostavljenosti Eurosistema sodelujoči stranki v posamezni transakciji.

Povezovalni mehanizem (interlinking mechanism): v sistemu TARGET povezovalni mehanizem zagotavlja skupne postopke in infrastrukturo, ki dovoli prenos plačilnih nalogov od enega domačega sistema BPRČ do drugega.

ISIN koda (International Securities Identification Number, ISIN): mednarodna identifikacijska koda, ki se dodeli vrednostnim papirjem, izdanim na finančnih trgih.

Posojilo čez dan (intraday credit): posojilo, odobreno za obdobje, krajše od enega delovnega dneva. Lahko ga odobrijo centralne banke za izravnavo neusklajenosti pri poravnava plačil in to v obliki (i) zavarovanega okvirnega kredita; ali (ii) posojilne operacije v obliki zavarovanega posojila ali repoja.

Instrument z donosom, ki se spreminja obratno od gibanj obrestne mere (inverse floating rate instrument): vrednostni papir, pri katerem se obresti, ki se izplačajo imetniku vrednostnega papirja, spreminjajo v obratni smeri glede na spremembe določene referenčne obrestne mere.

Izdajatelj (issuer): družba, ki je navedena kot dolжник na vrednostnem papirju ali drugem finančnem instrumentu.

Povezava med sistemi za poravnavo vrednostnih papirjev (link between securities settlement systems): povezava zajema vse postopke in dogovore, ki obstajajo med dvema sistemoma za poravnavo vrednostnih papirjev (SSS) za prenos vrednostnih papirjev med tema dvema SSS prek postopka dematerializiranih vrednostnih papirjev.

Operacija dolgoročnejšega refinanciranja (longer-term refinancing operations): redne operacije odprtega trga, ki jih Eurosistem izvaja v obliki povratne transakcije. Operacije dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo kot mesečne standardne avkcije in imajo rok dospelosti tri mesece.

Pavšalna olajšava (lump-sum allowance): fiksni znesek, ki ga institucija odšteje pri izračunu svojih obveznih rezerv.

Operacija glavnega refinanciranja (main refinancing operations): redne operacije odprtega trga, ki jih Eurosistem izvaja v obliki povratne transakcije. Operacije glavnega refinanciranja se izvajajo kot tedenske standardne avkcije in imajo običajno rok dospelosti dveh tednov.

Obdobje izpolnjevanja rezerv (maintenance period): obdobje, za katerega se izračunava izpolnjevanje obveznih rezerv. Obdobje izpolnjevanja rezerv za obvezne rezerve Eurosistema je en mesec, s pričetkom na 24. koledarski dan vsakega meseca in z zaključkom 23. koledarskega dne naslednjega meseca.

Poziv h kritju (margin call): postopek, povezan z uporabo dnevnega vrednotenja po tržnih cenah, kar pomeni, da če vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, pade pod določen nivo, lahko centralne banke od sodelujočih strank zahtevajo, da zagotovijo dodatno finančno premoženje (ali denarna sredstva). Podobno, če bi vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po opravljenem dnevnem vrednotenju presegla znesek terjatve do sodelujoče stranke, povečan za gibljivo kritje, bi centralna banka presežno finančno premoženje (ali denarna sredstva) vrnila sodelujoče stranki.

Mejna obrestna mera (margin interest rate): obrestna mera, po kateri se izčrpa znesek za dodelitev na avkciji.

Odprta ponudba mejnega posojanja (marginal lending facility): odprta ponudba Eurosistema, ki jo sodelujoče stranke lahko uporabijo za pridobitev posojila čez noč od nacionalne centralne banke po vnaprej določeni obrestni meri.

Mejna kotacija swap točk (marginal swap point quotation): kotacija swap točk, pri kateri se izčrpa znesek za dodelitev na avkciji.

Vrednotenje po tržnih cenah (marking to market): glej dnevno vrednotenje po tržnih cenah.

Datum dospelosti (maturity date): datum, na katerega se operacija monetarne politike zaključi. V primeru pogodbe o povratnem nakupu ali valutne zamenjave je datum dospelosti isti dan kot datum ponovnega nakupa.

Zgornja meja protiponudbe (maximum bid limit): meja za najvišjo sprejemljivo protiponudbo posamezne sodelujoče stranke na avkciji. Eurosistem lahko predpiše zgornje meje protiponudb v izogib nesorazmerno visokim protiponudbam posameznih sodelujočih strank.

Izklicna obrestna mera (maximum bid rate): največja obrestna mera, po kateri lahko sodelujoče stranke predložijo protiponudbe na avkcijah z variabilno obrestno mero. Protiponudbe, dane po obrestni meri, višji od izklicne obrestne mere, ki jo objavi ECB, se zavržejo.

Država članica (Member State): v tem dokumentu država članica EU, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

Minimalni znesek dodelitve (minimum allotment amount): spodnja meja zneska, ki bo dodeljen posameznim sodelujočim strankam na avkciji. Eurosistem lahko odloči, da dodeli minimalni znesek vsaki sodelujoči stranki na svojih avkcijah.

Minimalna stopnja dodelitve (minimum allotment ratio): spodnja meja, izražena v odstotkih protiponudb po mejni obrestni meri, ki se dodeli na avkciji. Eurosistem lahko odloči, da na svojih avkcijah uporabi minimalno stopnjo dodelitve.

Minimum bid rate (minimalna obrestna mera): spodnja obrestna mera, po kateri lahko sodelujoče stranke predložijo protiponudbe na avkcijah z variabilno obrestno mero.

Monetarna finančna institucija (monetary financial institution, MFI): finančne institucije, ki skupaj tvorijo sektor, ki ustvarja denar v euroobmočju. Ta zajema centralne banke, rezidenčne kreditne institucije, kakor so opredeljene v pravu Skupnosti, in vse druge rezidenčne finančne institucije, ki se ukvarjajo s sprejemanjem depozitov in/ali depozitom podobnih instrumentov od oseb, ki niso MFI, in za svoj račun (vsaj v ekonomskem pomenu) z odobritvijo posojil in/ali naložbami v vrednostne papirje.

Avkcija ameriškega tipa (American auction): avkcija, pri kateri je dodelitvena obrestna mera (ali cena/swap točke) enaka obrestni meri, ponujeni v vsaki posamezni protiponudbi.

Nacionalna centralna banka (NCB) (National central bank, NCB): v tem dokumentu centralna banka države članice EU, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

Delovni dan NCB (NCB business day): vsak dan, ko je nacionalna centralna banka določene države članice odprta za potrebe vodenja operacij monetarne politike Eurosistema. V nekaterih državah članicah so lahko podružnice nacionalne centralne banke zaprte na delovni dan NCB zaradi lokalnih ali regionalnih praznikov. V teh primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna, da vnaprej obvesti sodelujoče stranke o postopkih, ki veljajo za transakcije, ki vključujejo te podružnice.

Operacija odprtega trga (open market operation): operacija, ki se izvaja na finančnem trgu na pobudo nacionalne centralne banke. Glede na njihove cilje, rednost in postopke se operacije odprtega trga Eurosistema lahko razdelijo na štiri kategorije: operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja, operacije finega uravnavanja in strukturne operacije. Z vidika uporabljenih instrumentov so povratne transakcije glavni instrument odprtega trga Eurosistema in se lahko uporabijo za vse štiri kategorije operacij. Poleg tega sta za strukturne operacije na voljo izdaja dolžniških certifikatov in dokončne transakcije, medtem ko so dokončne transakcije, valutne zamenjave in zbiranje vezanih depozitov na voljo za izvajanje operacij finega uravnavanja.

Dokončna transakcija (outright transaction): transakcija, s katero se finančno premoženje kupi ali proda do njegove dospelosti (promptno ali terminsko).

Sistem košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (collateral pooling system, pooling system): sistem upravljanja zavarovanja centralnih bank, v katerem sodelujoče stranke odprejo zbirni račun, na katerega deponirajo finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova svojih transakcij s centralno banko. Za razliko od sistema z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, v sistemu košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, to ni označeno za posamezno transakcijo.

Instrument z naknadno določenim kuponom (post-fixed coupon): kupon pri instrumentih z variabilnim donosom, ki se določi na podlagi vrednosti referenčnega indeksa na določen datum (ali datume) med obdobjem, v katerem se natekajo obresti na kupon.

Instrument z vnaprej določenim kuponom (pre-fixed coupon): kupon pri instrumentih z variabilno obrestno mero, določen na podlagi vrednosti referenčnega indeksa na določen datum (ali datume) pred pričetkom obdobja, v katerem natekajo obresti na kupon.

Datum nakupa (purchase date): datum, na katerega prodaja kupljenega finančnega premoženja s strani prodajalca kupcu postane veljavna.

Cena nakupa (purchase price): cena, po kateri se kupljeno finančno premoženje proda ali se bo prodalo kupcu s strani prodajalca.

Hitra avkcija (quick tender): avkcijski postopek, ki ga uporablja Eurosistem za operacije finega uravnavanja, ko je zaželen hiter učinek na likvidnost. Hitre avkcije se izvedejo v časovnem okviru ene ure in so omejene na omejen krog sodelujočih strank.

Repo posel (repo operation): povečevanje likvidnosti prek povratne transakcije na podlagi repoja.

Pogodba o povratnem nakupu (repurchase agreement): pogodba, po kateri se finančno premoženje proda, istočasno pa prodajalec pridobi pravico in obveznost, da finančno premoženje ponovno kupi po določeni ceni na datum v prihodnosti ali na poziv. Tovrstni posel je podoben zavarovani izposoji, z razliko, da prodajalec ne obdrži lastništva nad vrednostnim papirjem. Eurosistem pri svojih povratnih transakcijah uporablja pogodbe s povratnim nakupom s fiksnim dospelostjo.

Datum ponovnega nakupa (repurchase date): datum, na katerega je kupec dolžan ponovno prodati finančno premoženje prodajalcu v transakciji, izvršeni na podlagi pogodbe o povratnem nakupu.

Cena ponovnega nakupa (repurchase price): v zvezi s transakcijo začasnega nakupa cena, po kateri se kupec zaveže ponovno prodati finančno premoženje prodajalcu. Cena ponovnega odkupa je enaka seštevku nakupne cene in razlike v ceni, ki ustreza obrestim za posojeno likvidnost do dospelosti posla.

Račun rezerv (reserve account): račun pri nacionalni centralni banki, na katerem se vodijo rezervna imetja sodelujočih strank. Poravnalni računi sodelujočih strank pri nacionalnih centralnih bankah se lahko uporabljajo kot računi rezerv.

Osnova za rezerve (reserve base): seštevke določenih bilančnih postavk, ki predstavljajo osnovo za izračun obveznih rezerv kreditne institucije.

Rezerva imetja (reserve holdings): imetja sodelujočih strank na njihovem računu rezerve, ki služijo za izpolnitev obveznih rezerv.

Stopnja rezerv (reserve ratio): količnik, ki ga določi centralna banka za vsako kategorijo bilančnih postavk, vključenih v osnovo za izračun obveznih rezerv. Ti količniki se uporabljajo za izračun obveznih rezerv.

Obvezna rezerva (reserve requirement): zahteva, da imajo institucije obvezne rezerve pri centralni banki. Znotraj sistema obveznih rezerv Eurosistema se obvezne rezerve kreditne institucije izračunajo z množenjem stopnje rezerv za vsako kategorijo osnove za rezerve z zneskom teh postavk v bilanci stanja institucije. Poleg tega institucije od svojih obveznih rezerv odštevajo pavšalno olajšavo.

Povratna transakcija (reverse transaction): operacija, s katero nacionalna centralna banka kupi ali proda finančno premoženje s pogodbo o povratnem nakupu ali sklepa zavarovane posojilne posle.

Sistem BPRČ (bruto poravnava v realnem času) (RTGS, real-time gross settlement): poravnalni sistem, v katerem se obdeli in poravnava na osnovi posameznih naročil (brez pobota) v realnem času (nepretrgoma). Glej tudi sistem TARGET.

Skrbniški račun (safe custody account): račun vrednostnih papirjev, s katerim upravlja centralna banka, kamor lahko kreditne institucije položijo vrednostne papirje, ki so ustrezno zavarovane za operacije centralne banke.

Poravnalni sistem za vrednostne papirje (SSS) (securities settlement system, SSS): sistem, ki dovoljuje imetje in prenos vrednostnih papirjev bodisi drugega finančnega premoženja bodisi brez plačila (FOP) ali proti plačilu (dostava proti plačilu, DVP).

Poravnalni račun (settlement account): račun, ki ga ima neposredna udeleženka v nacionalnem sistemu BPRČ pri centralni banki za namen procesiranja plačil.

Poravnalni agent (settlement agent): institucija, ki izvaja poravnalni postopek (npr. določi pozicije za poravnavo, spremlja izmenjavo plačil) v sistemih za prenos ali v drugih primerih, ki zahtevajo poravnavo.

Datum poravnave (settlement date): datum, na katerega se transakcija poravna. Do poravnave lahko pride na isti dan na katerega se sklene posel (poravnava istega dne) ali en dan ali več dni po tem (datum poravnave je določen kot datum trgovanja (T) + zamik v poravnavi).

Avkcija nizozemskega tipa (single rate auction, Dutch auction): avkcija, v kateri je dodelitvena obrestna mera (ali cena/swap točke) uporabljena za vse sprejete protiponudbe, enaka mejni obrestni meri.

Tveganje nesolventnosti (solvency risk): tveganje izgube zaradi stečaja izdajatelja finančnega premoženja ali nesolventnosti sodelujoče stranke.

Standardna avkcija (standard tender): avkcijski postopek, ki ga uporablja Eurosistem za svoje redne operacije odprtega trga. Standardne avkcije se izvedejo v časovnem okviru 24-ih ur. Vse sodelujoče stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti, so upravičene, da predložijo protiponudbe na standardnih avkcijah.

Standardizirani odbitek (standardised deduction): fiksni odstotek zneska dolžniških vrednostnih papirjev z dogovorjeno zapadlostjo do dveh let in vrednostnih papirjev denarnega trga, izdanih s strani obveznikov obveznih rezerv Eurosistema. Obvezniki, ki ne morejo predložiti dokaza o znesku tovrstnih vrednostnih papirjev v lasti drugih obveznikov sistema obveznih rezerv Eurosistema, nacionalnih centralnih bank ali ECB, lahko standardizirani odbitek odštejejo od osnove za rezerve.

Odprta ponudba (standing facility): instrument centralne banke, ki je dostopen sodelujočim strankam na njihovo lastno pobudo. Eurosistem ponuja dve odprti ponudbi: mejno posojanje in mejno deponiranje likvidnosti čez noč.

Datum pričetka (start date): datum, na katerega se poravna prvi del operacije monetarne politike. Datum pričetka sovpada z datumom nakupa za operacije repoja in valutnih zamenjav.

Strip – ločeno trgovanje s kuponi in glavnico (strip – separate trading of interest and principal): brezkuponska obveznica, nastala z namenom ločenega trgovanja s terjatvami do določenih denarnih tokov vrednostnega papirja in glavnico istega instrumenta.

Strukturna operacija (structural operation): operacija odprtega trga, ki jo uporablja Eurosistem v glavnem z namenom spremeniti strukturno likvidnostno pozicijo finančnega sektorja nasproti Eurosistemu.

Swap točke (swap point): razlika med deviznim tečajem terminske transakcije in deviznim tečajem promptne transakcije pri valutni zamenjavi.

Sistem TARGET (Trans-European automated real-time gross settlement express transfer): sistem bruto poravnave v realnem času za euro. To je decentraliziran sistem, ki ga sestavlja 15 nacionalnih sistemov BPRČ, plačilni mehanizem ECB in povezovalni mehanizem.

Avkcijski postopek (tender procedure): postopek, v katerem centralna banka povečuje ali umika likvidnost s trga na podlagi protiponudb, ki jih predložijo sodelujoče stranke, ki pri tem tekmujejo druga z drugo. Najbolj konkurenčne protiponudbe se prednostno sprejemajo, dokler se znesek za dodelitev ne izčrpa.

Finančno premoženje z liste 1 (tier-one asset): tržno finančno premoženje, ki izpolnjuje določena enotna merila ustreznosti, veljavna za celotno euroobmočje, ki jih določi ECB.

Finančno premoženje z liste 2 (tier-two asset): tržno ali netržno finančno premoženje, za katerega nacionalne centralne banke določijo posebna merila ustreznosti, ki jih odobri ECB.

Datum trgovanja (T) (trade date, T): datum, na katerega se sklene posel (tj. pogodba o finančni transakciji med dvema sodelujočima strankama). Datum trgovanja lahko sovpada z datumom poravnave transakcije (poravnava na isti dan) ali predhaja datum poravnave za določeno število delovnih dni (datum poravnave je opredeljen kot T + zamik v poravnavi).

Pogodba (Treaty): Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti (ali Pogodba ES). Vsebuje izvorno Pogodbo EGS (Rimsko pogodbo), kakor je bila spremenjena.

Prag poziva (trigger point): vnaprej opredeljen znesek posojene likvidnosti, pri kateri se izvede poziv h kritju.

Datum vrednotenja (valuation date): datum, na katerega se vrednoti finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova posojilnih poslov.

Odbitek pri vrednotenju (valuation haircut): ukrep za obvladovanje tveganj, ki se uporablja za finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova povratnih transakcij. Centralna banka izračunava vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev tako, da od tržne vrednosti finančnega premoženja odšteje določen odstotek (odbitek pri vrednotenju). Eurosistem uporablja odbitke pri vrednotenju glede na značilnosti posameznega finančnega premoženja, na primer njegove preostale dospelosti.

Avkcija z variabilno mero (variable rate tender): avkcijski postopek, v katerem sodelujoče stranke licitirajo denarni znesek, v katerem želijo skleniti posel s centralno banko, pa tudi obrestno mero, po kateri želijo skleniti posel.

Dnevno vrednotenje po tržnih cenah (variation margin or marking to market): Eurosistem zahteva v času trajanja operacije vzdrževanje določene marže na finančno premoženje, uporabljeno za zavarovanje terjatev iz posojilnih povratnih transakcij. To pomeni, da če redno merjena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod določen nivo, morajo sodelujoče stranke zagotoviti dodatno finančno premoženje (ali denarna sredstva). Podobno, če bi tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, po opravljenem dnevnem vrednotenju, presegla znesek, ki ga je dolžna sodelujoča stranka, povečanjem za giblivo kritje, bi centralna banka vrnila presežno finančno premoženje (ali denarna sredstva) sodelujoči stranki.

Avkcija obsega (volume tender): glej avkcija s fiksno mero.

Brezkuponska obveznica (zero coupon bond): vrednostni papir, ki v času do dospelosti izplača samo en gotovinski priliv. Za namen tega dokumenta, se med brezkuponske obveznice uvrščajo vrednostni papirji, izdani z diskontom, in vrednostni papirji, pri katerih se ob dospelosti plača en kupon. Strip je poseben tip brezkuponske obveznice.

PRILOGA 3

Izbor sodelujočih strank za posege na deviznem trgu in valutne zamenjave za cilje monetarne politike

Izbor sodelujočih strank za posege na deviznem trgu in valutne zamenjave za cilje monetarne politike sledi enotnemu pristopu ne glede na izbran način organizacije izvedbe posegov Eurosistema na denarni trg. Politika izbora ne pomeni bistvenega odstopanja od obstoječih tržnih standardov, ker je rezultat uskladitve obstoječih praks nacionalnih centralnih bank. Izbor sodelujočih strank za posege Eurosistema na devizni trg temelji prvenstveno na dveh sklopih meril.

Prvi sklop meril sledi načelom varnega poslovanja. Prvo merilo varnega poslovanja je boniteta, ki se ocenjuje s pomočjo kombinacije različnih metod (npr. z uporabo kreditnih ocen, ki jih izdelujejo komercialne agencije in analizo kapitala ter drugih poslovnih kazalcev, izdelano v Eurosistemu); drugo merilo je, da Eurosistem zahteva od vseh svojih potencialnih sodelujočih strank za posege na devizni trg, da so zajeti v nadzor, ki ga izvaja priznani nadzornik; tretje merilo je, da morajo vse sodelujoče stranke za posege Eurosistema na devizni trg izpolnjevati visoke etične zahteve in uživati velik ugled.

Ko so izpolnjena minimalna merila varnega poslovanja, se uporabi drugi sklop meril, ki sledi želji po učinkovitosti. Prvo merilo učinkovitosti se nanaša na konkurenčno obnašanje pri določanju cen in sposobnost sodelujoče stranke, da posluje v velikem obsegu tudi v nestabilnih tržnih pogojih. Obseg in kvaliteta informacij, ki jih zagotovijo sodelujoče stranke, se uvrščajo med ostala merila učinkovitosti.

Nabor možnih sodelujočih strank za posege na devizni trg je dovolj velik in raznolik, da jamči potrebno prožnost pri izvajanju posegov. Nabor Eurosistemu omogoča, da izbira iz nabora različnih kanalov za posege. Zaradi sposobnosti učinkovitega interveniranja na različnih geografskih lokacijah in časovnih conah lahko Eurosistem uporablja sodelujoče stranke v katerem koli mednarodnem finančnem središču. Vendar je v praksi pretežni del sodelujočih strank lociran v euroobmočju. Krog sodelujočih strank za valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene monetarne politike, ustreza sodelujočim strankam, lociranim v euroobmočju in izbranim za operacije posegov na devizni trg Eurosistema.

Nacionalne centralne banke lahko uporabljajo sisteme, zasnovane na limitih, s ciljem obvladovanja izpostavljenosti kreditnemu tveganju nasproti posameznim sodelujočim strankam pri valutnih zamenjavah, ki se izvajajo za namene monetarne politike.

PRILOGA 4

Okvir za poročanje za potrebe denarne in bančne statistike Evropske centralne banke ⁽¹⁾**1. Uvod**

Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih podatkov s strani ECB določa fizične in pravne osebe, za katere veljajo zahteve za poročanje („referenčni obvezniki za poročanje“), režim zaupnosti podatkov in ustrezne določbe za izvajanje v skladu s členom 5.4 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (Statut ESCB). Poleg tega pooblašča ECB, da:

- opredeli institucije, ki so dejanski obvezniki za poročanje,
- določi zahteve statističnega poročanja ECB in jih naloži dejanskim obveznikom iz sodelujočih držav članic, in
- opredeli pogoje, pod katerimi lahko ECB in nacionalne centralne banke (NCB) preverjajo ali izvajajo prisilno zbiranje statističnih podatkov.

2. Splošni opis

Namen Uredbe (ES) št. 2819/98 Evropske centralne banke z dne 1. decembra 1998 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/1998/16) je ECB in v skladu s členom 5.2 Statuta nacionalnim centralnim bankam, ki to počnejo v obsegu, v katerem je to mogoče, omogočiti zbiranje statističnega materiala, zahtevanega za izpolnjevanje nalog Evropskega sistema centralnih bank (ESCB), zlasti njene naloge določanja in izvajanja monetarne politike Skupnosti v skladu s prvo alineo člena 105(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba). Statistični podatki, zbrani v skladu z Uredbo ECB št. ECB/1998/16, se uporabljajo za izdelavo konsolidirane bilance stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (MFI), s poglobitnim ciljem zagotoviti ECB celovito statistično sliko monetarnih dogodkov, ki se nanašajo na skupno finančno premoženje in obveznosti MFI, ki so locirane v sodelujočih državah članicah, ki se obravnavajo kot eno gospodarsko ozemlje.

Opozoriti je treba, da je to uredbo januarja 2002 nadomestila Uredba (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13). Vendar Uredba ECB št. ECB/1998/16 ostaja referenca za podatke v letu 2002. Prva poročila, pripravljena v skladu z novo uredbo, se bodo začela z mesečnimi podatki za januar 2003 (s četrtletnimi podatki za marec 2003). Zaradi tega naj se sklicevanja v tej publikaciji na razveljavljeno uredbo razumejo kot sklicevanja na novo uredbo. Spremembe, ki so nastale s sprejetjem te nove uredbe, vplivajo samo na predstavitev in ne na sestavo osnove za rezerve. Te spremembe so pojasnjene v nadaljevanju.

V statistične namene so zahteve poročanja ECB za potrebe konsolidirane bilance stanja sektorja MFI določene na podlagi treh glavnih razmislekov.

Prvič, ECB mora prejeti primerljive, zanesljive in ažurne statistične podatke, ki so zbirani pod primerljivimi pogoji za celotno euroobmočje. Čeprav se podatki zbirajo decentralizirano s strani NCB v skladu s členoma 5.1 in 5.2 Statuta in po potrebi v kombinaciji z nadaljnjimi statističnimi zahtevami za potrebe Skupnosti ali za nacionalne namene, se zahteva zadostna stopnja uskladitve in skladnosti z minimalnimi standardi poročanja v luči potrebe po vzpostavitvi zanesljive statistične osnove za opredelitev in izvajanje enotne monetarne politike.

Drugič, poročevalske obveznosti iz Uredbe ECB št. ECB/1998/16 morajo spoštovati načela preglednosti in pravne gotovosti. Razlog za to je, da je Uredba ECB št. ECB/1998/16 zavezujoča v celoti in se neposredno uporablja na celotnem euroobmočju. Obveznosti nalaga neposredno fizičnim in pravnim osebam, katerim lahko ECB naloži sankcije vsakič, ko niso izpolnjene zahteve za poročanje ECB (glej člen 7 Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98). Obveznosti poročanja so zaradi tega jasno opredeljene in katera koli diskrecijska pravica, ki jo izvaja ECB, ko preverja ali prisilno zbira statistične podatke, sledi prepoznavnim načelom.

Tretjič, ECB mora minimirati poročevalsko breme (glej člen 3(a) Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98). Zato se statistični material, ki ga zberejo NCB po Uredbi št. ECB/1998/16 prav tako uporablja za izračun osnove za rezerve v skladu z Uredbo (ES) št. 2818/98 Evropske centralne banke z dne 1. decembra 1998 o uveljavitvi obveznih rezerv (ECB/1998/15).

⁽¹⁾ Vsebinska te priloge je le informativna. Ustrezna pravna akta za poročanje denarne in bančne statistike sta Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih podatkov s strani ECB in Uredba (ES) št. 2819/98 Evropske centralne banke z dne 1. decembra 1998 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/1998/16) (ki jo je nadomestila Uredba (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13)).

Členi Uredbe ECB št. ECB/1998/16 se omejujejo na splošno opredelitev institucij, ki so dejanski obvezniki za poročanje, njihovih obveznosti poročanja in načel, v skladu s katerimi ECB in NCB običajno izvajajo svoje pooblastilo, da preverijo ali prisilno zberejo statistične podatke. Podrobnosti statističnih informacij, ki se morajo poročati, zato da se zagotovi izpolnjevanje pogojev za statistično poročanje in minimalne zahteve, ki morajo biti pri tem upoštevane, so opredeljene v Prilogah I do IV k Uredbi ECB št. ECB/1998/16.

3. *Institucije, ki so dejanski obvezniki za poročanje; seznam MFI za statistične namene*

Na seznam MFI se uvrščajo rezidenčne kreditne institucije, kakor so opredeljene v pravu Skupnosti, in vse druge rezidenčne finančne institucije, ki se ukvarjajo s sprejemanjem depozitov in/ali depozitom podobnih instrumentov od oseb, ki niso MFI, in za svoj račun (najmanj v ekonomskem pogledu), odobravajo posojila in/ali investirajo v vrednostne papirje. ECB oblikuje in vodi seznam institucij v skladu s to opredelitvijo in v skladu z načeli za klasifikacijo iz Priloge I k Uredbi ECB št. ECB/1998/16. Pristojnost oblikovanja in vodenja seznama MFI za statistične namene pripada Izvršilnemu odboru ECB. Populacija MFI, ki so rezidenti euroobmočja predstavlja institucije, ki so dejanski obvezniki za poročanje.

NCB imajo pravico izvzeti majhne MFI iz poročanja, če na MFI, ki pošiljajo podatke za mesečno konsolidirano bilanco stanja, odpade najmanj 95 % skupne bilance stanja MFI v vsaki sodelujoči državi članici. To izvzetje omogoča NCB uporabiti metodo „rezanja repa“.

4. *Statistične poročevalske obveznosti*

Za vzpostavitev konsolidirane bilance stanja morajo rezidenčne institucije, za katere dejansko velja obveznost poročanja, mesečno poročati o statističnih podatkih v zvezi s svojo bilanco stanja. Dodatni podatki se zahtevajo četrtletno. Statistični podatki za poročila so bolj podrobno opredeljeni v Prilogi I k Uredbi ECB št. ECB/1998/16.

Zadevne statistične podatke zbirajo NCB, ki morajo opredeliti postopke poročanja. Uredba ECB št. ECB/1998/16 ne preprečuje NCB zbiranja statističnih podatkov od institucij, za katere dejansko velja obveznost poročanja, da izpolnjujejo statistične pogoje ECB kot del širšega okvira statističnega poročanja, ki ga zasnujejo NCB na svojo lastno odgovornost v skladu s pravom Skupnosti ali nacionalnim pravom ali uveljavljeno prakso in ki služi drugim statističnim namenom. Vendar to ne sme posegati v izpolnjevanje statističnih pogojev iz Uredbe ECB št. ECB/1998/16. V posebnih primerih lahko ECB uporabi statistične podatke, zbrane v tovrstne namene, za izpolnjevanje svojih zahtev.

Posledica izvzetja, ki ga odobri NCB, kakor je opredeljeno zgoraj, je, da se izvzetim majhnim MFI predpišejo zmanjšane poročevalske obveznosti (kar med drugim pomeni samo četrtletno poročanje), ki so obvezne v zvezi z obveznimi rezervami in opredeljene v Prilogi II k Uredbi ECB št. ECB/1998/16. Pogoji za tiste majhne MFI, ki niso kreditne institucije, so navedeni v Prilogi III k Uredbi ECB št. ECB/1998/16. Vendar imajo MFI, ki so bili izvzeti, možnost, da izpolnjujejo celotne poročevalske obveznosti.

5. *Uporaba statističnih informacij po Uredbi ECB o obveznih rezervah*

Zaradi zmanjševanja poročevalskega bremena in izogiba katerikoli podvojitvi pri zbiranju statističnih podatkov, se statistični podatki, vezani na bilanco stanja, ki jih posredujejo MFI v skladu z Uredbo ECB št. ECB/1998/16, uporabljajo tudi za izračun osnove za rezerve v skladu z Uredbo ECB št. ECB/1998/15.

Za statistične namene morajo subjekti poročanja poročati svojim NCB v skladu z opredelitvami v Tabeli 1, ki je vključen v Prilogo I k Uredbi ECB št. ECB/1998/16. V Tabeli 1, z „*“ označena okna, uporabljajo institucije poročevalke za izračun svoje osnove za rezerve (glej okno 11 in Poglavlje 7 te publikacije).

Za zagotovitev izračuna točne osnove za rezerve, za katero velja pozitivna stopnja rezerv, se zahteva podrobna razčlenitev za depozite z dogovorjeno dospelostjo več kakor dve leti, za depozite na odpoklic z odpoklicnim rokom nad dve leti in za repo obveznosti kreditnih institucij nasproti („domač“ in „drugi MUMS“) „MFI“, „KI, ki so obvezniki za obvezne rezerve, ECB in NCB“ in „širše opredeljeni državi“ ter nasproti ostalemu svetu (ATS).

TABELA 1

Podatki, ki se sporočajo mesečno

[illegible]

	A. Domače osebe					B. Osebe drugih MUMS					C. Ostali svet	D. Nedodeljeno		
	MFI ⁽²⁾		Institucije razen MFI			MFI ⁽²⁾		Institucije razen MFI						
		od katerih KI obvezniki obveznih rezerv, ECB in NCB	Širše opredeljena država		Ostali rezidenti		od katerih KI obvezniki obveznih rezerv, ECB in NCB	Širše opredeljena država		Ostali rezidenti				
			Enote centralne ravni države	Enote lokalne ravni države				Enote centralne ravni države	Enote lokalne ravni države					
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l)		
11x valute, ki niso iz MU														
do enega leta												*		
več kakor 1 in do 2 leti												*		
več kakor 2 leti												*		
12 Vrednostni papirji denarnega trga 3 ⁽³⁾														
Euro												*		
Valute, ki niso iz MU												*		
13 Kapital in rezerve														
14 Ostala pasiva														
NALOŽBE														
1 Gotovina (vse valute)														
1e od tega euro														
2 Posojila														
2e od tega euro														
3 Vrednostni papirji, razen delnic														
3e Euro														
do enega leta														
več kakor 1 in do 2 leti														
več kakor 2 leti														
3x valute, ki niso iz MU														
do enega leta														
več kakor 1 in do 2 leti														
več kakor 2 leti														
4 Vrednostni papirji denarnega trga 4 ⁽⁴⁾														
Euro														
Valute, ki niso iz MU														
5 Delnice in drugi lastniški instrumenti														
6 Osnovna sredstva														
7 Ostala aktiva														

(1) Vključno z depoziti, za katere veljajo upravna pravila.

(2) Vključno z neprenosljivimi vpoglednimi hranilnimi vlogami.

(3) Opredeljen kot vrednostni papirji denarnega trga (MMP), izdan s strani MFI.

(4) Opredeljeno kot imetja MMP, izdani s strani MFI. Tu MMP vključuje enote premoženja, izdane s strani skladov denarnega trga (MMF). Imetja tržnih instrumentov, ki imajo iste značilnosti kakor MMP, le da so izdani s strani institucije, ki ni MFI, je treba evidentirati pod „vrednostni papirji, razen delnic“.

(5) Kreditne institucije lahko poročajo pozicije nasproti „MFI, ki niso KI, ki so obvezniki za obvezne rezerve, ECB in NCB“, namesto nasproti „KI, ki so obvezniki za obvezne rezerve, ECB in NCB“ pod pogojem, da se pri tem ohranijo podrobnosti in, da se ne spremenijo krepko tiskane postavke.

(6) Poročanje te postavke je do nadaljnjega prostovoljno.

Poleg tega, odvisno od nacionalnih sistemov zbiranja podatkov in brez poseganja v popolno skladnost z opredelitvami in načeli klasifikacije bilance stanja MFI iz Uredbe ECB št. ECB/1998/16, kreditne institucije, ki so obvezniki za obvezne rezerve, lahko alternativno sporočajo podatke, potrebne za izračun osnove za rezerve, razen tistih o prenosljivih instrumentih, v skladu s to tabelo, pod pogojem, da to ne vpliva na postavke v krepkem tisku iz prejšnje tabele.

	Osnova za rezervo (brez prenosljivih instrumentov), izračunana kot vsota naslednjih stolpcev iz Tabele 1: (a)–(b)+(c)+(d)+(e)+(f)–(g)+(h)+(i)+(j)+(k)
OBVEZNOSTI (euro in valute, ki niso iz območja MU skupaj)	
SKUPAJ DEPOZITI	
9.1e + 9.1x	
9.2e + 9.2x	
9.3e + 9.3x	
9.4e + 9.4x	
od katerih:	
9.2e + 9.2x z dogovorjeno dospelostjo več kakor dveh let	
od katerih:	
9.3e + 9.3x na odpoklic z odpoklicnim rokom več kakor dveh let	prostovoljno poročanje
od katerih:	
9.4e + 9.4x repo posli	

Opozoriti je treba, da bo s prvim poročilom, pripravljenim v skladu s prej navedeno novo uredbo, ki se začne z mesečnimi podatki za januar 2003, postavka pasive „vrednostni papirji denarnega trga“ združena s postavko pasive „izdani dolžniški vrednostni papirji“ znotraj okvira za poročanje za potrebe denarne in bančne statistike ECB. To pomeni, da bodo začeni s mesečnimi podatki za konec januarja 2003 (pri četrtnetnih podatkih za konec marca 2003), morale institucije poročevalke razčleniti to postavko pasive glede na enake presečne točke originalne dospelosti, kakor se zahteva za dolžniške vrednostne papirje, in jih prikazovati v postavki pasive „izdani dolžniški vrednostni papirji“.

Priloga II k Uredbi ECB št. ECB/1998/16 vsebuje posebne in prehodne določbe ter določbe o pripojitvah, ki se nanašajo na kreditne institucije, relevantne s stališča uporabe sistema obveznih rezerv.

Priloga II k Uredbi ECB št. ECB/1998/16 vsebuje zlasti shemo za pošiljanje poročil kreditnih institucij, ki so „v repu“. Kreditne institucije „v repu“ morajo obvezno pošiljati četrtnetne podatke, ki so potrebni za izračun osnove za rezerve v skladu s Tabelo 1a. Te institucije zagotovijo, da je poročanje v skladu s Tabelo 1a popolnoma v skladu z opredelitvami in klasifikacijami iz Tabele 1. Podatki o osnovi za rezerve institucij „v repu“ za tri (enomesečna) obdobja izpolnjevanja obvezniki obveznih rezerv temeljijo na podatkih za konec četrtnetnega obdobja, ki jih zberejo NCB v roku 28 delovnih dni po poteku četrtnetja, na katerega se nanašajo.

Priloga vsebuje tudi določbe o poročanju na konsolidirani osnovi. Po prejemu dovoljenja Evropske centralne banke, lahko kreditne institucije, ki so obvezniki za obvezne rezerve, pripravijo konsolidirana poročila za statistične namene za skupino kreditnih institucij, obveznikov za obvezne rezerve znotraj enotnega nacionalnega območja, pod pogojem, da so se vse zadevne institucije odpovedale uveljavljanju kakršne koli pavšalne olajšave na obvezne rezerve. Pavšalna olajšava se še naprej lahko uveljavlja za skupino kot celoto. Vse zadevne institucije se ločeno uvrstijo na seznam MFI, ki ga sestavlja ECB.

TABELA 1A

Podatki, ki jih četrtletno pošiljajo majhne kreditne institucije na podlagi zahtev za obvezne rezerve

	Osnova za rezerve, izračunana kot vsota naslednjih stolpcev iz Tabele 1: (a)-(b)+(c)+(d)+(e)+(f)-(g)+(h)+(i)+(j)+(k)
OBVEZNOSTI IZ DEPOZITOV (euro in valute, ki niso iz območja MU skupaj)	
9 SKUPAJ DEPOZITI	
9.1e + 9.1x	
9.2e + 9.2x	
9.3e + 9.3x	
9.4e + 9.4x	
od katerih:	
9.2e + 9.2x z dogovorjeno dospelostjo več kakor dveh let	
od katerih:	
9.3e + 9.3x na odpoklic z odpoklicnim rokom več kakor dveh let	prostovoljno poročanje
od katerih:	
9.4e + 9.4x repo posli	
nedospeli posli, stolpec (1) v Tabeli 1	
PRENOSLJIVI INSTRUMENTI (euro in valute, ki niso iz območja MU skupaj)	
11 IZDANI DOLŽNIŠKI VREDNOSTNI PAPIRJI	
11e + 11x z dogovorjeno dospelostjo do dveh let	
11 IZDANI DOLŽNIŠKI VREDNOSTNI PAPIRJI	
11e + 11x z dogovorjeno dospelostjo več kakor dveh let	
12 VREDNOSTNI PAPIRJI DENARNEGA TRGA	

Poleg tega vsebuje določbe, ki se uporabljajo v primeru združitve, ki vključuje kreditne institucije. V tej prilogi imajo izrazi „združitev“, „združujoče se institucije“ in „prevzemna institucija“ pomen, določen v Uredbi ECB št. ECB/1998/15. Za obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, v toku katerega združitev stopi v veljavo, se obvezne rezerve prevzemne institucije izračunajo in se morajo izpolniti, kakor je navedeno v členu 13 Uredbe ECB št. ECB/1998/15. Za naslednja obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv se obvezne rezerve prevzemne institucije izračunajo na podlagi osnove za izračun rezerv in statističnih podatkov v skladu s posebnimi pravili (glej Tabelo v Dodatku k Prilogi II k Uredbi ECB št. ECB/1998/16), če je primerno. V ostalih primerih veljajo običajna pravila za pošiljanje poročil statističnih podatkov in izračun obveznih rezerv, kakor so opredeljena v členu 3 Uredbe ECB št. ECB/1998/15. Poleg tega lahko zadevna NCB dovoli prevzemni instituciji, da izpolnjuje svojo obveznost poročanja statističnih podatkov na podlagi začasnih postopkov. To odstopanje od običajnih postopkov poročanja mora biti omejeno na najkrajši možni čas in v nobenem primeru ne sme trajati dlje kot šest mesecev po uveljavitvi združitve. To odstopanje ne vpliva na obveznost institucije, ki izvaja prevzem, da izpolnjuje svoje poročevalske obveznosti v skladu z Uredbo ECB št. ECB/1998/16 in po potrebi njeno obveznost, da prevzame poročevalske obveznosti institucij, ki se združujejo. Prevzemna institucija je dolžna obvestiti zadevno NCB, ko namera za združitev postane javna in to storiti pravočasno, preden združitev stopi v veljavo, o postopkih, ki jih namerava izvesti, zato da bo izpolnila svoje poročevalske obveznosti glede statističnih podatkov potrebnih za določitev obveznih rezerv.

6. *Preverjanje in prisilno zbiranje podatkov*

ECB neposredno ter NCB običajno izvajajo svojo pooblastilo, da preverijo in prisilno zberejo statistične podatke vsakokrat, ko niso izpolnjene minimalne zahteve glede pošiljanja, točnosti, konceptualne skladnosti in popravkov. Minimalne zahteve so navedene v Prilogi IV k Uredbi ECB št. ECB/1998/16.

7. *Nesodelujoče države članice*

Ker Uredba iz člena 34.1 Statuta ne podeljuje kakršnih koli pravic in ne nalaga kakršnih koli obveznosti državam članicam z odstopanjem (člen 43.1 Statuta) in Danski (člen 2 Protokola o nekaterih določbah, ki veljajo za Dansko) in se ne uporablja za Združeno kraljestvo (člen 8 Protokola o nekaterih določbah, ki veljajo za Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske), se Uredba ECB št. ECB/1998/16 uporablja samo za sodelujoče države članice.

Vendar se člen 5 Statuta glede pooblastil ECB in NCB na področju statistike in Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 uporabljata v vseh državah članicah. To tudi pomeni, skupaj s členom 10 (prejšnji člen 5) Pogodbe, obveznost nesodelujočih držav članic zasnovati in izvajati na nacionalni ravni vse ukrepe, za katere menijo, da so potrebni za zagotovitev izvajanja zbiranja statističnih podatkov, potrebnih za izpolnitev statističnih poročevalskih zahtev ECB in za pravočasno pripravo na statističnem področju, s ciljem postati sodelujoče države članice. Ta obveznost je izrecno navedena v členu 4 v uvodni izjavi 17 Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98. Iz razlogov preglednosti je ta posebna obveznost ponovljena v uvodnih izjavah Uredbe ECB št. ECB/1998/16.

PRILOGA 5

Spletne strani Eurosistema

Centralna banka	Spletna stran
Evropska centralna banka	www.ecb.int
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be ali www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Central Bank of Ireland	www.centralbank.ie
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Österreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Suomen Pankki – Finlands Bank	www.bof.fi

PRILOGA 6

Postopki in sankcije, ki se uporabijo v primeru neizpolnitve obveznosti sodelujoče stranke**1. Denarne kazni**

V primeru kršitve avkcijskih pravil s strani sodelujoče stranke ⁽¹⁾, pravil dvostranskih transakcij ⁽²⁾, pravil za uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ⁽³⁾ ali postopkov ob koncu dneva in pogojev dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja ⁽⁴⁾, Eurosistem uporablja naslednje denarne kazni:

- (i) za kršitve pravil, ki se nanašajo na avkcijske operacije, dvostranske transakcije in uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, za prvo in drugo kršitev, ki nastaneta v roku 12-mesečnega obdobja, se za vsako kršitev naložijo denarne kazni. Denarne kazni, ki se lahko uporabijo, se izračunajo po obrestni meri odprte ponudbe mejnega posojanja povečani za 2,5 odstotne točke,
  - za kršitve pravil, povezanih z avkcijskimi operacijami in dvostranskimi transakcijami, se denarne kazni obračunajo na podlagi zneska zavarovanja ali denarnih sredstev, ki ga sodelujoča stranka ni mogla poravnati, pomnoženo s koeficientom 7/360,
  - za kršitve pravil glede uporabe finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, se finančne kazni izračunajo na podlagi zneska neustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (ali finančnega premoženja, ki ga sodelujoča stranka ne sme uporabiti), ki jih: (1) je sodelujoča stranka izročila nacionalni centralni banki ali ECB; ali (2) jih sodelujoča stranka ni umaknila po več kakor 20 delovnih dneh po trenutku, ko je ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev postalo neustrezno ali se ne more več uporabljati s strani sodelujoče stranke, pomnoženo s koeficientom 1/360;
- (ii) prvič ko so kršena pravila za postopke ob koncu dneva ali za dostop do mejnega posojanja, se finančne kazni, ki jih lahko uporabi, izračunajo v višini 5 odstotnih točk. V primeru ponovljene kršitve se zamudna obrestna mera zviša za nadaljnjih 2,5 odstotne točke vsakič, ko se to zgodi v roku 12-mesečnega obdobja, računano na podlagi zneska nedovoljenega dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja ⁽⁵⁾.

2. Nedenarne kazni

Eurosistem izreče sodelujoči stranki prepoved dostopa zaradi kršitve pravil, ki veljajo za operacije avkcij in dvostranskih transakcij ter pravil za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, kakor je navedeno spodaj:

- (a) Prepoved dostopa po kršitvah pravil, ki veljajo za avkcijske operacije in dvostranske transakcije

Če pride do tretje kršitve enake vrste v roku 12 mesecev, Eurosistem izreče prepoved udeležbe sodelujočih strank v naslednji(-h) operaciji(-ah) odprtega trga enakega tipa in opravljenih po enakih postopkih. Prepoved dostopa velja v določenem obdobju, poleg denarne kazni obračunane v skladu s pravili opisanimi v oddelku 1. Prepoved dostopa se izreče v skladu z naslednjo lestvico:

- (i) če je znesek neizročenega zavarovanja ali denarnih sredstev do 40 % skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče enomesečna prepoved dostopa;
- (ii) če je znesek neizročenega zavarovanja ali denarnih sredstev med 40 % in 80 % skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče dvomesečna prepoved dostopa; in

⁽¹⁾ To velja, če sodelujoča stranka ni sposobna prenesti zadostnega zneska finančnega premoženja za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen pri operaciji povečanja likvidnosti, ali če ni sposobna izročiti zadostnih denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen pri operaciji umika likvidnosti.

⁽²⁾ To velja, če sodelujoča stranka ni sposobna izročiti zadostnega zneska ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ali če ni sposobna izročiti zadostnega zneska denarnih sredstev za poravnavo zneska, dogovorjenega v dvostranskih transakcijah.

⁽³⁾ To velja, če sodelujoča stranka uporablja finančno premoženje, ki je neustrezno ali je postalo neustrezno (ali ki ga ne sme uporabiti) za zavarovanje terjatev posojila.

⁽⁴⁾ To velja, če ima sodelujoča stranka negativno stanje na poravnalnem računu ob koncu dneva in ne izpolnjuje pogojev za dostop do mejnega posojanja.

⁽⁵⁾ Denarne kazni za primere neizpolnjevanja pravil uporabe finančnega premoženja, ki je ustrezno samo za posojilo čez dan, so predvidene samo znotraj pravnega okvirja sistema TARGET. Taki primeri neizpolnjevanja pravil niso zajeti s to smernico.

(iii) če je znesek neizročenega zavarovanja ali denarnih sredstev med 80 % in 100 % skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče trimesečna prepoved dostopa.

Te denarne kazni in ukrepi prepovedi dostopa se uporabljajo, ne glede na pododdelek (c), tudi za katero koli naslednjo kršitev v času vsakega 12-mesečnega obdobja.

(b) Prepoved dostopa po kršitvi pravil o finančnem premoženju za zavarovanje terjatev

Če pride do tretje kršitve v obdobju 12 mesecev, Eurosistem sodelujoči stranki prepove dostop do naslednjih operacij odprtega trga poleg denarne kazni, obračunane v skladu z oddelkom 1.

Te finančne kazni in ukrepi za začasno prepoved dostopa veljajo ne glede na pododdelek (c) tudi za katero koli drugo naslednjo kršitev v času vsakega 12-mesečnega obdobja.

(c) Prepoved dostopa do vseh bodočih operacij monetarne politike za določeno obdobje v izjemnih primerih

V izjemnih primerih, v katerih se to zahteva zaradi resnosti kršitve (kršitev) in ob upoštevanju zlasti zadevnih zneskov, pogostosti ali časa trajanja kršitve (kršitev), se lahko upošteva možnost, da se poleg denarne kazni, obračunane v skladu z oddelkom 1, sodelujoči stranki prepove dostop do vseh bodočih operacij monetarne politike za obdobje treh mesecev.

(d) Institucije, ki se nahajajo v drugih državah članicah

Eurosistem lahko tudi odloči, ali naj bi predlagani ukrepi prepovedi dostopa, izrečeni sodelujoči stranki, veljali tudi za podružnice te iste institucije locirane v drugih državah članicah.
